לציונות—לסוציאליזם—לאחוות עמים

על המשמר

יום ב', ט' בסיון תשמ"ו, 16 ביוני 1986 / שנה מ"ג מס' 13063 / המחיר 73 אג' כולל מע"מ

שאילתות שרים שיפורסמו מראש לא יידונו על־ידי הממשלה

מאת דליה שחורי, הכתבת המדינית של „על המשמר"

ראש־הממשלה, שמעון פרס, הודיע אתמול בישיבת הממשלה, וההודעה קיבלה תוקף של החלטת ממשלה, כי שאילתה של שר אשר תתפרסם מראש, לא תידון בממשלה.

פרס אמר זאת בעקבות השאילתה של שר הכלכלה והתכנון, גד יעקבי, בדבר הצורך להסתייג מהשלטון בדרום־אפריקה, שניתן לה פירסום מוקדם. כשהירצה יעקבי את שאלתו, נשמעו מספר קריאות שרים בנוסח: „את זה כבר שאלת".

ראש־הממשלה אמר, כי אינו מתייחס ספציפית לשאילתה של יעקבי, מאחר ששרים רבים מפרסמים מראש את השאילתות שהם עומדים לשאול בישיבת הממשלה. מעכשיו, אמר פרס, זה יהיה בלתי־אפשרי. שאילתה שתפורסם מראש, לא תיענה.

ראגה ברחבי העולם ערב יום השנה ה־10 לטבח בסווטו

ישראל סוגרת שגרירותה בפרטוריה ליום אחד — במחאה על האפרטהייד

ועידות בלוקסמבורג ובפאריס ידונו בהטלת סאנקציות על דרא"פ ● 7 שחורים נהרגו ביממה האחרונה ● הבישוף טוטו מזהיר מפני מלחמת אזרחים ● מוגאבה מציע הקמת כוח צבאי להפלת משטר המיעוט הלבן

מאת דליה שחורי, הכתבת המדינית של „על המשמר", וכתבי סוכנויות הידיעות

ישראל תצטרף למעולת המחאה של מדינות המערב נגד שלטון האפרטהייד בדרום־אפריקה, ותסגור היום את שגרירותה בפרטוריה ליום אחד — על כך סוכם אתמול בין ראש הממשלה, שמעון פרס, וממלא־מקומו ושר החוץ, יצחק שמיר. נוסף על כך, יצא אתמול דובר

(המשך בעמוד 2)

בעקבות מדד של 1.6% — קיסר יתבע תשלום מלוא תוספת־היוקר ● עמוד 16

תוה יערי בפתק לאחותה שנתפס: לשבור האליבי של ויוי ● עמוד 15

איומים על חיי הנאשמים ברצח מעה תמם ● עמוד 2

ורם מידע מדרגי המימשל האמריקני — לישראל ● עמוד 14

ההסתדרות לוחצת לפתיחת המו"מ על השכר ● עמוד 4

פרופ' מיכאל ברונו, בקבלו את הידיעה על מינויו במלון הולילנד בירושלים. (צילום: רחמים ישראלי)

פרס נכנע וברונו נבחר

אתגר ראשון — יישום דו"ח בייסקי על־ידי פיטורי רפאל רקנטי

הפרופ' מיכאל ברונו, אשר ייכנס לתפקידו כנגיד בנק־ישראל, יצטרך כבר בימים הקרובים לקבל סידרה של החלטות בתחום המדיניות הכלכלית, מינויים בכירים בבנק־ישראל ויישום המלצות ועדת בייסקי.

פקידים ממשלתיים ופקידי בנק־ישראל אמרו אתמול, שהנגיד החדש יצטרך כבר עם כניסתו לתפקיד לשקול את המינוי לתפקיד משנה לנגיד ולדון על מינוי של ועדה מייעצת.

ביום ו' אמורה להסתיים תקופת שלושים היום שהציבה ועדת בייסקי ליו"ר מועצת המנהלים של בנק־דיסקונט, רפאל רקנטי. אם עד אז לא תתקבל התפטרות רקנטי ואם מועצת המנהלים לא תפטר אותו, יצטרך ברונו להפעיל את המלצות הוועדה, אשר אמרה שבמקרה כזה אמור הנגיד למנות ללא דיחוי מנהל מורשה לבנק ופירוש הדבר – פיטוריו של רקנטי.

(המשך בעמוד 2)

סיעת „כך", על נייר רשמי של הכנסת, דורשת מנוצרי־חיפני להסיר צלב מקיר ביתו

מאת יואב אביב, כתב „על המשמר"

דרישה להסיר את הצלב התלוי על קיר ביתו, על נייר־מכתבים רשמי של הכנסת, קיבל בערב חג השבועות דיאב זקמון, נוצרי תרשיחא.

אתמול סיפר זקמון לכתבנו, כי בערב חג השבועות קיבל מכתב מתנועת „כך" בכנסת ובו נאמר, כי לאור תלונות שהתקבלו משכניו לבניין, לפיהן צלב

(המשך בעמוד 2)

בחירה נכונה

על מעטים מן המינויים שעשו הממשלה הנוכחית וקודמותיה בעשור האחרון אפשר לומר: האיש הנכון במקום הנכון. אך אלו המלים המתבקשות עתה, עם ההחלטה למסור את נגידות בנק ישראל בידי פרופ' מיכאל ברונו. שטות מאין כמותה היא לראות בו „מועמד הליכוד", במובן של תג־זיהוי פוליטי ומפלגתי; יחד עם זאת, אי־אפשר להכחיש, כי מבחינתו של הליכוד, העלאת מועמדותו של פרופ' ברונו היתה מהלך ציבורי מבריק. ברונו, פרופסור בעל מוניטין בין־לאומי, השקפת־עולם חברתית מתקדמת, רגישות גבוהה לצדק כלכלי ועמדות יוניות מובהקות בשאלות חוץ ובטחון, היה חייב להיות הנבחר הטבעי של מפלגת העבודה לכהונת נגיד הבנק המרכזי; אולם שיכבת העסקנים במפלגה זו לא הצליחה להתעלות מעל צרות־אופקיה ולהשלים עם „בגידה" בעדי אמוראי, סגן־שר, שהנגידות כאילו „הובטחה לו", והינה הופרה ההבטחה. הסערה שהתחוללה בסיעת המערך, נוכח האפשרות שפרופ' ברונו ימונה לבסוף לנגיד, ביזתה את חברי הסיעה עצמם ולא הוסיפה כבוד למפלגתם.

לדרך קשה יוצא פרופ' ברונו. בקאדנציה הבעייתית של משה מנדלבאום הלך בנק ישראל ודעך, כשמשקלו הציבורי הסגולי נמוג מחודש לחודש. הבנק לא רק איבד מעוצמתו הממלכתית, אלא גם מחשיבותו הפוליטית. לאמור, הפוליטיקאים חדלו לחשוש מביקורתו ולהתחשב בה. ניהול מדיניות מוניטארית כזאת או אחרת נכפה עליו, בלא העצמאות החיונית – ויש אף האומרים, המקודשת – שממנה נהנים בדרך־כלל הבנקים המרכזיים במערב. מחלקת המחקר של הבנק, בית־היוצר של החשיבה הכלכלית המקורית בישראל, נטרלה מהשפעתה בגלל צרוף של שיקולים אישיים של הנגיד והסובבים אותו, וחשש מפני חשיפת־יתר של האמת על מצבו האומלל של המשק בשנות השמונים. מחקר כלכלי ישומי אינו יכול לפרוח תחת זכוכית מגדלת של מפקח, הבודק אם אין בפריחה זו כדי להרגיז איזה פקיד בכיר, שר או חס וחלילה את הממשלה כולה. היעדר אומץ לב במנהיגות, גם אם איננו תמונה מדבקת, הוא תמיד תכונה מדכאה. ואכן, בנק ישראל של השנים האחרונות היה, בסך־הכל, מוסד מדוכא.

פרופ' ברונו יאלץ איפוא, קודם־כל, להתחיל בזיכוך האווירה והאוויר בבנק, עוד בטרם יוכל להפעילו במלוא הקיטור. הסמכותיות המקצועית שמקרינה אישיותו ודאי תסייע בידיו לשקם את יוקרת המוסד שבראשו יעמוד. אך בכך לא יהיה די: את בנק ישראל יש לנער נער חזק, כעץ שתרדמת סתיו ממושכת שולטת בו, על מנת שישוב להניב פרי בשל. לבנק ישראל אין כיום מועצה מייעצת, אין ועדה מייעצת, אין משנים לנגיד ואין מנכ"ל, אם למנות רק מקצת התפקודים הלא־מאויישים. היחסים בין הבנק לבין מוסדות כלכליים בין־לאומיים מרכזיים סבלו, אף הם, מהתמוטטות שלויתה בשנתיים האחרונות [illegible] לחולשתו הכללית. אולם [illegible] עובדי הבנק, כלכלנים וחוקרים מעולים, המוכנים להפשיל שרוולים וליטול על עצמם משימות כמו בימים הקשים ההם. כאשר בראש הבנק עמדו נגידים בעלי שאר־רוח, כושר־ניהול, השפעה אישית ויוקרה מקצועית.

לא הסתרנו, בחודשים שחלפו, כי פרופ' ברונו הוא המועמד העדיף בעינינו לנגיד בנק ישראל. אנו משוכנעים, כי מינויו יהיה לברכה למשק הישראלי כולו, הזקוק בימים אלה למנהיגות כלכלית נבונה ושקולה גם־יחד.

המשטרה תגביר פעילותה כדי למנוע התפשטות אלימות חרדים־חילונים

התחנות בירושלים לא יוסרו ● יורדו פירסומות בגדיים ● ראה עמוד 3

מאת דליה שחורי, בצלאל עמיקם ואשר שלוני, כתבי „על המשמר"

ראש הממשלה, שמעון פרס, ימסור היום בכנסת הודעה בשם הממשלה על המתח בין דתיים לחילוניים.

בישיבת הממשלה אתמול אמר ראש הממשלה, כי יש בעיה אמיתית מאוד של שימוש באלימות נגד פרסומות בתחנות אוטובוסים ונגד

(המשך בעמוד 2)

הבורח דוד מור מתגורר בפרנקפורט ומציע חליפות עור לבעלי חנויות באירופה

מאת יואב אביב, כתב „על המשמר"

[illegible]

הוועידה העשרים ושלוש (האסיפה הכללית) של תנובה

תיפתח ביום חמישי י"ב בסיון תשמ"ו (19.6.1986) בשעה 8.30 בבוקר באולם הקונגרסים (גני התערוכה, שדרות רוקח) בתל־אביב.

צירי הוועידה מתבקשים לדייק.

מרכז תנובה

מועצה מיוחדת תטפל בהפגת המתח בין דתיים לחילוניים

על כך החליט הפורום שהתכנס ערב החג בלשכת ראש הממשלה ● נציגי האופוזיציה, ביניהם מפ"ם ור"צ, לא זומנו לפגישה שנועדה לקרוא לפיוס לאומי מקיר לקיר ● במועצה ישתתפו נציגי הממשלה, הכנסת, השלטון המקומי והרבנים הראשיים ● פרס ושמיר ייצגו כנראה את הממשלה

מאת דליה שחורי, בצלאל עמיקם, יצחק שור ושלמה גלזר, כתבי „על המשמר"

ראש הממשלה שמעון פרס ידווח הבוקר בישיבת הממשלה על שתי ההתכנסויות שכינס בלשכתו בסוף השבוע שעבר להפגת המתחים בין דתיים וחילוניים. פרס ידווח גם על ההחלטה להקים מועצה לא פורמאלית לטיפול בעניינים אלה, שתתכנס על־פי הצורך.

על הקמת המועצה החליט הפורום שהתכנס בלשכת ראש הממשלה ביום ה', ערב חג השבועות, וישתתפו בה נציגי הממשלה, הכנסת, השלטון המקומי ושני הרבנים הראשיים.

את הממשלה ייצגו במועצה, ככל הנראה, ראש הממשלה שמעון פרס וממלא מקומו יצחק שמיר. את הכנסת ייצגו ראשי סיעות הקואליציה וראשי סיעות מפ"ם, ר"צ והתחיה. השלטון המקומי יקבע את ראשי הערים (אחד עד שניים) שייצגו אותו במועצה.

האופוזיציה לא הוזמנה

תוך פחות מיממה הזעיק ראש הממשלה, שמעון פרס, ערב חג השבועות, ישיבה דחופה בהשתתפות שרי ממשלה, הרבנים הראשיים, ראשי הסיעות בכנסת, ראשי עיריות ונציגי כלי התקשורת כדי לקרוא לציבור להפגת המתיחות בתחום היחסים שבין דתיים לחילוניים. נציגי סיעות האופוזיציה, ביניהם מפ"ם ור"צ לא זומנו לפגישה שנועדה לקרוא לפיוס לאומי מקיר לקיר.

יוזמתו של ראש הממשלה באה רק לאחר נסיון הצתת בית־כנסת בתל־אביב, וכך בשם „האיזון הקדוש", יכול היה פרס לקרוא לסבלנות ולסובלנות בין שני המחנות.

הישיבה נמשכה כשעתיים וחצי וכה הושמעו דברי מחאה ושאט נפש נגד השימוש באלימות. עם סיומה הוחלט, כאמור, להקים מועצה מיוחדת שבה השתתפו שרים, נציגי סיעות, רבנים, ובאי כוח של השלטון המקומי כדי למצוא דרכים לשכך את המתיחות.

שמירת הסטאטוס־קוו

הנציגים הדתיים דרשו בישיבה שמירה קפדנית של הסטטוס קוו וטענו, כי הפרתו היא שגורמת להסלמה הנוכחית. לעומתם טען ראש עיריית ירושלים, כי שריפת והשחתת תחנות אוטובוסים היא תופעה של הסלמה והקצנה בקרב המחנה החרדי הנמשכת זה מספר שנים.

הנציגים החילוניים תלו את ההאשמה להידרדרות ולאלימות בכך שחברי הממשלה והמשטרה מביעים לעיתים תכופות הבנה למניעים של החרדים. ח"כ מרדכי וירשובסקי (שינוי) אמר, כי האלימות היא בעיקרה חלקם של הדתיים ואילו החילוניים הם הקורבן שלה.

ראש הממשלה שמעון פרס הסביר לנוכחים, כי במדינת ישראל יש מגוון של דיעות ועמדות ולכן חייבים לנהוג בדרכי נועם.

נציגי המשטרה מסרו, כי הם יקפידו על אכיפת החוק והבאת הפוגעים בו לדין.

בתום הישיבה פורסמה הודעה מיוחדת בה צויין, כי „הציות לחוק המדינה הוא יסוד מוסד לחיים משותפים, והכל מחויבים בשמירת החוק ובכיבודו. כל גיבוי, ישיר או עקיף להפרת החוק, יש בו משום חתירה תחת אשיות המדינה.

יפגינו נגד הכניעה לאלימות

אירגון הסטודנטים של מפלגת „העבודה" יפגין בישיבת מרכז מפלגה זו, היום ב־16.30 בגני התערוכה בתל־אביב, נגד הכניעה לאלימות החרדית.

יו"ר אירגון הסטודנטים של „העבודה" אופיר פינס, פנה בתביעה למזכ"ל „העבודה", עוזי ברעם, לדון ברתיחות בנושא. „לא ייתכן שהמפלגה לא תנקוט עמדה ופעולה נוכח מלחמת התרבות המתחוללת במדינה" — טוען א. פינס.

היכולת להתחדש

„אין שום הצדקה לרגשי הנחיתות של החילונים מול הדג פורוש. האדם החילוני הוא הנושא של כל מה שיש במדינת ישראל ואין שום סיבה למסור זאת ליהדות המאובנת" — אמרה חברת הכנסת שולמית אלוני בכנס של האגודה למען יהדות הומניסטית חילונית שערך בסוף השבוע בגבעת חביבה.

פרופסור יהודה באואר עמד על יסודות היהדות החילונית ואמר, כי מה שיקבע זו היכולת למזג את המשכיות העבר עם הוספת דברים חדשים.

קציר „מלחמת הדת" בחג

בית־כנסת רוסס בפ"ת; תחנה הוצתה בירושלים ו־3 רוססו בהרצליה

מאת ניצה רימון, כתבת „על המשמר" וסוכנות עתי"ם

חזיתו של בית־כנסת ברחוב הנשיאים 30 בפתח־תקווה רוססה אור ליום ה' בתרסיס שחור, ותחנת אוטובוסים נוספת הוצתה ביום ה' לפנות בוקר בירושלים, ברחוב יפו ליד בית מספר 202.

שלוש תחנות אוטובוסים בהרצליה רוססו ביום ד' בצבע שחור, שכיסה את שלטי הפרסומת של צעירות בבגדי־ים בתחנות במרכז העיר וברחובות הר סיני והרוה.

„טרור נגד חרדים"

על הפגיעה בבית־הכנסת בפתח־תקווה נמסר, כי אלמונים רשמו כתובת גדולה „ט.נ.ח." (כנראה „טרור נגד חרדים"), ומתחתיה נמרחה בתרסיס שחור המילה טירור.

האדמו"ר ממונקטש, הרב ברוך רבינוביץ, המתגורר מעל בית־הכנסת, גילה בבוקר את הכתובות. אולם לא התלונן במשטרה. „המעשה מזכיר לי את ליל הבדולח" — אמר האדמו"ר המזועזע, והורה לחסידיו לא למחוק את הכתובת, כדי שיוכלו לראות לאן מובילה שינאת אחים.

בכניסה לבית־הכנסת ניתלה פתק, שעליו נאמר: „אף־על־פי שטוב לך, אל תשכח את השואה".

למרות שלא הוגשה תלונה למשטרה, הנושא ניבדק וניפתח תיק חקירה.

מזג־האוויר

התחזית להיום: חם ויבש.

הטמפרטורות החזויות: ירושלים 14 עד 28, רמת־הגולן 16 עד 30, נהריה 19 עד 29, צפת 15 עד 28, נצרת 17 עד 29, השומרון 17 עד 29, תל אביב 20 עד 32, לוד 19 עד 33, יריחו 20 עד 38, עזה 20 עד 29, באר־שבע 16 עד 35, אילת 23 עד 40. (עתי"ם)

המורים עדיין אינם יודעים באיזה כיתות ילמדו

מאת יצחק שור, כתבנו לענייני חינוך

בעוד שבועיים תסתיים שנת הלימודים. אך המורים אינם יודעים באיזה כיתות ילמדו בשנת הלימודים תשמ"ז. דברים אלה אמורה לפתבנו רוברת הנהלת הסתדרות המורים ויו"ר המורים בירושלים, דליה איציק.

לדבריה, לא העבירו מנהלי המחוזות למנהלי בתי הספר את התקנים ואת מצבות בתי הספר, ולכן לא יכולים המנהלים לסדר את העבודה לקראת השנה הבאה. בימים אלה נפתחה ההרשמה להשתלמויות המורים, באוגוסט, אבל איש מן המורים אינו יודע לאיזה השתלמות יירשם, מכיוון שאינו יודע באיזה כיתה ילמד.

כתבנו מסביר, כי משרד־החינוך חי במצב של חוסר ודאות ביחס להיקף השעות העומד לרשותו. אף כי שר־החינוך־והתרבות, יצחק נבון, הודיע חד־משמעית, שלא ישלים עם הקיצוץ בסך 60.000 שעות הוראה שבועיות. שעות אלה עולות 22 מיליון דולר. על חשבון קיצוץ זה כבר הוריד משרד האוצר 6.5 מיליון דולר, מסעיף התרבות דווקא.

ראש הממשלה, שמעון פרס, הודיע לשר החינוך והתרבות, יצחק נבון, כי יבדוק סוגיות זו בהתייעצות עם שר־האוצר. לעומת זאת החזיר שר־האוצר, משה נסים, למשרד־החינוך סכום בן 27 מיליון דולר, שהיה אמור להיכנס לקופת המדינה מאגרת החינוך. הכנסת התנגדה לאגרה והממשלה לא נותר ברירה אלא לסגת מהחלטתה להטיל את האגרה.

עדיין לא ברור אם ראוך ייבחר היום למנכ"ל „המזרחי"

מאת איל שגב, כתב „על המשמר"

מועצת המנהלים של בנק המזרחי מתכנסת היום אחר הצהריים כדי לבחור מנכ"ל חדש לבנק במקומו של אהרון מאיר שהתפטר.

עדיין לא ברור אם בתום הישיבה אכן יבחר מנכ"ל חדש נוכח חילוקי הדיעות הקיימים עדיין בקרב חברי מועצת המנהלים בדבר המינוי החדש. המועמד העיקרי הוא ראוך, מנכ"ל בנק החקלאות. ראוך מבקש אומנם חוזה ל־5 שנים, דבר שיש לו התנגדות במועצת המנהלים אולם למרות זאת סיכויו לזכות במינוי הם הטובים ביותר.

אולם אם לא תהיה הסכמה מלאה על המינוי ייתכן כי יוחלט בנתיים למסור את תפקיד המנכ"ל לחיים גדיבי יו"ר מועצת המנהלים של הבנק, זאת על אף אשר ימצא מנכ"ל אחר. בבנק דיסקונט תתקיים ביום חמישי ישיבה של מועצת המנהלים של הבנק, שבה השתתף גם רפאל רקנטי יו"ר מועצת המנהלים ומנכ"ל הבנק. הישיבה הסתיימה ללא הכרעה לגבי המשך מעמדו של רקנטי בבנק.

זו היא הישיבה השלישית של דירקטוריון בנק דיסקונט מאז פירסום דו"ח ועדת בייסקי. מועצת המנהלים של אמפל החליטה ביום חמישי לפנות בוקר (שעון ישראל) על מינויו של מיכאל ארנון לתפקיד נשיא החברה ומנהל אקסקוטיבי שלה. הוא מחליף את אפרים ריינר שהתפטר מכל תפקידיו בחברה.

אל קוראינו

עקב תקלה במכונת ההדפסה, יצאו חלק מגליונות חג השבועות ארבעה עמודים, וכן הלו איחורים בחלוקת העיתון במספר מקומות.

עם הקוראים הסליחה.

מערכת „על המשמר"

המשביר המרכזי — אגודה שיתופית לאספקה בע"מ

הנכם מוזמנים להשתתף בכנס המשביר המרכזי בע"מ בבאר־שבע

על פי ההזמנות שנשלחו

הכנס מתקיים מחר יום ב' 16.6.86 בשעה 10.00 בבית יציב באר־שבע

ביקורת חצות

התופים שרים והגיטרה — תזמורת שלמה

פייר בן סוסאן מלהיב בביקורו השני בישראל עם המלווה המושלם בכלי הקשה — בוי תומאס.

בהופעתם הם ממלאים את החלל בהמון צלילים שחורגים מעבר למגבלות הכלים: התופים של תומאס שרים, והגיטרה של בן־סוסאן היא תזמורת קטנה ומאוזנת היטב של מוסיקה ואפקטים.

בהופעתם בפסטיבל שפיים צפו בהם כ־200 איש, בחיפה כ־50. מי שלא יבוא להופעות שיערכו השבוע בתל־אביב ובירושלים יחמיץ גיטריסט מבריק ומקיש גדול, שעומד החודש לשוב לסיבוב הופעות עם להקת „חזית מזג האוויר". מסע מעולה בזכות כל אלה וחציו השני הנהדר.

עמית רוט

מבוקשים יהודים שחולצו ממצרים במיבצע קדש

66 מיהודי מצרים, שחולצו לפני 30 שנה, זמן קצר לאחר תום „מבצע קדש", מנמל פורט־סעיד, באמצעות שתי ספינות דייג ישראליות, מבוקשים לצורך ציון האירוע ע"י איגוד הדייגים הישראלי והתנועה למען ארץ־ישראל טובה.

כתב עתי"ם מוסר, כי ה־66, שחולצו באישון לילה, בחסות הכוחות הצרפתיים ותחת אפם של הבריטים, שהתנגדו לחילוץ, אמורים להיות אורחי־כבוד בערב הוקרה לדייגי ישראל, שיהיה בקיבוץ נחשולים והמאורגן ע"י התנועה למען ארץ־ישראל טובה, איגוד הדייגים וגורמים נוספים.

חילוצם של ה־66 היה בליל ה־16 בנובמבר 1956, כאשר 16 דייגים מישראל, לרבות אנשי חיל הים, הגיעו לנמל פורט־סעיד על סיפונן של שתי ספינות דייג, האחת של קיבוץ נווה־ים והשניה של קיבוץ מעגן בגליל המערבי, ששמן הוסב ל„סטלה מאריס", ו„קסטלו מארה".

בסיועם של הצרפתים, שהיו בסוד העניין, הועלו נשים, ילדים וישישים על סיפונן של שתי הספינות, שהפליגו מיד לכיוון חופי ישראל, וכעבור 36 שעות הן הגיעו לנמל חיפה, שם ציפתה להם קבלת־פנים חמה.

מפקד המבצע היה נפתלי רונן, איש חיל הים לשעבר, והאחראי על הספינות מטעם צה"ל היה יהודה רותם, כיום חבר קיבוץ שדות־ים, שער לפני זמן לא רב שימש כמנכ"ל צי"ם.

פרסי־חינוך ל־11 מוסדות ומחנכים מצטיינים

מאת יצחק שור, כתבנו לענייני חינוך

טקס הענקת פרסי חינוך ל־11 מוסדות ומחנכים מצטיינים ייערך היום אחר־הצהריים במשכן הנשיא.

בין הזוכים בית־הספר הממלכתי „אשכול" בראש־העין, שנטל על עצמו לקרב את כל התלמידים למוסיקה, ולא רק את המוכשרים שבהם. בבית־הספר פועלות שלוש תזמורות, מקהלה וחבורות זמר. כן בונים התלמידים כלי־נגינה ומציגים אותם לצרכים לימודיים. בית־הספר „אשכול" אימץ אתר ארכיאולוגי סמוך וביה"ס לילדים הסובלים מפיגור עמוק.

בית־הספר תיכון חדש בת"א יזכה בפרס בזכות הרחבת אופקי התלמידים ופיתוח סקרנותם האינטלקטואלית. הבוגרים הכינו תוכניות מיוחדות בתחומי הבטחון, החברה, ידיעת העם והארץ, תקשורת, קולנוע, צילום ואמנות.

בית־הספר „יחדיו" בתל־אביב לילדים אוטיסטיים זכה בפרס בזכות שיתוף־פעולה עם ההורים, בניית מודל שיקומי חדש ונסיון לשלב את הילדים בבתי־ספר רגילים.

כפר הנוער „ימין אורד" שילב תלמידים משכונות־מצוקה ועולים חדשים מאתיופיה. הוא אירגן גרעיני נח"ל שהתיישבו בגליל. נערים ממשפחות נתמכות־סעד נחלצו לעזרת נזקקים. כן מקיים בית־הספר תוכנית משותפת עם תיאטרון חיפה לשילוב התלמידים בחיי התרבות והאמנות.

מקבלי הפרס האחרים הם הממלכתי־הדתי אור השרון בתנובות, הממלכתי הדתי „חברון" בקריית־ארבע, בית־הספר הממלכתי „אורליך" בטבריה, „המפל־טים" בקריית־ים, הטיבה הכיניים ע"ש זיומן בדימונה, הממלכתי א' באיכסאל וצוות הנוער המנהל של האוניברסיטה הפתוחה בתל־אביב.

באר־שבע א' — אלופת ישראל בשחמט ל־1986

מאת אבי אמיר, כתב „על המשמר"

קבוצת באר־שבע א' זכתה אתמול באליפות ישראל בשחמט לשנת 1986, לאחר שגברה בסיבוב האחרון של המשחקים על הפועל הרצליה 4:1.

והי זכייתה החמישית של באר־שבע א' באליפות למן 1981. האלופה היוצאת היא קבוצת אס"א אוניברסיטת תל־אביב.

הדירוג הסופי בליגה הלאומית בשחמט לשנת 1986 הוא: באר־שבע א' 31 נקודות; ביכורי העתים תל־אביב והאלופה היוצאת אס"א אוניברסיטת תל־אביב 26.5 לכל אחת; הפועל חדרה/רמת־גן 24; אס"א טכניון חיפה 23; בנק־לאומי תל־אביב 22; הפועל „פלדקליין" ראשון־לציון 19.5; הפועל רחובות 18.5; הפועל הרצליה 17.5; אס"א ירושלים 16.5.

שתי האחרונות יורדות לליגה הארצית.

לליגה הלאומית עולות קבוצות הפועל הוד־השרון ו„רובינשטיין" ירושלים.

מפלגת הפועלים המאוחדת — המרכז

ישיבת מזכירות מפ"ם

תתקיים ביום ד' 25.6.86 בשעה 16:00 באולם הישיבות במרכז מפ"ם

על סדר היום: אישור ועדות המזכירות; דיון מדיני

מרכז הדור הצעיר של מפ"ם

מתכנס ביום רביעי 18/6/86 בשעה 16.00 בבית המרכז

על סדר היום:

בחירת רכזי הדור הצעיר במפ"ם (עירוני וקיבוצי)

סניפים (קיבוצי, עירוני וערבי), אנא ודאו השתתפות נציגכם במרכז זה טלפונית עם הדור הצעיר במרכז מפ"ם.

מהומות ללא תקדים בפתח משפט החשודים ברצח תמם:
„לא ננוח ולא נשקוט עד שיישפך דם ונשרוף את כפריכם וילדיכם"
קראו אנשי כהנא ובני משפחת תמם לעבר הנאשמים תוך שהם מאיימים על חייהם

מאת זהבה מזוס, כתבת „על המשמר"

מהומות ללא תקדים פרצו אתמול באולם בית־המשפט הצבאי בלוד, בו התקיים דיון והקראת כתב־אישום נגד ארבעת החשודים ברצח החייל משה תמם המנוח.

זמן מה לפני המועד שנקבע להקראה, הגיע מנתניה אוטובוס ובו עשרות קרובים וידידים של משה תמם, שירדו בכביש הראשי והניפו בידיהם כרזות מחאה בהם היה כתוב: „מוות למחבלים"; „דמנו אינו הפקר"; „נקמת דם". התהלוכה פנתה לכיוון בית־המשפט, יחד עם ח"כ מאיר כהנא.

כשהגיעו הנאשמים לאולם, פרצו קרובי המשפחה והידידים במהומה־רבתי, כשהם מקללים את הנאשמים וקוראים להם: „לא תצאו מכאן בחיים, לא ננוח ולא נשקוט עד שיישפך כאן דם ונשרוף את כפריכם ואת ילדיכם".

בדלת האחורית

עקב המהומה נאלצה המשטרה להוציא את הנאשמים מאולם בית־המשפט ולאחר מכן להחזירם בדלת האחורית, דרך חדר השופטים. אף השופטים לא יכלו להיכנס לאולם במשך שעה ארוכה ורק לאחר זמן רב שבו הצליחה המשטרה להרגיע את הרוחות, הוחל בהקראת כתב־האישום.

התביעה טוענת, כי ארבעת הנאשמים, תושבי בקעה אל גרביה, איברהים ראוק ברסה בן 26, וליד נימר אסד דקעה בן 25, איברהים עיף אבו־מוח בן 26, וראשדי חמדול אבו־מוח בן 24, משתייכים לחזית העממית לשחרור פלשתין. כן נאמר, כי שניים מחברי החוליה עברו אימונים צבאיים בסוריה, שם למדו להכין מטעני חבלה ולהפעיל נשק אוטומטי. כן נמצא ליד בית איברהים נאיף מצבור של רימוני־יד. נמצאו לבנות־חבלה ורובה מתוצרת רוסית. בידי אחרים נמצאו אקדחים.

מטע זיתים

עוד עולה מכתב־האישום, כי הנאשמים התכוונו לחטוף את משה תמם המנוח ולהעבירו לסוריה, אך קשיים של הרגע האחרון גרמו להם להוציאו להורג בירית אקדח לאחר שהוחזק יומיים בבית אחד הנאשמים בבקעה אל גרביה. ארבעת המחבלים נסעו במכוניתו של ראש החוליה, איברהים נאיף, וליד מחלף נתניה עצרו את רכבם כדי לאסוף את משה תמם שהמתין לטרמפ. החייל ישב ליד ראשדי חמדול והמחבלים, תוך כדי הנסיעה שלפו אקדחים, כיוונו אותם לעברו, כפתו את ידיו בחבל וכיסו עיניו בסמרטוט.

לאחר מכן הובא לביתו של נאיף, משם נלקח לאחר יומיים למטע זיתים בדרך לג'נין. שם ירה לעברו איברהים כדור אחד ששרט את מצחו והפילו. אז ירה בו ראוק ירייה נוספת מטווח קצר ביותר, והקליע חדר דרך בית החזה של תמם ויצא מהגב. ראוק ונאיף נטלו את מסמכיו האישיים של החייל וחזרו לרכב.

מוכן למות

במהלך הדיון טען איברהים ברסה, שלא יוצג ע"י עו"ד, כי יש מספר נקודות בכתב־האישום שהן שקר, אך למרות זאת, אם יימצא אשם הוא מוכן לקבל על עצמו עונש־מוות. כיוון שהנאשמים לא עברו עדיין על סעיפי האישום, החליט אב בית־הדין, אהרן הלפרין, שהם למעשה כופרים באשמה באופן פורמלי ולא נקבע מועד להמשך המשפט.

עם צאת השופטים מהאולם, פרצה מהומה והנוכחים זרקו כסאות לכל עבר, שברו חלונות ואף ניסו לפגוע בנאשמים פיסית. כוחות משטרה גדולים ששהו במקום, הצליחו לאחר מאמצים רבים להרגיע את הרוחות ולהוציא את הנאשמים.

דאגה ברחבי העולם ערב יום השנה

(סוף מעמוד ראשון)

משרד־החוץ בהודעה, שבה נאמר, כי ישראל רואה בחומרה את הטלת מצב־החירום בדרום־אפריקה. ישראל משוכנעת — נאמר בהודעה — בהתאם לעמדתה העקרונית והעקבית המתנגדת למשטר האפרטהייד, כי ההחרפה במצב שחלה באחרונה טומנת בחובה סכנות חמורות לשלום כל חלקי האוכלוסיה בדרום־אפריקה.

דברי השרים

בישיבת הממשלה אמר אתמול שר הכלכלה והתכנון, גד יעקבי, כי ישראל אינה יכולה להשאר אילמת מול התופעות האלימות והקשות המתרחשות בדרום־אפריקה. יעקבי הוסיף, כי אינו תומך בניתוק הקשרים עם פרטוריה, אך לדעתו חייבת להיות תגובה של הסתייגות ומורת־רוח מטעם ממשלת ישראל. יעקבי הטעים, כי אין הוא מציע סאנקציות, אלא הודעה סומכית בלבד.

שר התקשורת, אמנון רובינשטיין, הצטרף לדברי יעקבי ואמר, כי חלק גדול ממאמץ־ההסברה האנטי־ישראלי מתבסס על הנסיון להציג את הקשר בין ישראל לדרום־אפריקה, ויש להתנער מכך.

שר הקליטה, יעקב צור, אמר, כי חשוב שיהודי דרום־אפריקה, העוזבים אותה, יעלו לישראל ולא יהגרו למקומות אחרים.

חששות לקראת יום־השנה

דרום־אפריקה והקהיליה הבין־לאומית כולה המתינו אתמול בחששות רבים למה שעלול להתרחש ביום השנה העשירי לטבח בסווטו בשנת 1976, שבו נהרגו 600 איש, והשאלה הנשאלת היא האם יישנו המהומות.

בעוד הקהילייה השחורה (74 אחוז מבין 32 מיליון התושבים) מתכוננת לציין את יום השנה העשירי, התחמשו התושבים הלבנים בנשק רב. ידיעות רשמיות מוסרות, כי שבעה שחורים נהרגו בדרום־אפריקה ב־24 השעות האחרונות.

סאנקציות או לאו?

בזירה הבין־לאומית פרץ פולמוס בין התומכים למתנגדים לעיצומים נגד דרום־אפריקה, לקראת הוועידה של שרי־החוץ של השוק האירופי המשותף, העומדת להפתח היום בלוקסמבורג, ואשר תוקדש בחלקה לשאלה זו.

במקביל תפתח בפאריס ועידה בין־לאומית לדיון בהטלת סאנקציות על דרום־אפריקה. אולם בוועידה זו לא ישתתפו רבות מהמדינות המערביות.

אלפי עצורים

ממשלת דרום־אפריקה מתעלמת כליל מהגינויים שהושמעו ברחבי העולם בעקבות הכרזת מצב־החירום, והיא מפעילה את התקנות החדשות ללא יוצא מן הכלל: בשבת הופיעו חיילים חמושים בחצר כנסיה בדרום יוהאנסבורג, שם ניהל חתן פרס נובל לשלום, הבישוף דזמונד טוטו, תפילה תחת כיפת השמים. עצרות מסוג זה נאסרו על־פי תקנות מצב־החירום.

בהתאם למצב־החירום, לא פירסמה הממשלה כמה אנשים נעצרו למן יום ה' שעבר. העתונות הממשלתית מדברת על אלף עד אלפיים מעצרים. טוטו אומר, כי מדובר באלפיים, ביניהם שלושה כמרים אנגליקניים. כן נמסר, כי שני כמרים מערב־גרמניים נעצרו.

הקונגרס הלאומי האפריקני, תנועת האופוזיציה העיקרית, הודיע בסוף השבוע, כי יגביר את המאבק על־ידי מיתקפה צבאית מורחבת, אחרי שנסיונותיו של הבישוף טוטו להגיע לפתרון עם ממשלת פרטוריה לא הניבו כל תוצאה.

טוטו: שואה

טוטו הכריז אתמול, במברק ששלח לעצרת נגד האפרטהייד שנערכה בניו־יורק, כי „אנו עומדים על סף שואה, קרובים מאד למלחמת אזרחים, ומלחמת גוג ומגוג כמעט נמצאת בפתח. אנו ממתינים שהקהילייה הבין־לאומית תפעל עכשיו, בצורה מכרעת. זהו הסיכוי האחרון שלנו".

בתה, ממבו טוטו, קראה את המברק באוזני כ־90 אלף איש, שהשתתפו בעצרת בסנטרל־פארק בניו־יורק.

הצעת־חוק בארה"ב

בית־הנבחרים האמריקני, שרוב חבריו דמוקרטים, עומד לקבל במהלך השבוע, ברוב קולות מכריע, את החוק נגד האפרטהייד, שמטרתו למנוע השקעות חדשות של ארה"ב בדרום־אפריקה, לאסור על מטוסי חברת התעופה הדרום־אפריקנית לנחות בשטח ארה"ב, וצעדים נוספים, כגון אי־מתן מילוות ומניעת ייבוא פחם, פלדה ואורניום מדרום־אפריקה.

החוק המוצע קובע, כי כעבור שנה יינקטו פעולות עונשין נוספות נגד דרום־אפריקה, אם עד אז לא תשחרר ממשלת פרטוריה את המנהיג השחור נלסון מאנדלה, כדי לפתוח בשיחות עמו ועם מנהיגים שחורים אחרים.

מיפגן בפאריס

יותר מ־100 אלף אנשים השתתפו במוצאי־שבת במיפגן במרכז פאריס, שנערך ביוזמת ארגון אנטי־גזעני. עשרות מוסיקאים צרפתיים הורים השתתפו באירוע תחת כיפת השמים, שכלל ריקודי רוק, סאמבה וג'ז.

כוח צבאי

ראש ממשלת זימבאבווה, רוברט מוגאבה, קרא אתמול להקמת כוח־הגנה אפריקני, שיפיל את ממשלת דרום־אפריקה. בהופיעו לפני כ־40 אלף תומכים בהרארה, אמר מוגאבה, כי מוטב שהארגון לאחדות אפריקה לא ימשיך בקבלת החלטות תמימות, המגנות את פרטוריה, ובמקום זאת יגבש בדחיפות דרכים לתימוש תנועות הגרילה בדרום־אפריקה להקמת כח־הגנה שיפיל את מימשל המיעוט הלבן.

מוגאבה גינה את הנשיא רייגן ואת ראש ממשלת בריטניה, מרגרט תאצ'ר, על שהם מסרבים להטיל סאנקציות על פרטוריה.

(עיר, ע"צ)

המשטרה תגביר פעילותה

(סוף מעמוד ראשון)

בתי־כנסת וישיבות. הממשלה, אמר, תעשה הכל כדי לתפוס את האשמים ולהעמידם לדין. אך חשוב שהציבור יתייצב לימין הממשלה בגינוי האלימות ובמאמץ עליון להידברות, כדי לגבור על המחלוקת בין דתיים לחילוניים.

מארבים משטרתיים

מהו תפקידה של המשטרה על רקע המתחים הגואים בין הציבור החילוני לאוכלוסיה החרדית? נושא זה עמד אתמול על סדר־יומו של הפיקוד הבכיר של המשטרה.

המפקח הכללי, רב־ניצב דוד קראוס, שפתח את הדיון, אמר, כי כפייה דתית או כפייה אחרת אינה מצדיקה גרימת נזק, והמשטרה תטפל בכל עבירה בחומרה יתרה. בהתייעצות עם הקצינים הבכירים הוחלט, שהמשטרה תגביר את פעילותה כדי למנוע נזק, ללא הבדל מיקומו של הרכוש והשתייכותם של העבריינים.

מתום הדיון נקבעו הנחיות, שלפיהן יציב מערך הסיורים של המשטרה מארבים במקומות רגישים ומועדים לפורענות, תוך שילוב יחידות המתנדבים של המשמר האזרחי.

צו־המניעה בעינו

בית־המשפט המחוזי בירושלים השאיר על כנו את צו־המניעה הזמני, שאסר על חברת „פוסטר מדיה", המקימה את תחנות האוטובוסים בירושלים, להסיר את התחנות. צו־המניעה הזמני נהפך לצו של קבע, עד תום הדיונים המשפטיים בתביעה שהגישה עיריית ירושלים נגד החברה.

תחנות ללא „תועבה"

חברת „ע.פ.י.", בעלת הזיכיון לפירסום בתחנות האוטובוסים בכמה ערים בגוש דן, החליטה בשיתוף עם חברת „גוטקס" ודיוה להסיר מחר 150 פירסומות לבגדי־ים מתחנות באזורי רמת־גן, בני־ברק, פתח־תקוה, הוד־השרון ועוד.

16 קצינים ממוצא סוני נעצרו בסוריה

ביירות. – משרד ההגנה הסורי עצר 16 קצינים סוריים מן העדה הסונית, באשמת שיתוף פעולה עם „האחים המוסלמים" במעשי האלימות שהיו בסוריה.

„קול לבנון החפשית" מוסר פרטים נוספים שבאו מסוריה, שתנועה סונית מחתרתית אוטונומית מדפיסה כרוזים נגד המשטר העלאווי ומפיצה אותם בלילות ברחובות. המודיעין הסורי משקיע מאמצים עצומים כדי לעצור את מפיצי המודעות, אך לשווא.

ידיעות המגיעות מדמשק מוסרות, כי ארגון מחתרתי הקרוי „ארגון השחרור האיסלאמי" (מנט'מה אלתחריר אלאסלאמי), שהוא סניף של „פתח 17", הממומן על־ידי יאסר ערפאת ונתמך על־ידי „האחים המוסלמים", מטמין כמעט מדי יום מצגות ומטעני נפץ בדמשק. ארגון זה הצליח גם להקים תאים בכל ערי סוריה, למרות הפיקוח החזק של המודיעין על המחנות והלשכות הפלשתינאיות בדמשק. (ע"מ)

„המשמר" עתון יומי
على الهمشمار جريدة يومية
המו"ל: עתון וספר בע"מ
עיתון מפלגת הפועלים המאוחדת
עורך ראשי: סבר פלוצקר
עורך משנה: ישראל זמיר
מזכיר המערכת: עדה סער
המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל־אביב טל. 378833
חשבון בבנק הדואר 3–43360–4
המען למכתבים: שירות שק־דואר נעול ת"א 61999
"AL-HAMISHMAR" (The Daily Guardian) 2, Choma Umigdal St. Tel-Aviv 67771 Phone: 378833 Telex: 341652
סניפים: ירושלים 94622 רח' בן־יהודה 2, בנין סנטר, חדרים 121–102 טל' 225125–6. המען למכתבים: ת"ד 1216 ירושלים 91008. חיפה: 33134 רח' סבונר 17, טל' 673673. המען למכתבים: ת"ד 4007 חיפה 31040.

צלצול מהיר
שאול עמור, יו"ר
אירגון ראשי ערי הפיתוח

יש להחיל חסינות הח"כים על ראשי הערים

מדרישתכם לחקיקת חוק, שימנע פירסום שמותיהם של ראשי־ערים לפני הגשת כתב־אישום, משתמע, שכל ראשי־הערים מועדים למעילות?

לא מועדים למעילות, אלא חשופים לציד־מכשפות הרבה יותר מאשר ח"כים או עובדי ציבור אחרים.

...?

לראש־העיר מגע יום־יומי ישיר עם התושבים, ומאחר שבתוקף סמכויותיו הוא רשאי להעניק רשיונות והיתרים למיניהם, הרי שכאשר זוכה מאן־דהוא להיתר, והאחר איננו זוכה, קיים סיכוי סביר שינסה להתנקם בראש־העיר. אני יכול להזכיר לך כמה תיקים שפתחה המשטרה, ואשר נסגרו מחוסר הוכחות לאחר עינויי־דין שנמשכו שנים: ז'אק אמיר ויצחק פרץ מדימונה, בני שליטא ממנחמיה ואחרים. כשאנחנו שומעים על אנשים שאינם עומדים בלחצים וחלילה וחס מתאבדים, אנו מרגישים צורך להזעק ולשנות את המצב.

אינך חושב שזהו סיכון, שמשרת־ציבור חייב לקחת על עצמו?

כן. ואם סרח אותו איש־ציבור, יש להענישו בחומרה יותר מאשר אזרח רגיל. אבל אין זה אומר שיש לערוך נגדו ציד־מכשפות.

ויש ציד־מכשפות נגד ראשי־הערים?

אני, בכל אופן, מרגיש שיש אווירה של „עליהום", וכך גם ראשי־הערים האחרים. במקום להתמודד עם בעיות הפשיעה החמורות של מדינת־ישראל, קל מאוד לתפוש יוקרה על גבם של ראשי־הערים. זה נחמד, סימפטי, עובר יפה בתקשורת. לכן אני קורא למשטרה לגלות יותר אחריות ולבדוק יותר ביסודיות, לפני שהיא עוצרת ראשי־ערים לחקירה. אינני מתייחס בכך למקרהו הנוכחי של ראש עיריית אשדוד, אריה אזולאי.

ומה באשר לפיתויים שראשי־הערים צריכים לעמוד בפניהם?

נכון שהיה גם מקרה של ראש־עיריה שלא עמד בפיתוי. אולם זהו מקרה יחיד במינו, ואין להפוך את היוצא־מן־הכלל לכלל.

איך מתפקד ראש־עיר החשוד בעבירות פליליות?

אינני רואה איך יכול ראש־העיר לתפקד כשהוא נמצא במגע יום־יומי עם ציבור שמצביע עליו באצבע. לכן, הייתי אומר כי החסינות החלה על חברי־הכנסת צריכה לחול גם על ראשי־הערים.

ח"כ בני שליטא, ראש מועצת מנחמיה

לא הייתי רוצה בחוק מיוחד לראשי־הערים. הייתי מעדיף שיינתנו יותר זכויות לאזרח באשר הוא אזרח, ופחות זכויות ואפשרויות למנגנון העקיף, המשטרה והפרקליטות. מי שמעלה על דעתו חקיקה מיוחדת לראשי־ערים הוא שוטה או סכל.

אתי רונאל

„כך" דורשת להסיר צלב

(סוף מעמוד ראשון)

התלוי על קיר ביתו פוגע ברגשותיהם, מבקשת ממנו התנועה להסיר את הצלב הנראה מבעד לחלון, בדרכי נועם, שאם לא כן תצטרך התנועה לנקוט אמצעים משפטיים.

יצוין, כי המלים „אמצעים משפטיים" הוחלפו והודפסו במקום „אמצעים אלימים", שהיו רשומות קודם לכן.

דיאב זקמון אמר לכתבנו, כי באחרונה מתקבלות בביתו עשרות שיחות טלפון בהן מאיימים על חיי בנותיו. „אנחנו יודעים איפה את לומדת. נבוא אליך לבית־הספר ונחסל עניין" — אמרו המאיימים.

אשתו סיפרה אתמול, כי הם חיים ביחסי רעות עם שכניהם כבר שנים ארוכות וכי בבניין בו הם מתגוררים, מתגוררות עוד שתי משפחות נוצריות. לדבריה, מעולם לא תלו צלב מחוץ לבית ולא ייתכן שצלב בתוך ביתה יפגע ברגשותיהם של אנשי כהנא.

זקמון דיאב פנה בתלונה למשטרת מרחב חיפה בנוגע לשיחות הטלפון המתקבלות בביתו.

פרס נכנע וברונו נבחר

(סוף מעמוד ראשון)

ברונו התמנה אתמול לתפקיד הנגיד על־ידי הממשלה בישיבתה השבועית. למעשה, מינויו צריך להתבצע על־ידי נשיא המדינה, חיים הרצוג, והחלטת הממשלה, היא בגדר המלצה בלבד. אך צופים שהנשיא יאשר כבר בימים הקרובים את המלצת הממשלה וברונו יכנס לתפקידו החדש.

הפרופסור לכלכלה בן ה־54, יהיה הנגיד החמישי של בנק־ישראל. בעבר הוא שימש מנהל מחלקת המחקר שלו. לברונו היסטוריה ארוכה של השתתפות בקביעת המדיניות הכלכלית. ב־1975 הוא שימש יועצו של שר־האוצר דאז, יהושע רבינוביץ, והשתתף בוועדת בן־שחר אשר קבעה ב־1976 את הרפורמה במס־הכנסה. ברונו שימש כאחד האנשים המרכזיים בעיצובה של התוכנית הכלכלית אשר הופעלה ביולי 1985, ולמעשה זוהתה התוכנית עם שמו.

מינויו של ברונו אתמול היווה את סיומו של ויכוח ארוך בין המערך לליכוד בנושא איוש משרת הנגיד. המערך, בראשות ראש־הממשלה, שמעון פרס, תמך במועמדותו של סגן שר־האוצר, עדי אמוראי, ואילו הליכוד התנגד למועמדות זו מתוך נימוק שאין להשלים עם מינוי מפלגתי לתפקיד הנגיד. למעשה הציע הליכוד את מועמדות ברונו, אשר לא מזוהה עם מפלגה אך ידוע בדיעותיו היוניות ובקירבתו ל„שלום עכשיו".

אתמול הציג ראש־הממשלה את המועמדות של הפרופסור לכלכלה לשרים והיא התקבלה ללא התנגדות. אמוראי הגיב לאחר מכן בברכות לנגיד החדש וציין, שייתכן שיעזוב את תפקידו בעקבות אי־קבלת המינוי. שר־האוצר, משה נסים, תיאר את ברונו כאישיות ממדרגה ראשונה בתחומו וציין, שהוא מצפה שהפרופסור לכלכלה ישמור על עצמאות הבנק המרכזי תוך שיתוף פעולה עם הממשלה. נסים אמר, שהוא ידון בקרוב עם הנגיד על מינויים בכירים בבנק־ישראל, כולל המשרה של משנה לנגיד.

ברונו קיבל את הידיעה על מינויו בישיבת הממשלה, במהלך דיון שהתקיים אתמול במלון „הולילנד" בירושלים, שם התקיים כנס של מכון פאלק למחקר כלכלי בו הוא משמש עמית מזה שנים ארוכות. בהרצאה שנשא בפני באי הכנס, הזהיר ברונו מפני העלאות שכר במשק וציין שהישגי התוכנית הכלכלית מחייבים שלא יהיו העלאות כאלה. הוא הוסיף, שלמרות הירידה הגדולה באינפלציה, לא התגבר המשק על הבעיות המבניות המאפיינות אותו מאז שנות ה־70.

פרס דיבר על הידברות וחברי המרכז קראו: נכנעתם לדתיים

**רה"מ דיבר בפני חברי מרכז מפלגת העבודה שהפריעו לנאומו בקריאות ביניים ■ האם אתם חושבים שחלק אחד ייפטר מהחלק השני? שאל רה"מ... „הפתרון הוא בסטטוס־קוו" ■ נפעל בכוח נגד האלימות
גרנות: מחללי הספרים — פושעים פליליים הראויים להענש בכל חומר הדין**

מאת דורית גפן ומוטי בסוק, כתבי „על המשמר"

ראש הממשלה שמעון פרס קרא אתמול להידברות בין הדתיים והחילוניים, והזהיר כי קל מאוד להצית אש של שנאה בעם. דבריו של ראש הממשלה במרכז מפלגת העבודה הופרעו על־ידי קריאות ביניים. בעת נאומו נכנסה לאולם הקונגרסים בגני־התערוכה בתל־אביב קבוצה קטנה של סטודנטים שנשאה כרזות נגד הכניעה לדתיים.

פרס אמר כי הוא מציע הידברות, לא הסתה ולא שנאה ואמר, כי לא תהיה שנאת חינם. הוא הטעים: אין אלטרנטיבה אחרת אלא הידברות.

בראשית דבריו התייחס ראש הממשלה לקיצונים המסיתים, המציתים והאלימים — גם במחנה הדתי וגם במחנה החילוני. זהו דבר נורא שאנשים לוקחים את החוק בידיים אמר, בקשר למעשי ההצתה של התחנות ולוחות המודעות. אך ציין כי יותר חמור הוא הנסיון לפגוע בבתי־הכנסת. אין מעשה חמור ממנו, הדגיש. פרס אמר כי ייעשה שימוש בכוח, נגד חרדים או חילונים המפירים את החוק: „לא נרשה לאלים חילוני או לאלים חרדי להצית אש, להכות או ליידות אבנים. פרס הזהיר מפני הטלת האשמה באופן מכליל על מחנה שלם. במהלך דבריו קראו מן האולם חברי המרכז קריאות ביניים: זוהי כניעה. תפסיקו ללקק לדתיים את התחת. פרס התריס לעבר הקוראים: האם יש כאן מישהו שחושב שחלק אחד ייפטר מהחלק השני? מן האולם נשמעה קריאת כן. ראש הממשלה העיר זוהי דעת מיעוט. אנחנו בעד מדינת־ישראל שיהיו בה דתיים וחילוניים, אף אחד לא יגרש את השני, אף אחד לא יבוז לשני ואף אחד לא יכפה את דעתו על השני. הפתרון, אמר, הוא בהידברות ובסטאטוס־קוו.

פרס חזר ואמר אין אלטרנטיבה להידברות מתמדת. ממתי דגלה תנועה זו ביה ברכן (כן לשבור), בשבירה ובפילוג? לדבריו, רוב ההידברות בענייני דת נעשתה כאשר המפלגה היתה בממשלה ולא אחר־כך.

ראש הממשלה גם הקדיש דברים לנושא הכלכלי ואמר כי המטרה היא להגיע ל־6 אחוזים אינפלציה בשנה, ליציבות ולשיפור מאזן התשלומים. הוא ציין כי לראשונה יהיה מאזן תשלומים חיובי עם עודף של מיליארד ו־200 מיליון דולר.

ישיבת מפלגת העבודה היתה הראשונה מאז נבחר המרכז בוועידת המפלגה. המרכז בחר פה אחד בעוזי ברעם למזכ"ל המפלגה. את מועמדותו של ברעם הציג ראש הממשלה. המזכ"ל הנבחר אמר, כי המאבק היום אינו רק בין דתיים וחילוניים. זהו בעיקר מאבק של אולטרה דתיים על שליטה ברחוב היהודי. לדבריו מקומם אותו שהיהדות הדתית כולה, שהיתה צריכה לצאת חוצץ נגד תופעות אלה, קצת מתרישה. הוא קרא למפד"ל להתייצב מול האולטרה חרדיות שהיא מסוכנת גם להם וגם לאושיות חיי המדינה. גם מזכיר המשמרת הצעירה אפרים זינגר קרא בהצעה לסדר לממשלה לפעול ביתר תקיפות נגד האלימות החרדית.

גרנות: פורעי חוק

מי שהשחיתו ספרי גמרא וסדורים וציירו צלבי קרס על בתי כנסיות, הם פושעים פליליים הראויים להיענש בכל חומרת הדין, אמר אתמול מזכ"ל מפ"ם אלעזר גרנות.

גרנות אמר אתמול, כי מפ"ם לא תתן לפורעי החוק האלה, לשבש את המאבק הבלתי נלאה, להבטחת אופיה המתקדם של ישראל כמדינת חוק דימוקרטית המקיימת את חופש האמונה וחופש הדת של כל אזרחיה. מפ"ם תקיים דיאלוג עם כל יחיד, אירגון וזרם דתי המכירים במדינת ישראל וחוקיה והמבקשים לממש דו־קיום של כבוד בין חילוניים ודתיים.

ישיבת חסידי גור — מוקד מתיחות

מאת ירון אליוסף, כתב „על המשמר"

על קירות ישיבת חידושי הרי"ם ברמת־החיל, ישיבת חסידי גור שנפרצה בליל החג עדיין מרוחות הססמאות: „בוז לטפילים השחורים" ו„זוהי אזהרה אחרונה". הפריצה לישיבה וחילול ספרי הקודש, שימשו אתמול כצפוי נושא השיחה העיקרי בשכונה התל אביבית. מסתבר, כי בניגוד למה שנמסר אמש שמשה הישיבה בעבר מוקד למתיחות בין דתיים לחילוניים. מתיחות, ששיאה היתה בהתנגשות אלימה לפני כשנה. סיפרה אחת השכנות: „בעבר סבלנו הטרדות רבות מצד אנשי הישיבה המצויה בלב שכונת מגורים חילונית" הם היו נוהגים לערוך שמחות או הלוויות בהשתתפות מאות חרדים על הכביש. השכונה כולה היתה נסתמת לגמרי והתושבים לא היו יכולים להכנס לבתיהם עם מכוניות. כבר היו כמה פעמים מכות בין תושבים ותלמידי הישיבה. ביום העצמאות, סיפרה השכנה שבקשה להשאר בעילום שם, היו נוהגים חניכי סניף הצופים המקומי לערוך טקס גדול על המגרש הריק הצמוד לישיבה. החרדים היו מפריעים בכל מהלך הטקס ובמיוחד ברגע אמירת היזכור לחללי צה"ל. לפני כשנה, סיפרה, אף גרם הדבר קטטה בין כמה מתושבי השכונה תושבים דתיים, לחרדים. החרדים היו נוהגים לזרוק בקבוקים ריקים למרפסות הבתים, ולעתים אף קראו קריאות גנאי לעבר נשים. ובמיוחד חניכות הצופים שעברו ברחוב בלבוש בלתי נאות לדעתם.

תושבת השכונה אומרת, כי המטרד העיקרי שגורמת הישיבה הוא הרעש הכמעט בלתי פוסק של תפילות. חבר הכנסת אברהם שפירא נוהג מדי פעם לבוא לישיבה ולשאת דרשה ארוכה, המועברת ברמקולים לכל השכונה „הרעש בלתי נסבל אומרת תושבת המקום, והוא מתגבר בשעות שאנו רוצים לנוח או לצפות בטלוויזיה". שיאה של המתיחות: בקיץ שעבר עת התפוצץ צינור המים של השכונה בשבת. ותלמידי הישיבה מנעו מפועלי העיריה לתקן את הנזק. „היה יום חם" מספרת השכנה, ואנו נשארנו ללא טיפת מים וברחוב נשפכו אלפי ליטרים של מים".

ביצים...ביצים בהוזלה!
ביצים
מס' 1
במחיר
מס' 2
המבצע לזמן מוגבל

תנובה
דחף

לראשונה בתולדות התנועות: צעירי מפ"ם והמפד"ל מגנים הפורעים משני הצדדים

לראשונה בתולדות שתי התנועות יצאו הדור הצעיר במפ"ם והדור הצעיר במפד"ל בהודעה משותפת. ההודעה מגנה במלים חריפות את החוליגאניזם מצד שני המחנות וקוראת לכיבוד הדדי וכבוד הדדי. „הודעה זו נמסרת על מנת להפסיק את גל האלימות הגואה בארץ בהשפעת הקיצונים משני הצדדים. אם הרוחות לא יירגעו נאלץ לנקוט אמצעים חריפים יותר. יהדות כן — אלימות לא. הקרב האמיתי על התרבות הישראלית אינו קרב בין חילוניים לבין דתיים — הקרב הוא בין קיצוניים פנאטיים לבין הכוח השפוי והאחראי. אנו קובעים בצער שהקיצונים והאלימים משני המחנות חוגגים. לא עוד. אנו מגנים את הפעולה האלימה של החרדים כשם שאנו מגנים את החוליגאניות של הצד שכנגד. אנו קוראים לדו־שיח בין חילוניים ודתיים. אנו קוראים לכיבוד הדדי וכבוד הדדי. אנו קוראים ליהדות ברוח אימרתו של הלל הזקן: מה שעליך שנוא לחברך לא תעביד ואידך זיל גמור". על החתום — הדור הצעיר במפ"ם, הדור הצעיר במפד"ל, השומר הצעיר ובני־עקיבא.

גינוי התק"ם

„התק"ם מוקיעה את המעשה הברברי של חבלה במוסדות דת יהודיים והשמדת ספרי קודש ותפילה" החלטה זו נתקבלה אתמול בישיבת מזכירות התק"ם בת"א. עוד נאמר בהחלטה „כל הפוגע בערכי היהדות מחבל במורשת של כלל העם היהודי ומשמיט את הבסיס לחיים משותפים של כולנו, דתיים וחילוניים במדינת היהודים".

כן מגנה התק"ם לקיחת החוק בידיים ע"י חוגים חרדים קיצוניים. „נאמר בהחלטה. התק"ם פונה למשטרת ישראל לגלות את החבלנים משני המחנות הקטנים ומסכנים שלימות העם ולהעמידם לדין".

„נאצים, מניאקים, דרוס כל דוס..." מקצת מפניני מלחמת הכתובות בארץ

מאת ירון אליוסף, אבי בניהו, זהבה מזוס, ניצה רימון כתבי „על המשמר" וסוכנות עתי"ם

3 מכוניות פרטיות שחנו אתמול סמוך לבית מס' 9 ברחוב כורים בשכונת נוה שרת בתל אביב רוססו אתמול בכתובות. גם על קיר הבניין נמרחו הכתובות: „חוליגנים, אוכלי חינם, נאצים, מניאקים" וצויירו צלבי קרס. שכונת נווה שרת מצויה בסמוך לשכונת רמת החיל שבה נפרצה במהלך סוף השבוע ישיבה. בשכונה מצויה גם קריה חרדית גדולה. כוחות משטרה, ראש עירית תל־אביב, עתונאים ועשרות סקרנים הגיעו במהלך היום אל הבית המצוי ברחוב צדדי ושקט של השכונה התל אביבית. תושבי המקום שהתגודדו אתמול סביב הבניין חלוקים בדעותיהם באשר לזהות המשחיתים. נראה כי רובם סבורים שידם של החרדים היתה במעשה. עם זאת סבורים אחרים מהם כי חילוניים עשו את המעשה לשם פרובוקציה ומעטים אף אמרו „ערבים עשו את זה כדי שתהיה מלחמת אחים במדינה".

„דרוס"

„דרוס כל דוס; המלחמה החלה" סיסמא זו צויירה אתמול אחה"צ בספריי שחור, על גדר בית ברח' רבי עקיבא 26 בבני ברק. האלמונים שכתבו את הסיסמא נראו נמלטים מהמקום.

ראשון: בגדי ים

תחנת אוטובוסים שעל צידה האחור הופיעה כרזת פרסומת של נערה בבגד ים הוצתה שלשום בלילה ברח' הרצל בראשל"צ. סיור משטרה שהגיע למקום עצר בקרבת התחנה בחור חרדי. אך לאחר חקירה קצרה שוחרר הבחור כיוון שלא נמצא קשר בינו למקרה ההצתה.

„דובון"

אתמול בלילה צבעו אלמונים בתרסיס שחור כתובת על בניין עיריית פתח־תקוה „דובון, הגיהנום מחכה לך" משטרת פתח־תקווה מעריכה כי הכוונה כנראה לדב תבורי ראש העיר. נפתחה חקירה.

גידופים למאשה

גידופים ואיומים טלפוניים, מפי 4 אלמונים שזיהו את עצמם כ„שומרי שבת קודש" הושמעו בשעות הלילה המאוחרות של מוצאי שבת באוזני מזכ"ל „נעמת" מאשה לובלסקי.

האלמונים אמרו ללובלסקי כי בשל צעדת נעמת שהתקיימה בשבת תבואנה פעולות תגמול.

חייל צד"ל נהרג ו־3 נפצעו בדרום־לבנון

מאת יהודה צור, כתב "על המשמר"

חייל צד"ל נהרג אתמול אחה"צ כשמטען חומר נפץ התפוצץ בעת שסיור של צד"ל עבר במקום. המקרה ארע באזור בינת־ג'בייל. סיור של צד"ל שערך ביקורת שגרתית באחד מדרכי עפר, חלף ליד מטען חומר נפץ שהונח בצד הדרך ושהופעל בדרך שטרם הוברה. כתוצאה מכך נהרג חיל צד"ל ו־3 אחרים נפצעו. הפצועים הועברו לבית חולים להמשך טפול. כוחות צד"ל פתחו בסריקות באזור.

45 הרוגים

גורמי צד"ל מסרו לכתבנו שמאז הקמת רצועת הבטחון לפני שנה נהרגו כ־45 חיילי צד"ל בתקריות שונות ולמעלה מ־200 אחרים נפצעו במהלכם. חיילי צד"ל נתקלים בכ־90 נסיונות פיגוע מדי חודש ברצועת הבטחון.

מודעי: האו"ם ימסור לישראל רשימה של 40 אלף פושעים נאצים

ניו־יורק. — שר המשפטים, יצחק מודעי, גילה בניו־יורק, כי האו"ם הסכים למסור לישראל רשימה של 40 אלף חשודים בפשעי־מלחמה נאצים, ולספק את התיקים עצמם של כל אלה שישראל עשויה לדרוש.

מודעי, שדיווח לכנס של ועידת נשיאי הארגונים היהודיים האמריקניים הגדולים, אמר, כי הוא חולק מאד על דעתם של אותם יהודים, הנורסים, שאין זה נאה לחשוף בפומבי ובקול רם את עברו הנאצי של קורט ואלדהיים.

"אני גם לא מסכים עם אלה האומרים, כי אל לנו לעשות דבר העשוי להביך את האוסטרים, משום שווינה היא שער־היציאה היחיד ליהודים העשויים לצאת באחד הימים מבריה"מ, אין זה שער היציאה היחיד, אולם אפילו היה כזה, אין לנו הזכות לשתוק", אמר שר המשפטים. (עסט־א)

"ישראל שיחררה 5 שיעים"

ביירות. — עיתוני לבנון מסרו ביום ו', כי ישראל שיחררה ביום ה' חמישה לבנונים שיעיים והעבירה אותם לידי נציגי הצלב האדום הבינ"לאומי בדרום לבנון.

חמשת האנשים נעצרו בידי צה"ל בפברואר השנה, בעת סריקה נרחבת בדרום לבנון, בעקבות העלמם של שני חיילים ישראליים במארב, שעליו קיבלה את האחריות תנועת ההתנגדות האיסלמית.

הלבנונים ששוחררו מסרו, כי שישה מבני ארצם, חברי חיזבאללה, עדיין כלואים בישראל — טוענו העתונים. (ע"צ)

נהג שדרס פעוטה למוות: חשבתי שזה בעל־חיים

הפעוטה מיכל כוהנוב בת 3 וחצי מתצור הגלילית נדרסה למוות בסוף השבוע במרכז העיירה.

רכב מסוג כ.מ.ג. נהוג בידי צעיר בן 23 פגע בפעוטה בעת שחצתה כביש ברחוב גאולים, הנהג כלל לא הבחין בילדה והמשיך לנסוע. "חשבתי שזה בעל חיים", הסביר לאנשי מד"א שהושז למקום.

התינוקת קיבלה טיפול החייאה במקום והועברה באמבולנס לבית־החולים צפת. נוכח ההידרדרות במצבה, הוטסה במסוק לבית־החולים רמב"ם, שם נפטרה על שולחן הניתוחים. (עתי"ם)

ההסתדרות תובעת מו"מ מזורז על הסכמי השכר

מחר צפוייה פגישה של קיסר עם נשיא לשכת התיאום של הארגונים הכלכליים ■ היום יפגש קיסר עם צמרת האוצר

מאת כתבנו לענייני עבודה

הוועדה המרכזת של ההסתדרות הקדישה חלק ניכר מישיבתה השבועית, שהתקיימה אתמול לדיון בשכר המינימום. על פי נתונים שהוצגו על ידי מנהלת המכון למחקר כלכלי־חברתי, נירה שמאי, חלה בתקופה האחרונה ירידה דראסטית בשיעור שכר המינימום שעמד על 38 אחוזים מהשכר הממוצע במשק ב־82 ל־32.4 אחוזים בחודש פברואר האחרון.

מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר יתבע היום משר האוצר משה ניסים, וצמרת משרדו, להכנס למשא ומתן מזורז. מחר, יפגש קיסר עם נשיא לישכת התיאום של הארגונים הכלכליים בתביעה דומה.

דוחים בקש

יו"ר האגף לאיגוד מקצועי חיים הברפלד, הביע תקווה, כי אכן יפתח המשא ומתן השבוע, בשני המיגזרים, ולא יהיה צורך בנקיטת אמצעים אירגוניים על מנת להביא את נציגי המעסיקים אל שולחן הדיונים. לדבריו, המעסיקים הפרטיים מנסים לדחות שוב ושוב את פתיחת המשא ומתן בנימוקים שונים ומשונים שאינם מקובלים על ההסתדרות.

שמאי הציגה נתונים מחקר של המוסד לבטוח לאומי שנעשה בשנת 83, לפיהם חלקם של העובדים בשכר נמוך, בישובים שבהם עד עשרים אלף תושבים, הגיע לשמונים אחוזים מחלקם בקרב השכירים בישובים הגדולים. חלקם של הנשים בקרב המשתכרות מתחת לשכר הממוצע במשק הוא כפול.

הוועדה המרכזת יפתה את כוחם של מזכירי מועצות פועלים, הסתדרויות ואיגודים מקצועיים, להגיש תביעות משפטיות נגד כל מקום עבודה שבו מפירים את ההסכם בדבר הכנסת מינימום בעבודה. קיסר, שסיכם את הדיון אמר שההסתדרות רואה בעידכון והעלאת שכר המינימום נושא מרכזי במדיניות המקצועית לשנת 1986/7, אך לא בלעדי. עוד אמר קיסר, כי ההסתדרות תמשיך במאבקה למען חקיקת חוק שכר מינימום וגם תפעל בדרך של משא ומתן.

שכר ממוצע לשכיר, והכנסת מינימום

התקופה (1)	שכר ממוצע בכל המשק במחירים שוטפים (2)	שכר ממוצע לפיו משלם מוסד לביטוח לאומי את קצבאות הזקנה: בשקלים (3)	כ־% מהשכר הממוצע (4)	הכנסת מינימום — המגזר הפרטי: בשקלים (5)	כ־% משכר הממוצע (6)	הכנסת מינימום — מגזר הסתדרותי: בשקלים (7)	כ־% משכר הממוצע (8)
1981/82	8155	7342	90.0%	2967	36.4%		
1982/83	18988	16535	87.1%	7212	38.0%	7624	40.2%
1983/84	50110	42352	84.5%	18702	37.3%	20365	40.6%
1984/85	270668	232192	85.8%	92243	34.1%	99658	36.8%
1985/86	-	724830	-	239668	-	261291	-
אפריל יוני 1984	130065	99965	76.9%	48310	37.1%	52291	40.2%
יולי ספטמבר 1984	205136	182423	88.9%	74008	36.1%	80106	39.1%
אוקטובר דצמבר 1984	317539	284082	89.5%	108927	34.3%	117901	37.1%
ינואר מרס 1985	429246	362300	84.4%	137726	32.1%	148333	34.6%
אפריל יוני 1985	600453	489933	81.6%	187646	31.3%	201917	33.6%
יולי ספטמבר 1985	750739	739367	98.5%	232890	31.0%	250603	33.4%
אוקטובר דצמבר 1985	812710	792686	97.5%	242051	29.8%	263638	32.4%
ינואר מרס 1986		877.33		296.08		329.07	
ינואר 1986	882.00	850.00	96.4%	280.80	31.8%	312.00	35.4%
פברואר "	899.40	891.00	99.1%	291.50	32.4%	323.97	36.0%
מרס "		891.00		315.95		351.05	
אפריל "		912.00		315.95		351.05	
מאי "		912.00				351.05	

מאבקי יוקרה מונעים הכרזת רמב"ם כמרכז להשתלות כבד

מאת יואב אביב, כתב "על המשמר"

שלושה תושבי צפון הארץ, הממתינים לניתוחי השתלת כבד מהווים רגע להתנגחות שהחלה בשבוע שעבר בין הנהלת משרד הבריאות ורופאי בית־החולים "רמב"ם" בחיפה.

בעקבות ידיעות שנפוצו בשבוע שעבר, כי משרד הבריאות החליט כבר להקים את המרכז להשתלות כבד בבית־החולים "הדסה" ובתגובה לטענות רופאי בית־החולים "רמב"ם" כאילו מחלקה זו נפסלה על רקע נטיות "פוליטיות", הודיע היום דובר משרד הבריאות שמואל אלגרבלי, כי מנכ"ל משרד הבריאות הפרופ' דן מיכאלי הופתע מהאשמות שהושמעו נגדו ונגד המשרד. בתגובה להאשמות אלה אמר הרופר, כי בבית־החולים "רמב"ם" בוצעו עד כה עשר השתלות כליה בלבד, בעוד שבבית־החולים "בילינסון" למשל בוצעו למעלה מ־90. לדבריו, משרד הבריאות עדיין לא החליט סופית ולא שלל אפשרות של ביצוע השתלות כבד במרכז הרפואי "רמב"ם".

הוא טען כי הנהלת משרד הבריאות ממתינה לשובו של שר הבריאות מרדכי גור, השוהה בימים אלה בחו"ל, כדי לקבל הכרעה סופית בנושא. בכל מקרה, אמר הרופר, כי משרד הבריאות מקווה שכל בית־חולים שיקבל על עצמו ביצוע ניתוחים מסוג זה לאחר הקמת המרכז להשתלות כבד בפרק זמן של פחות משנה, כפי שהחליטה ועדת אגוז.

יו"ר ועד עובדי בית־החולים "רמב"ם" ד"ר טייטלמן אמר אתמול "אין כל קשר בין השתלות כליה להשתלות כבד. לא נכון שצריך לשלוח רופאים ללימוד הנושא. ב"רמב"ם" יש מומחה לנושא בקנה מידה בין־לאומי". עוד אמר כי בית־החולים ב"רמב"ם" היה החלוץ בארץ גם בהשתלות כליות וכי למשרד הבריאות אין תשובות מתאימות בשאלות עקרוניות בעניין השתלת כבד בישראל.

ח"כ פרופ' שבח וייס חרג אתמול ממינהגו ופנה במכתב חריף להנהלת משרד הבריאות בו הוא כותב כי לדעתו המרכז הרפואי "רמב"ם" הוא המרכז היחיד בארץ המתאים להשתלות כבד וזאת על רקע עבודתו של ד"ר קם שהשתתף בכ־90 ניתוחים של השתלות כבד.

זמיר: אי ביצוע מסקנות דו"ח בייסקי במלואן — תקדים מסוכן

יש לשים סייגים לכוח כדי שלא ייעשה בו שימוש לרעה בציבור, אמר פרופ' יצחק זמיר היועץ המשפטי לממשלה לשעבר בטקס הענקת תואר דוקטור אוניברסיטת של הפקולטה למשפטים באוניברסיטת בר אילן.

בישראל מרוכז כוח רב בידי אנשים מעטים, דברים אלה נכונים לגבי השלטון אך גם נכונים לגבי עולם [illegible]

החשודים, בפרשת [illegible] החליט למנוע במשך תקופה ארוכה את הקמת ועדת החקירה הממלכתית. אך שנה של לחץ ציבורי באמצעי התקשורת [illegible] הביאו להקמת ועדת החקירה. [illegible] (שערה)

ברית השנה "על תנאי"...

"העבודה לא נגמרה, יש למדינת ישראל עוד 6 נעדרים וחטופים ממלחמת לבנון. אני ומערכת הבטחון לא נרפה עד שנדע מה עלה בגורלו של כל אחד מבנינו. דברים אלה אמר אתמול לובה אליאב במסיבת ברית המילה של עומרי, שי בנם של איריס וחזי שי, מי שהיה שבוי אצל אנשי אחמד ג'יבריל, ושוחרר עם חבריו במסגרת עיסקת החילופין בין ישראל לג'יבריל.

בטקס הברית שהתקיים באולמי "בון־טון" ברמת־גן השתתפו רה"מ שמעון פרס, שר הבטחון יצחק רבין, השר משה ארנס, ראש אכ"א האלוף מתן וילנאי, וראשי אכ"א בעבר, עמוס ירון ומשה נתיב, שחלקם רב בשחרור החטופים. היו גם יחיאל קדישאי שהיה מזכירו של בגין. היו גם חבריו של חזי שי בתקופת השבי, יוסקה גרוף ונסים סאלם.

ראש הממשלה ששימש סנדקו של הרך הנולד ברך את ההורים והסבים "הבאתם שי לישראל" אמר. שגריר ישראל באוסטריה מיכאל אליצור השוהה בארץ להתייעצויות, ושהוזמן לטקס, סרב להשיב לשאלות העתונאים בנושא המשך היחסים עם אוסטריה, אולם הסכים לגלות, כי תהליך שחרורו של שי החל בראיון שערכה הטלוויזיה האוסטרית עם איריס שי ועם אישה לבנונית שבעלה נשבה על־ידי צה"ל.

שמועה שהילכה באולם השמחות אתמול טענה, כי שמו של התינוק עומרי ניתן לו גם לזכר השגריר האוסטרי ד"ר הרברט אמרי, שתווך ועמל רבות לשחרורם של חזי שי וחבריו.

האחמ"ים הרבים, הקצינים הבכירים וגדוד העתונאים והצלמים, מזכים ללא ספק את הבאתו של עומרי שי בבריתו של אברהם אבינו, בתואר "ברית השנה". "בתנאי" שלאביטל ונתן שצ'רנסקי תיוולד בת; אם יהיה זה בן הרי ש"ברית השנה" צפויה בעוד מספר חודשים.

אבי בניהו

תצלום: רבקה פינדר

אחות לנו קטנה ... ומכנסיים יש לה

מוסקווה. — אחות סובייטית, ששבה משליחות חירום, לא הורשתה להכנס למשרדים המקומיים של משרד הבריאות, מפני שלבשה מכנסיים — דיווח אתמול בטאון הממשלה "איזווסטיה".

גאלינה הושלייבה מסרה לכתב העתון, כי היא טסה לעיר קראסנודאר, בדרום רוסיה, עם ילד חולה מאזור אחר. לפני שובה הביתה, החליטה לבקר במשרד הבריאות, כאשר התקרבה לשער הכניסה, אסר עליה הקצין התורן להכנס, באומרו כי נשים אינן רשאיות להכנס לבניין, אלא אם הן "לבושות כהלכה". (ע"ר)

ברכות מקרית שמונה לספורטאים ממרוקו

ראש עיריית קרית שמונה, פרוספר אזרן, שלח מיברק יוצא דופן לחסן מלך מרוקו ובו בירך אותו על הצלחת נבחרת מרוקו בתחרויות גביע העולם במקסיקו. כידוע עלתה נבחרת מרוקו לשלב שמינית הגמר.

"יהדות צפון אפריקה עומדת מאחורי נבחרת מרוקו ושמחה בהישגיה. אני מאחל לכם המשך הצלחה ובתקווה שנצחונות אלה, יקרבו את השלום והאחווה בין העמים", נאמר במיברקו של ראש העיר. (עתי"ם)

פוסטרים הודבקו במהלך החג על תחנות אוטובוסים שרופות בירושלים מטעם "הליגה נגד השמצה". בפוסטרים קריאה לסובלנות... (הצלום: יוסי זמיר)

הימין הלבן רוכב לבד

מאת כריסטופר וילסון

בעוד המשטרה עומדת מן הצד, מנעה המפלגה הלאומית הרפורמית הפגנה אירונית בפיטרסבורג. הבריונים של תנועת ההתנגדות נתנו לה להנים מאותה "יד חזקה" בה השתמש נשיא דרום־אפריקה, פיק בותה, לפני שנים, כדי לסייע לעלייתה של המפלגה הלאומית לשלטון ב־1948.

עוצמתה של מתקפת הימין הקיצוני פגעה בממשלה הדרום־אפריקנית וסיבכה את תוכניותיו של בותה לתקן את האפארטהייד. נמעניו כבר רגילים לתגובותיה המתגררות של דרום־אפריקה על הביקורת נגד מדיניות הפרדת הגזעים, אולם, ההתנגדות העולמית המתגברת, הנסיגה הכלכלית והתפשטות המהומות בעיירות השחורות — כל אלה כבר נתנו למיעוט הקטן בן 4.8 מיליון הלבנים, סיבות טובות למחשבה שנייה.

כשהארץ מתקרבת לתוהו ובוהו, הביאו המהומות לפילוגים חדשים בין הלבנים, אשר טישטשו את ההבדלים המסורתיים בין דוברי האנגלית ודוברי האפריקאנס, ושמו קץ לאחדות. פילוג זה מבוטא בשפת אפריקאנס במלה בעלת משמעות מרה במיוחד: "ברודרטווים" — מלחמת אחים.

פחות מחודשיים לפני העימות בפיטרסבורג, נחשבו לוחמיו החמושים של הימין הקיצוני לשוליים המטורפים ולהצגה עדתית — לאור המלחמה בדרום־אפריקה בין השחורים ללבנים. עתה הם מאיימים על יכולתה של המפלגה השולטת לכנס אסיפות פוליטיות באזורים רבים בארץ.

17 מושבים ועוד אחד

פרשנים, כגון ווילם קליינהנס, ראש המחלקה למדעי המדינה באוניברסיטת דרום־אפריקה, מאמינים כי שתי מפלגות הימין הקיצוני היו נכשלות, קרוב לוודאי, בתפיסת השלטון אך אילו התאחדו לכוח פוליטי אחד, היה בכוחן להביא לקץ שלטונה של המפלגה הלאומית בפוליטיקה הלבנה, בהנחה שעוד יוותר מעט מן המשטר הדמוקרטי.

המפלגה השמרנית שהוקמה לאחר הבחירות הכלליות האחרונות ב־1981, מחזיקה כ־17 מושבים ובעוד מושב אחד של אחת משתי מפלגות הימין הקיצונים התומכת בה. זאת, מול 177 המושבים של המפלגה הלאומית. ואולם, המספרים מסתירים תמיכה הולכת וגדלה בקבוצות כמו הוויסטנדסבווגינג ו"האפריקאנר וולקסוואג" (משמר העם) בהנהגתו של קרל בושוף, המנהיג לשעבר של ה"ברודרבונד", ארגון חשאי הדוגל בעליונות האפריקאנרים. הם גם מתעלמים מגורם ימני קיצוני חזק בצבא ובמשטרה, סמוך מאד למנגנון השלטוני.

מכיוון שה"אפריקאנר וירסטנדסבווגינג" דוגל בגלוי באלימות, ריבוי אוהדיו בתוך המשטרה מעורר דאגה מצד הממשלה. מנהיגו, אוג'ין טרבלנש, עודד את חברי ארגונו להצטרף לכוחות המילואים במשטרה וגרם לתגובה חריפה של מפקדיה, שנשבעו כי הווידסטנדסבווגינג לא ייכנס לשורותיה. עכשיו החברות בארגון נשמרת בסוד.

למרות הדגש הרב על שמירת הזהויות הנפרדות, כל קבוצות הימין הקיצוני שותפות במגמה לעליונות לבנה. ה"אפריקאנר וירסטנדסבווגינג", הטוען עכשיו ל־100,000 חברים, משתתף תכופות בכנסים פוליטיים יחד עם ה"הרסטיגטה" והשמרנים. החברים החדשים הרבים של סיעות הימין הקיצוני באים תכופות ממפלגות הימין ה"מהוגנות". עם פריחת התנועה לעליונות לבנה, פורחות גם טענותיה כי היא מייצגת את הפן האמיתי של האפריקאנריות, בכנותה את המפלגה הלאומית, הנחשבת כמתונה מדי, לא־אפריקאנרית, ובוגדים.

המתחים מתרסקים לרסיסים

נראה כאילו המתחים האפריקאנרים הגוברים מרסקים את עצמם לרסיסים. תנועת האפארטהייד כאילו נסוגה ואף מתה בשנות ה־80, זמן לא רב אחרי מותו של ראש הממשלה הנדריק ורוורד, אשר שיכנע את האפריקאנר המוסרי כי "נפרד אבל שווה" אינו רק נכון אלא גם צודק, קליפת הספינה של האפארטהייד עוד נשארה. אבל היא שטה ללא הגה ולפי המאורעות.

אנשי עסקים, אקדמאים ומשכילים אחרים, נאבקים להשתחרר ממה שאיש העסקים האפריקאנר החשוב ביותר מכנה "גוויעתו המגוחכת של האפארטהייד". מאמצים להוליך את האידיאולוגיה בלי לאבד את השלטון הפוליטי הולידו זן חדש של ביורוקראטים בתוך הממשלה. חברי קאבינט כמו קריס הוליוון, שר החינוך, וכריס היינוס, שר לתיכנון ופיתוח קונסטיטוציוני, מתמודדים עם הצורך [illegible] האחרים בשלטון כלי לאבד את השליטה העיקרית.

על פני השטח, הפילוג בפוליטיקה הלבנה הוא בין התומכים במאמצי הממשל לבין המתנגדים למציאת פתרון משותף לבעיות של אחרי האפארטהייד. לדרום־אפריקה מפלגה ליברלית משלה — "המפלגה הפרוגרסיבית הפדראלית", האנגלית בעיקרה, אבל אין לה כוח רב והיא מדרשת במקום. האנגלו־סקסים, רבים מהם אנשי מקצוע בעלי דרכונים זרים, עוזבים את הארץ בהמוניהם כדי לקבל משרות בארצות־הברית, באנגליה ובאוסטרליה. האחרים, בהם רוזרים ופליטים מהמושבות הפורטוגזיות לשעבר, נוטים לתמוך במאמצי הממשלה להחזיק בשלטון, שלא כמו הלבנים מזימבאבווה, רואים עצמם האפריקאנרים, המהווים 50 אחוז מהאוכלוסיה הלבנה של דרום־אפריקה, כמושרשים בה לאחר 300 שנות ישיבתם ביבשת — מעין שבט לבן, יש מעט תקדימים של ויתור קבוצה שלטת מרצון על שלטונה.

לאפריקאנרים, שאין להם כבר כל קשרים עם ביתם באירופה — הולנד נידתה אותם — אין לאן ללכת. לעומת זאת, יש להם כל הסיבות להילחם. עד עכשיו סמכו האפריקאנרים על האחדות בשעות קשות. מאורעות החודשים האחרונים השאירו אותם נפגעים ואובדי עצות בפני הפילוגים החדשים.

המבחן — רק ב־1989

לפני ארבע שנים ישבו ברייטון ברייטנבך, סופר אפריקאנס ידוע, בבית־הסוהר באשמת טרור נגד המדינה. לפני חודש הוא חזר מגלות בצרפת לקבל פרס ספרותי ובנאומו תקף את שורשי הפילוסופיה הדתית והפוליטית של האפריקאנרים. כפשיטת רגל מוסרית. בכל זאת, זכה למחיאות־כפיים סוערות מקהל אפריקאנרים באוניברסיטת שטלנבוש היוקרתית.

ב־1984 פירסם בותה חוקה חדשה, ודחה את הבחירות הכלליות שהיו אמורות להיערך ב־1985. המפלגה הלאומית תצטרך לעמוד למבחן רק ב־1989. אם ימשיך בדרכו הנוכחית יוכל בותה לסמוך רק על האפריקאנרים המתונים ועל רבים מהבוחרים דוברי האנגלית, אשר התחילו לתמוך בתוכנית הרפורמות שלו.

(מתוך "ניו סטייטסמן")

הלוויה שהפכה להפגנה סוערת נגד חוקי המשטר הלבן בדרום־אפריקה

אירופה לא ממהרת להעניש

הלחץ להפעיל סאנקציות כלכליות נוספות נגד דרום־אפריקה גבר עם פירסום הדיווח של קבוצת אישים בולטים בחבר־העמים על הבישלון ליזום דו־שיח בין לבנים לבין שחורים ברפובליקה זאת.

יש להניח כי כתוצאה מכך יקראו מנהיגי חבר־העמים להטלת עיצומים, וידרשו מחברות הקהילייה האירופית להצטרף אליהם. אך הדעות בקרב הקהילייה חלוקות כאשר בריטניה, צרפת ומערב־גרמניה מתייצבות בראש המתנגדים לצעדים חדשים מסוג זה.

אחרונת המצטרפות

מדינות בקהילייה האירופית הסכימו בחודש ספטמבר האחרון על עיצומים דיפלומאטיים וכלכליים מוגבלים — אף כי בריטניה היתה אחרונת המצטרפות — כותב קורנטין פיל מבריסל. הצעדים כללו פעולות "חיוביות" ו"שליליות": כאחת — החיוביות לשם תמיכה בארגונים מתנגדים לאפארטהייד, והשליליות לשם הפעלת לחץ ישיר על הממשלה.

רוב הפעולות המגבילות כבר בוצעו על־ידי רוב המדינות החברות באותה תקופה, ביניהן: אמבארגו על יבוא וייצוא של ציוד צבאי וצבאי־למחצה; סירוב לשתף פעולה עם דרום־אפריקה בשאלות צבאיות; הפסקת יצוא הנפט לדרום־אפריקה; הפסקת הייצוא של "ציוד רגיש" מיועד למשטרה ולצבא (כגון מחשבים); איסור כל שיתוף־פעולה חדש בתחום הגרעין.

12 המדינות הסכימו שלא לעודד הסכמים בתחום התרבות והמדע, אלא אם כן "יתרמו לשים קץ לאפארטהייד או אם לא יהיה בהם כדי לעודדה". ההחלטה החשובה ביותר וגם השנויה יותר במחלוקת היתה זו שקראה להחזיר מדרום־אפריקה את הנספחים הצבאיים. להחלטה זו התנגדו במיוחד בריטניה ופורטוגל.

הצעדים החיוביים כללו תוכניות־סיוע לאירגונים בלתי־אלימים הלוחמים באפארטהייד — אף כי לדברי פקידים בבריסל סירבו אירגונים כמו האיגודים המקצועיים השחורים לקבל תמיכה כספית כלשהי מן הקהילייה האירופית, אלא אם כן תנקוט עיצומים חריפים יותר.

בריטניה תינזק הרבה יותר מחברות אחרות של הקהילייה האירופית במקרה של ניתוק היחסים הכלכליים עם דרום־אפריקה — כותב העיתונאי הבריטי מייקל הולמן, העוסק בענייני אפריקה. דרום־אפריקה עומדת במקום ה־12 בשוק היצוא של הממלכה המאוחדת (1.1 מיליארד ראנדים יצוא ו־2.4 מיליארדי ראנדים יבוא ב־1984), ותופסת בין 7 ל־10 אחוזים מהשקעות החוץ שלה (12 מיליארדי ליש"ש). ל־400 חברות הרשומות בבורסה של לונדון יש סניף אחד או כמה סניפים בדרום־אפריקה. אמברגו ממשי על דרום־אפריקה יעלה לבריטניה בהגברת האבטלה ופגיעה ממשית בענף התיירות.

מערב־גרמניה גם היא אינה מתכוונת להיענות לפנייה להטלת סנקציות על דרום־אפריקה, כותב העיתונאי פטר ברוס מבון. התעשייה הגרמנית תאבק בשיניה ובציפורניה נגד סנקציות כאלה. ממעלי הרכב והאלקטרוניקה מייצאים בסכומים ניכרים לארץ האפארטהייד והפסקת הסחר עשוייה לפגוע בם באופן קשה.

נשיא צרפת מיטראן וראש ממשלתה, ז'אק שיראק, חלוקים בדיעותיהם לגבי הטלת הסנקציות. שיראק, שמתנגד להן, טוען כי אף כי יהיה בכך כדי לספק את דעת הקהל במערב. לורן פאביוס, ראש הממשלה לשעבר של צרפת, היה זה שהביא את צרפת לפעול נגד פרטוריה בקיץ שחלף.

(מתוך "פיננשל טיימס")

אל תופי התס־תם

בדרום־אפריקה, המתקדמת והמפותחת ביבשת השחורה, הפכה העיתונות החופשית לבדיחה. הדיווח משם כיום הוא באחריות "משרד האינפורמציה" והאמת היא "רשמית"

מאת אנטוני רובינסון, יוהנסבורג

עד הטלת ההגבלות הדרקוניות לפני משבוע, יכלו כלי־התקשורת הזרים והמקומיים בדרום־אפריקה לטעון לעיתונות חופשית. בתנאים השוררים שם היה זה כמעט נס שחופש הביטוי והאינפורמציה נשמר, להוציא את הרדיו והטלוויזיה הממלכתיים.

"נס" זה הוא בחלקו תוצאה של מאבקם הבלתי פוסק של עורכי העיתונים לשמור עד כמה שאפשר על חופש העיתונות. סיבה נוספת היא, כי החוקים הנוגעים לעיתונות היו עד כה כוללניים מאוד. בעיתונים פורסמו ידיעות רבות, שהיו מכניסות את העורכים לכלא, לו היה המשטר מקפיד על אכיפת החוק. העיתונות למדה, אם כן, לחיות עם החוק ולכופפו במידת האפשר.

החוקים העיקריים הנוגעים לעיתונות כוללים חוקי בטחון ומשטרה, תקנות הנוגעות לאתרים חיוניים וחוקי ביטחון־פנים. אין לפרסם דבר בנוגע לצבא או למשטרה בלי אישור מראש. נאסר מזמן לכתוב על נושאים רגישים כמו יבוא נפט, אורניום והתעשייה הצבאית, או לצטט אנשים המוחרמים על־ידי שירותי הבטחון.

ההגבלות על אמצעי התקשורת, שפורסמו עתה, הן אף כוללניות יותר מאשר אלה של נובמבר. במשטר החירום הקודם פורסמו שמות העצורים והמשטרה דיווחה פעמיים ביום על פעולות של אלימות והפגנות אנטי־ממשלתיות ברחבי הארץ.

עכשיו אוסרת המשטרה לפרסם את שמות העצורים והדיווח הוא באחריות משרד האינפורמציה החדש, המוסר את האמת הרשמית. התקנות החדשות מטילות איסור לא רק על כיסוי עיתונאי של ביטויי אי־שקט, כולל שביתות והפגנות; הן אף אוסרות דיווח על כל "הודעה חתרנית".

דפים שלמים מגדירים מהי "הודעה חתרנית". אין לפרסם, על סמך, הודעות המעודדות חיסול השקעות או נקיטת סאנקציות, הודעות הגורמות או מגבירות רגשות של עוינות או המחלישות את ביטחון הציבור, וכו'. לפי התקנות, אפשר להחרים כל פירסום הכולל הודעה כזו וכן לסגור ולאסור עיתונים "חוטאים".

כל המגבלות האלו מוסתרות בידי כוחות הביטחון השונים, בלי אפשרות של עירעור בבית המשפט.

דרום־אפריקה, שהיא הארץ המתקדמת והמפותחת ביותר ביבשת, נאלצת לחזור אל תופי התס־תם כדי להשיג ידיעות מהימנות.

(מתוך "פיננשל טיימס")

ראש דסק לענייני היום: לוי מורב
עורכת אחראית של עמודי הפנים: עמית אנטר

פולארד שבקצה הקרחון?

בבירת ארה"ב מתנהל עתה חיפוש קדחתני אחרי מרגלים ישראלים נוספים. במימשל נוצר רושם חזק כי פעולותיה של ישראל בוושינגטון חרגו הרבה מעבר לפעילותו של ג'ונתן פולארד

מאת זאב בליצר, וושינגטון

אין ספק כי הפקידים האמריקנים הבכירים, ואף אלה שבדרך־כלל מצטיינים באהדתם כלפי ישראל, עדיין רוגזים מאוד על שערוריית הריגול של ג'ונתן ג'יי פולארד. על־אף הודעת הסטייט־דיפארטמנט השבוע, המקבלת בברכה את „שיתוף־הפעולה המלא מצד ישראל", הם משוכנעים כי ישראל טרם מסרה לחם את כל הפרטים על פעולות הריגול שלה בארה"ב. האמריקנים אינם שבעי־רצון.

צרור הידיעות שהודלף לאמצעי התקשורת האמריקניים, הרומז על־כך שישראל קיימה בארה"ב רשת־ריגול נרחבת בהרבה ממה שכבר ידוע, נועד להפעיל לחץ על ישראל, כדי שתשתף פעולה באורח מקיף יותר עם החוקרים האמריקנית. „המטרה היא להטיל את מלוא המעמסה על ישראל", אמר מקור במשרד המשפטים האמריקני. „רצוננו שהישראלים יזיעו קשה".

פקידי מימשל אחרים אמרו, כי נוצר רושם חזק שהריגול „המחוצף" של ישראל בוושינגטון חרג הרחק מעבר לפעולתו של פקיד־הביון של הצי האמריקני, אשר הודה במשפטו בריגול למען ישראל ומצפה עתה לגזר־דינו. על פי התבטאות אחד הפקידים בסטייט־דיפארטמנט: „אתה יודע מה אומרים על תיקנים. על כל אחד שאתה רואה ישנם רבים אחרים, שאינך רואה אותם." זהו כנראה הלך־הרוח השולט בוושינגטון ביחס למרגלים ישראלים.

פולארד נחשף — וקרוב־לוודאי ישנם אחרים שלא נחשפו. בבירת ארה"ב מתנהל עתה חיפוש אינטנסיבי אחרי מרגלים ישראלים נוספים וזה מקשה מאוד על ישראל ועל ידידיה בארה"ב, בפרט אלה מקרב הקהילה היהודית. מן הראוי היה שמישהו בישראל יתן את דעתו על אפשרות כזו, בטרם גייס את פולארד.

משקפת צרה

הציד הנמרץ ביותר של מרגלים ישראלים מתנהל, כמובן, על־ידי קציני אכיפת החוק של משרד המשפטים, משרד החקירות הפדראלי (אף.בי.איי.) ומשרד התובע הכללי של מחוז קולומביה. עליהם מוטל, כמובן, למצוא פושעים, לרבות מרגלים. הם מתייחסים לתפקידם ברצינות רבה. הם רואים את התמונה במשקפת צרה ככל האפשר. „לגביהם זה משחק של שוטרים וגנבים", הסביר אחד הפקידים האמריקנים.

בניגוד למומחים, המתעניינים בעיקר בהבטים הפוליטיים — בסטייט־דיפארטמנט, במועצה־לבטחון־לאומי ובפנטאגון — אין לאנשי אכיפת־החוק סבלנות רבה ועניין רב ב„תמונה הרחבה יותר", הנוגעת ליחסים בין ארה"ב לבין ישראל.

יש בכך משום הסבר לשאלה — מדוע הושמעו בימים האחרונים בוושינגטון הכרזות סותרות כהירכות. הסטייט־דיפארטמנט, ובפרט שר־החוץ ג'ורג' שולץ, רגיש עד מאוד להמשך היחסים הטובים עם ישראל. אנשי החוק — וביניהם אף התובע הכללי אדווין מיז — אינם מגלים רגישות כזו. אין הם רוצים בחקירה כלשהי של התנהגותם, לאחר־מכן, יתגלה אפילו רמז לחיפוי פוליטי. זכר ווטרגייט עודנו טרי במוחותיהם. הנה, כאשר מדובר בפרשת פולארד ובהתפתחויות נוספות בנושא הריגול הקשורות בה, פשוט אין הממשל מסוגל לדבר בקול אחד, אפילו ישתדל מאוד.

צדק ישראלי

אך מה שמרגיז במעט את כל הפקידים האמריקנים הוא התגובה בישראל על תפיסתו של פולארד. איש בישראל לא היה מוכן לשלם את מחיר המישגה. לא נשמעה זעקה רצינית בציבור הישראלי ואף לא בעיתונות הישראלית התוקפנית בדרך־כלל. נראה כי ריגול גס מסוג זה אחרי ידידים קביל על הישראלים. ההוכחה לאדישות זו: מינויו של רפאל איתן, המוח שמאחורי יחידת הביון ש„הפעילה" את פולארד, לתפקיד בכיר ב„כימיקאלים ישראליים", על־אף ההאשמה נגדו כי חרג מסמכויותיו הקודמות. לדעת האמריקנים זכה איתן לפרס במקום להיענש, וזה „מסריח". „הוא עשה את המוטל עליו", אמר פקיד אמריקני: „זה בעינינו פירוש התגובה הישראלית על עניין פולארד".

דעתם דומה בעניינו של האלוף אביעם סלע, אשר כאלוף וכסטודנט־אורח באוניברסיטת ניו־יורק גייס את פולארד ב־1984. סלע הוא כיום מפקדו של בסיס חיל האוויר רמון בנגב, שנבנה ומומן על־ידי האמריקנים. לפי כתב האישום הרשמי נגד פולארד, היה הוא הראשון אשר קיבל מפולארד חבילות של מיסמכים אמריקניים מסוגים גנובים.

המיסמכים הללו נמסרו לידי אביעם „אבי" סלע באיזור דאמברטון־אוקס בוושינגטון, ובמקום אחר בפוטומאק שבמארילנד", נאמר בכתב־האישום. והיה זה — לפי מיסמך זה — סלע אשר „קנה בשביל פלארד טבעת יהלומים וספירים יקרה, כמתנה לאן הנדרסון פולארד", בעת ביקור בפאריס, בנובמבר 1984. פקידים אמריקנים מעריכים את מחיר הטבעת בכ־6,000 דולאר.

„ממשלת ישראל תשלם..."

„אביעם סלע אמר (לפולארד) כי ממשלת ישראל תשלם בעד הביקור (בפאריס) והורה לפולארד להשתכן במלון מדרגה ראשונה", נאמר בכתב־האישום. פולארד קיבל אחר־כך 20,000 דולאר כתשלום על ביקורו בפאריס ובשביל נסיעה מאוחרת יותר לישראל. מקום שם התייעץ עם איתן ומפעיליו הישראלים האחרים.

הפקידים האמריקנים כועסים בעליל על שממשלת ישראל לא גילתה את חלקו של סלע בפרשה, באשר צוות של חוקרים אמריקנים, בראשות היועץ המשפטי של הסטייט־דיפארטמנט, אברהם סופר, חקר כמה מנהיגים ישראלים בחודש דצמבר האחרון, בביקור בישראל. בוושינגטון קיימת הרגשה שישראל ניסתה להסתיר את חלקו של סלע — וגם את חלקם של ישראלים אחרים, כגון פקיד אחר המוכר במיסמכי בית־המשפט בשם „עוזי" בלבד.

אין האמריקנים פותרים מאיומים שקופים למדי בכלי התקשורת הישראליים על פיהם נתפסה בעבר ארה"ב עצמה בריגול בישראל, וכי אם הלחץ על ישראל יימשך, המקרים ייחשפו ויגרמו מבוכה בארה"ב. לדברי הידיעות הללו בישראל, טישטשה הדיפלומאטיה הישראלית את התקריות הללו בעבר, וישראל ביקשה מן הדיפלומטים האמריקנים האלה לעזוב בשקט, במקום ליצור מתח ביחסים בין ישראל לבין ארה"ב. מדוע לא נהגה כך גם ארה"ב לאחר שנתפס פולארד?

„אם יש בידיהם הוכחות נגדנו — אמר אחד הפקידים האמריקנים — יגלו־נא אותן. איננו מתרגשים מכך. איני סבור שיש בידיהם דבר כלשהו שמתקרב לעניין פולארד".

ריגול נוסח אמריקה

ארה"ב, כמובן, „ריחרחה" בישראל במרוצת השנים, בפרט בשנות ה־50. אך מאז ימיו של ראש הביון הנגדי של סוכנות הביון המרכזית האמריקנית ג'יימס ג'יזוס אנגלטון בשנות השישים, נקבעו מיגבלות מחמירות מבחינה זו. מעשה לא ביצעו האמריקנים מאז פעולות חשאיות נגד ישראל בצורה כה מגושמת.

באמצע שנות השבעים, בתקופה קשה ביחסים בין ארה"ב לישראל, הוצע לשר־החוץ דאז, הנרי קיסינג'ר, לבצע פעולות חשאיות מסוג זה נגד ישראל. אך אחרי שיקול־מה דחה קיסינג'ר את ההצעה, בשל חשש פן ייחשף הדבר — אפשרות ממשית עד־מאוד נוכח מספר ידידי ישראל בקרב הביורוקראטיה בוושינגטון. הדבר היה גורם למימשל מבוכה רבה מבחינה פוליטית. מיטב הידידים של ישראל בקונגרס היו זועמים.

אלה הם גבולות, שמהם מדינות ידידותיות אינן אמורות לחרוג בריגול של זו אחרי זו. ובכן, הסוכנות לבטחון לאומי, החשאית־לעילא, יכולה לנסות לצותת לתקשורת הדיפלומאטית והצבאית של ישראל ולצלם, באמצעות לוויין, פעולות צבאיות ישראליות על־פני הקרקע.

מכאן רחוקה הדרך עד להפעלת סוכנים בשירותי הביון של המדינה השנייה.

אחד הפקידים האמריקנים רמז, כי אילו ארה"ב היתה חודרת אל הביון הצבאי הישראלי על־ידי גיוסו בתשלום של סוכן ישראלי, והיתה נתפסת בכך, כפי שנתפס פולארד, לא היתה ישראל מגיבה באופן אחר. הבוגד הישראלי היה נעצר ומועמד לדין. הפרה גסה כזו של הכללים המוסכמים במשחק הביון אינה יכולה לעבור בשקט בשום מדינה.

מחיר כבד

פקיד בסטייט־דיפארטמנט אמר בעוקצנות: „אנו מודעים כי ריגלנו בישראל. אך המרגלים הללו פעלו על דעת עצמם. כאשר נחשפו, הענשנו אותם. אחד מהם הוא כיום נשיא חברת הכימיקאלים דיפון. אחר הוא מפקד מפקדת האוויר האסטרטגית".

בפרשת פולארד עשתה ישראל כמה שגיאות חמורות וכיום היא משלמת על־כך מחיר כבד מאוד. „בוושינגטון" — כתב בימים אלה בעל־הטור של „וושינגטון פוסט", ויליאם ספיר — „מסתכלים מתנגדי ישראל מן הצד בשמחה על התפתחות הפרשה ועל חשיפת היחס הכפול של ישראל. ואילו ידידי ישראל — בפרט אמריקנים יהודים החשים עצמם נבגדים כפליים — לא זו בלבד שהדבר מרפה את ידיהם, הם אף זועמים ובצדק. והנה חבר המושבעים שהגיש את האישום נגד פולארד ממשיך בפעולתו, ויתגלו לנו עוד דברים."

בטרם החליטה ישראל להפעיל את פולארד, מן הדין היה שתחשוש יותר למחיר, למקרה שרשת הריגול תיחשף. יהיה אשר יהיה המידע שסיפק פולארד על כושרם הצבאי של הערבים, כמעט אין ספק שהוא לא היה שווה את המחיר. ישראל עמלה בקפידה לאורך שנים על בניית המוניטין שלה בארה"ב. שיתוף הפעולה בתחום הביון היה מרשים מאוד והפך לברכה לשני הצדדים, אף כי מעולם לא הגיע לשיתוף מלא משני הצדדים. מדוע, איפוא, לסכן את 90 האחוזים למען עשרת האחוזים הנותרים? מדוע לבזבז את כל הרצון הטוב הזה תמורת כמה פיסות מידע שהאמריקנים, מסיבה זו או אחרת, אולי לא רצו למסור לישראל בצינורות הרשמיים?

פקידים אמריקנים וישראלים בוושינגטון תמימי־דעים, שהמידע שסיפק פולארד — כל אותן מזוודות מלאות מיסמכים — לא היה שווה את המחיר. „כאשר פנה אלינו פולארד לראשונה" — אמר פקיד ישראלי בוושינגטון בגילוי־לב — „היינו צריכים לומר לו תודה רבה, אך איננו רוצים"...

ככלות הכל, היה זה הצי האמריקני שאליו חדרה ישראל, רק בשנים האחרונות השתפרו יחסי ישראל עם הצי, הודות לשר־הצי האמריקני, ג'ון להמן, ידיד גדול של ישראל. תגמולו של להמן על שהרחיק את הצי מעמדתו המסורתית העוינת יותר, כלפי ישראל היה — פולארד.

ישנם הבטים נוספים של השערוריה הרחוקים מלהיות רצויים לישראל. ככלות הכול, אין הפקידים הישראלים מאושרים על האופן שבו נהגו כלפי פולארד. לדברי פרקליטו פעל פולארד, תחילה, מתוך אהבה לישראל. הוא ביקש לחזק את ביטחונה, עד ברגע שנחשף ונזנח בעליל ע'רמה.

לדברי הסטייט־דיפארטמנט מן היום כתב־אישום נגד פולארד „התאשר הוזה לשיתוף־פעולה מצדה של ממשלת ישראל". כדי להציל את היחסים בין ישראל לבין ארה"ב נאלצה ישראל לחקריב את פולארד — צער הכרוך אך לא־דרוש נקים. איש לא אמר כי ריגול הוא שעשוע...

ומה בדבר השפעת פולארד על יחסי ישראל־ארה"ב בעתיד? הרבה יהיה תלוי בתוצאות החקירה הנמשכת. אם יתגלו מעצרים נוספים, אם יתגלו עוד מרגלים ישראלים, הנזק יהיה ממשי עד־מאוד. אך אם לא יימצאו הוכחות נוספות לריגול ישראלי, הנזק יהיה מוגבל. היחסים יחזרו לכמוך למצבם האיתן הרגיל — במוקדם או במאוחר. אך עלינו להמתין אם החקירה וחבר־המושבעים הגדול יגלו „פולארדים" נוספים. הפרשה לא נסגרה עדיין, על־אף הודאתו של פולארד.

מה יפים הלילות... בסנדלים

מאת ישראל זמיר

לילה ללא אוויר בתל־אביב. היתושים מבריחים הזוצה והחום אינו מסייע. גוררים רגליים צבות. „בריות תרנגולי" של סרט ואתה נשבר והולך להרוג שעתיים במיזוג־אוויר. מחנים את הרכב כשחצי גלגל נרשק למעבר החציה. על הסרט כדאי לא להכביר מילים. יוצאים בהקלה. גלי חום וזמזומי יתושים מחזירים אותך למציאות. אולם מהי מציאות אל מול מכונית מסונדלת?

הגלגל הקדמי לפוף מסגרת צהובה בוהקת ומאיימת. כשאורות ניאון מתחלפים בתזזיתיות. אינך גורע עין מן העקרב הצהוב הזה שנצמד למכונית בלהט, מוצץ את לשדה בתאווה וממלא אותך ארס. הארס אט אט מפעפע, הכעס והעלבון מצטרף מתחלחלים בכל אבריך בזעם עצור. בעוד רגע תתחיל לקלל, להשתולל. ואז לפתע מופיע מן העלטה בחור שרואה אותך בזעמך, מניח בחיבה יד על כתפיך ואתה נרתע בבהלתו:

„לא תורה, אני לא המשוגע"

והוא בולע חיוך ומסביר בסבלנות סלחנית: „שמע בעצתו של מסונדל ותיק, מה זה כמו במילואים: הגעת לבסיס בשל קריאת־פתע בחצות, ועד שתיים לפנות בוקר אין עם מי לדבר. השק"ם סגור, הרס"ר עסוק, המג"ד דופק את הפקידה ופשוט אין עם מי לדבר. ואתה מחזיק ביד את הצו, ששם כתוב במפורש לשחרר אותך מייד כאשר תתייצב ואין מה לעשות, רק להכות ולחכות. ככה זה בצבא. בהתחלה אתה מתרגז נורא, מאיים שתפנה למבקר המדינה, למבקר הצבא, לכמה אלופים שאתה מכיר ולאט לאט אתה מתחיל להשלים עם המצב. לילה אבוד. ואתה אפילו מתחיל לפזם לעצמך כאירוניה: „סינדלוך, סינדלוך יא מוחמר..". אך ישנם כאלה שיוצאים מן הכלים, צועקים, מתרגזים, משתוללים, מסכנים עולמות והתוצאה היא אותה תוצאה. אז שמע בקולי, צפצף על העולם, תתחיל לחייך, לזמר, לספר בדיחות לחברה ותהיה מבסוט שזה בסך־הכל סינדול ולא תאונת־דרכים. קח את העניין ברוח ספורטיבית, כבדיחה עלובה ומחורבנת.."

נשכתי שפתיים ואיכשהו אימצתי את הגישה הפאטאליסטית וכמטורף אצתי־רצתי לעירייה, כדי לשלם את הקנס, בחצות נסגרת הקופה ויש להמתין עד לפתיחתה בבוקר. נהג מונית ריחם עלי והסיע אותי אל צאן מרעיתו.

ב־11.50 הגעתי לשם מתנשף. ליד הקופה ישב נער, אולי בן 16, אולי בן 17. מצידו האחר של השולחן המתינו אישה עם תינוק בחיקה ונכה על קביים. סיפוריהם דומה שראויים לראות אור.

„התינוק שלי התעורר בעשר וחצי והתחיל לבכות ולהשתעל בצורה מדאיגה מאוד. חטפתי אותו ורצתי לרופא. הרופא בדק ורשם תרופה. בשעה כזאת יש „תורנות בבית־מרקחת" רק בתל־אביב ואני גרה בצהלה. בעלי בצבא־קבע, לא בבית באמצע השבוע, לקחתי את האוטו ואת התינוק וטסתי לבית־מרקחת, והנחתי את הרכב במקום אסור, כנראה, ומיהרתי פנימה, חיכיתי בתור איזה עשרים דקות, איש לא הציע לי להקדים את תורו. כאשר יצאתי וניסיתי לנסוע והגלגל לא הסתובב, גיליתי לתדהמתי שהמכונית מסונדלת. אני מסתכלת ימינה ושמאלה ואין עם מי לדבר. נתקפתי זעם נורא, מצאתי ליד הכביש אבן גדולה והחלטתי לשבור את המנעול. דפקתי עליו כמו משוגעת. צועקת. מקללת והמנעול לא נפתח. התחלתי לבכות, לצרוח, הייתי ממש היסטרית. ואז מישהו בא והסיע אותי לכאן ופה אומרים לי שהמסנדלים „עסוקים נורא בלילות האחרונים" ומן הרגע שמשלמים עוברות שעתיים עד שלוש עד שמשחררים את הרכב. ביקשתי להתקשר עם ראש העיר. הוא מכיר את בעלי עוד מהשירות הצבאי, אבל פה הסבירו שאפילו הוא לא יכול לעזור. הסנדליסטים הם חברה פרטית ואף אחד לא יכול לומר להם מה לעשות ואת מי לשחרר. הם כל־כך עסוקים, כי כדי להרוויח, הם צריכים לסנדל לפחות 250 מכוניות!"

מישהו הגיש לה כוס מים והיא עירבבה את התרופה שקנתה והכניסה הכל לבקבוק של התינוק. לכמה דקות נשתררה דממה.

— „אני ממש מתפוצצת — המשיכה — פתאום אתה מרגיש עד כמה אתה עלוב נפש, חסר־אונים. איזה נבזה והרליאישים. בא, נועל לך סנדל על הגלגל ומסתלק כלעומת שבא ואתה נשאר עם כל התרא... והפקיד הזה לקח ממני 38 שקלים (22 בעד הסנדול ו־16 קנס) וחוז, אז לך תצעק חי וקיים! לך ותספר לו שבעלי בעל עיטור עוז ויושב ברצועת הבטחון. אבל מה זה מעניין אותו או את צ'יץ' צ'יץ' כבר. לא יקבל את הקול שלי לעירייה לא לעירייה ולא למפלגה הליברלית. גם כן ליברלו (בצעקה) הוא ליברל בסנדלים!"

התינוק דומה שנבהל מן הצעקה ופרץ בבכי מר.

צעיר נכה עמד לידה. הבחור, כך למדתי, איבד את רגלו במלחמת לבנון. הערב החליט לצאת עם בחורה שהכיר. ולא רצה שכבר בפגישה הראשונה תדע שהוא נכה. לכן, הוריד את שלט הנכים מעל זגוגית האוטו.

— „תראה, אי־אפשר כל החיים לנסוע כנכה. יש רגע בחיים שאתה רוצה להרגיש שווה בין שווים, להתחיל עם בחורה, כמו שאומרים ברגל ימין, למרות שהיא מפרוטזה... אז חניתי במקום אסור, מה שנכון, נכון. הייתי בדיסקוטק, רקדנו, שרנו, היה נהדר. בסוף רציתי להחזיר אותה הביתה ומצאתי את הרכב מסונדל. למען האמת, האשמה שלי, שכחתי לשים את השלט. שעה חיכיתי עד שמצאתי עזרה. שלחתי את הבחורה הביתה, למרדס־כך. נתתי לה עשרה שקלים. מקווה שיספיק. הסינדול הזה הוא ממש ברוטאלי. שיטה ברברית שמתאימה אולי לסעודיה, אולי לאירן, אך לא למדינה מודרנית. הייתי בפאריס, בניו־יורק. שם משלמים 70־80 דולר קנס, אבל לא מסנדלים אותך לשעתיים־שלוש. פה, צ'יץ' והעירייה חונקים אותך בהנאה. רומסים את גאוותך ברשעות, דורסים את אישיותך ברגל גסה. כתענוג גדול. סנדל מכוער על רגל של פלאסטיק."

קרובים־רחוקים

„החץ הסורי האחרון"

אבו ג'יהאד, ראש הזרוע המבצעית של אש"ף, רואיין באחרונה על־ידי בטאון אש"ף „פלשתין אל־ת'ורה". להלן קטעים מהראיון, המבטאים את תפישת־עולמו של סגנו של ערפאת.

הרין מהעמדה הסורית כלפי אש"ף, ההנהגה הפלשתינית עדיין מתאמצת ליישר את ההדורים עם דמשק. מה הן האפשרויות להגשמת הדבר? מה רוחב האופן של המאמצים האלה? עד איזו מידה תוכל להשפיע העמדה הסורית, במישורים הערבי, הבינלאומי, הפלשתיני, ובמיוחד אש"ף?

אין לנו רצון למנות את אשר עשתה סוריה נגד אש"ף ונגד פת"ח, בתור מנהיג של הארגון. איננו רוצים להסביר גם את התפקיד שעודנה משחקת בתחום זה. כל דבר ידוע וברור כיום. אולם אם עדיין אנו מנסים למצוא קשר כלשהו עם סוריה, הרי זה רק משום שאנו עודנו מחפשים אמצעי להוציא את מצרים מתסבוכת קמפ־דיוויד ודרך לסיום המלחמה העיראקית־איראנית. במטרות אלה אנו משקיעים כל מאמץ להשיג צעד סולידרי. אנו מבינים את תפקידה של סוריה ומעריכים את חשיבותו, אין לה מנוס מלמלא את תפקידה הסולידרי ולהיות, בסופו של דבר, משענת לעשיה הערבית המשותפת. אנו סבורים שסוריה תצעד בכיוון אש"ף ולא נגדו. כל דבר שיושג בתחום זה תלוי ברצונה של סוריה. וכל אשר עלינו לעשות הוא להמשיך במאמץ מצידנו. אשר להשפעת ההחלטה הסורית במישור הפלשתיני, פסחנו על שאלה זו, על כל היבטיה. הזירה הפלשתינית לא תזדעזע עוד ע"י החלטה סורית כלשהי, שכן סוריה כבר קיבלה את החלטותיה בסוגייה זו, והדבר לא עלה יפה, היא עזבה אותנו לאנחות לבדנו במצור, אך הצלחנו לצאת ממנו. היא סירבה לקבלנו על אדמותיה, אך הצלחנו לדלג על הבעיה והתמזגנו ברחבי העולם הערבי. היא נטלה את הפילוג בתנועה תחת חסותה, סוככה עליו והוציאה אותנו מהבקעה ומטריפולי. אולם הצלחנו לגבור על המשבר בהתפזרות בארצות ערב האחרות. סוריה סיכלה את הסכם עדן־אלג'יריה, שיתקה את הארגון וביטלה את יעילותו ושוב גברנו על המשבר. החזרנו לארגון את יעילותו ואימצנו את החלטת הרוב בלי לזלזל בתגובות או לפעול מחוץ לגבול דרעא־דמשק. התנגדו לנוכחותנו בפיסגת קזבלנקה במרוקו. אולם השתתפנו בפיסגה. מה, איפוא, רוצה סוריה לעשות אחר כל ההכרעות הללו?

סבורני, ששום חץ לא נותר בידי סוריה. יש רק חץ אחד מחוץ לאשפת המלחמה נגדנו. הוא חץ השכל: ועליהם (סוריה והארגונים ההולכים אחריה) לנצלו ולבוא לדרישת לתיקון היחסים כדי לעמוד נגד הסכנה הגדולה יותר המאיימת על האיזור כולו, במיוחד על סוריה — גיאוגרפית והיסטורית.

עויינות העמדה האמריקנית כלפי אש"ף גוברת והולכת. כיצד אתה רואה את העמדות האמריקניות, במיוחד האחרונות? מה דרוש במישור הערבי בעניין זה?

אין לנו שום תעתועי דמיון אשר לעמדה האמריקנית. ארה"ב היא המקבלת את ההחלטות העיקריות בישראל. זו עובדה קיימת ולא עניין של דיבורים, כפי שהיה בעבר. ודבר זה נעוץ בגורמים הבאים: מנגנון ההגנה האסטרטגי, התמיכה הכלכלית הבלתי־סבירה והבלתי־הגיונית המגיעה לכדי 250 דולר בשנה לאיש בישראל. היקף הסיוע, העזרה והמענקים האמריקניים לישראל, הנראים לעין בלבד, מגיע ליותר מ־7 מליארד דולר לשנה. ביטחונה של ישראל — וזה הדבר החשוב ביותר — נחשב לשאלה חיונית ואסטרטגית חשובה לגבי ביטחונה של ארה"ב. לכן, ועקב כך, מועמד ביטחון האיזור הערבי כולו במעגל ההשפעה האמריקנית־ישראלית בין אם במלחמה ובין אם בשלום.

בריה"מ עומדת כיום באופן עקרוני, לצד אש"ף ולצד זכותו של העם הפלשתיני להגדרה עצמית. לאחר ההפצצה האווירית של ישראל על מטה המפקדה הפלשתינית בתוניסיה, חידשו הסובייטים את עמדתם העקרונית, אולם ידוע כי קיימים חילוקי דעות לגבי הסכם רבת־עמון. מה הם ההיבטים של חילוקי־דעות אלה? כיצד אתה מעריך את היחסים הפלשתיניים־סובייטיים עתה?

יחסינו עם הסובייטים טובים, למרות שאנו ערים כיום לתקופה של קיפאון מצד הסובייטים בגין ניסיונותיהם לתאם ולאזן בין יחסינו עימם לבין יחסיהם עם סוריה ועם איראלה כוחות בלבנון. לסובייטים השקפת־עולם משלהם כרבר יכולתנו לפעול מתוך מסגרת הסכם רבת־עמון, ואולם, הם מגלים מדיוים את מידת קשיות עמדותינו ובהירותן ומידת יכולתנו לנוע בלי לטבוע בתיכנונים האמריקניים, כפי שהם משערים.

למוסד ממלכתי
דרוש גבר
לעבודת שטח
בלתי שגרתית

כישורים נדרשים:
* בעל נסיון בשיקום הריסות.
* שאינו מסלף, מסתיר, מכחש ומרמה.
* שאינו עושה לובי לעצמו בחינת „תמות נפשי עם פלישתים".
* בן 50 ל־60 בעל בריאות תקינה.

למועמד המתאים מוצעת:
* עבודה מרתקת.
* אולפן ללימוד קרב מגע ומכות יבשות
* מסלול קידום לוט בערפל.

המעוניינים העומדים בדרישות יפנו בהקדם לשמעון בירושלים. כל הקודם זוכה.
פונים מתאימים יענו!

כשהתותחים משתתקים — החזית מתחממת

ביום שישי שעבר ציפה העולם הערבי לפגישה ההיסטורית בין שרי החוץ של עיראק וסוריה, שהיו אמורים להיפגש על גבול שתי המדינות. הפגישה לה ציפו הכל נדחתה לעת עתה, לדברי הסורים, בשל תביעות עיראקיות של הרגע האחרון לסדר היום.

כך או אחרת, התהליך של התקרבות מחודשת בין סוריה לעיראק, ששינאה מעורבת בטרור ליוותה אותן בשנים האחרונות - החל. המלך חוסיין הוא הקושבין של ההתקרבות העיראקית־סורית, מלאכת הסולחה לא היתה קשה ביותר למלך הירדני, כיוון שהן הפרה והן העגל רוצים לינוק ולהניק באותה התלהבות.

מה האינטרסים של שתי המדינות לחדש את היחסים ביניהן? נקודת החיכוך הבסיסית בין ההנהגה העיראקית לבין זו הבעת' היא המאבק המסורתי בין הבעת' העיראקי לסורי. ממאבק זה, או מחלק ממנו, נובע מאבק על הנהגת העולם הערבי שסוריה ועיראק כאחת לוטשות את עיניהן אליו. מלחמת עיראק־איראן והתמיכה המאסיבית בנשק ובעצה שמגישה סוריה לאיראן, הגבירו את האיבה בין שתי המדינות, והדבר הגיע לפיגועים הדדיים שעשו השתיים זו אצל זו.

ההפגה האפשרית התגבשה, למעשה, בשנה האחרונה. יחסי סוריה־איראן הורעו. הסיבה לכך היתה סירוב סורי לספק לאיראן כלי־נשק משוכללים, כגון טילי קרקע־קרקע סובייטיים וחוסר־רצון איראני להמשיך לספק לסוריה חלק מהנפט חינם. בין כה ובין כה, נקלעו הסורים למצוקה כלכלית קשה ביותר שהאיראנים לא היו מסוגלים לפתור. העיראקים, מצידם, עומדים זה שנים אחדות „על ארבע" כדי להפסיק את המלחמה האכזרית בה החלו. העיראקים יודעים כי אם יפסיקו הסורים את תמיכתם באיראן, יחליש הדבר במידה רבה את יכולת ההתנגדות האיראנית ועשוי להביא לסיום המלחמה.

מאחר ששתי המדינות - כמו בכל תהליך שיגרתי של סולחה — אינן יכולות להגיע לפתרון ללא מתווכים, נחלצו המלך חוסיין וסעודיה לעזרה. כמו לצדדים המסוכסכים, כך גם למתווכים יש אינטרסים. הסעודים חוששים מפני הצלחה איראנית בשדה הקרב עם עיראק, כזו שתביא בעקבותיה התקדמות של האיראנים לכיוון מדינות הנפט תוך איום על סעודיה. הסעודים ניסו לתווך לסיום המלחמה אך נכשלו. עתה נקרתה להם הזדמנות, אולי הטובה ביותר עד כה, לסיום המלחמה: המצב הכלכלי בסוריה.

הסורים יהיו מוכנים עתה לעשות הכל כדי להציל את כלכלתם, הסעודים יהיו מוכנים לשלם בתנאי שהסורים יפסיקו את תמיכתם באיראנים.

המלך חוסיין החל, איפוא, במסע דילוגים ברחבי העולם הערבי והצליח בסוף השבוע שעבר כמעט להביא למפגש בין העיראקים לסורים. הירדנים, החרדים תמידית מהסורים, ידידיהם־אויביהם מהצפון, שואפים להביא לרגיעה באיזור.

תהליך הסולחה החל, ואף שהוא נתקל בקשיים, נראה כי לפחות שיחות ראשונות יצאו אל הפועל. הסורים יודעים כי גם העיראקים עשויים לתרום לכלכלתם אם יוותרו על כבודם ויסכימו לכמה תנאים עיראקיים כדי לקיים את הפגישה הראשונה.

אם תיטוש סוריה את איראן, עשוי הדבר להיות הסיכוי הטוב מאי־פעם לסיום המלחמה.

ההתקרבות נושאת, כמובן, סכנה פוטנציאלית לישראל. שש השנים של המלחמה בין עיראק לאיראן, שבוודאי הקלו עלינו במלחמה בלבנון ועל המשך הקצאת כספים ללא תחתית למשרד הביטחון, מעידים כי התמזלנו שש שנים יקרות שעומדות לחלוף. „החזית המזרחית" הכל־כך לא סימפטית לישראל עדיין רחוקה מלקום לתחיה, אך ההתעוררות שביחסים בין סוריה לעיראק מבשרת כי האופציה עומדת להתממש.

עורו, אחים, עורו!

המאורעות האחרונים במערכת היחסים בין מפ"ם למפלגת העבודה, בעקבות קיום הפגנת האחד במאי בחיפה, הם חלק מתהליך מתמשך של התערערות היחסים בין שתי המפלגות, שראשיתו בפרוק המערך בכנסת.

מציאות פוליטית זו והבדלי השקפות יסודיים יצרו ניגוד אינטרסים ומחלוקת על דרכי פתרון בעיות החברה והמשק הישראלי, וגישות מנוגדות בקידום תהליך השלום במזרח־התיכון ופתרון הבעיה הפלשתינית.

בחברה הישראלית, שהאסון המרכזי שלה הוא המשך קיומה של ממשלת הליכוד הלאומי ממשלת אסון לאומי. בן כלאיים בלתי מוצלח זה אינו מקובל על הרבה חברים במפלגת העבודה, הרבה מהם רואים בו מלכוד. ממשלה זו התיימרה לפתור את בעיות המשק, להוציאנו מהמשבר הכלכלי ומהבוץ הלבנוני, שממשלות הליכוד הכניסונו אליו. היציאה מלבנון לא היתה מושלמת. היא יצרה הטרור השיעי קיצוני, שהטרור הפלסטיני מחוויר לעומתו. לא חל כל שיפור ביחסינו עם מצרים — המחלוקת על טאבה לא נפתרה. והמלך הירדני לא בא לשיחות שלום.

בתחום הכלכלי, האינפלציה אומנם ירדה אך המשק עדיין רחוק מלעלות על דרך המלך. המחיר ששלם סקטור השכירים הוא כבד והמור ביותר.

מדיניות כלכלית גאונית זו גורמת להעמקת הפערים החברתיים, והגדלת הניכור העדתי והלאומי, ותחת כנפיו צומחת ומשגשגת הגזענות. כאשר דובר על קיצוץ בתקציב הממשלה, הקטינו את השתתפות הממשלה בתקציב קופות החולים, ובעיקר קופ"ח הכללית, כך הסתלקה הממשלה מאחריותה לבריאות העם, גרמה התרחבות הרפואה הפרטית והעמידה בסכנה את המפעל האדיר של רפואה ציבורית שוויונית, שאין לה אח ורע בעולם.

מפלגת העבודה מצויה במלכוד, היא מבצעת מדיניות כלכלית המנוגדת לתפיסתה, ולמצע הבחירות שלה לכנסת הי"א שבאמצעותו בקשה את תמיכת הבוחרים.

מפ"ם לא פרקה את המערך בהסתדרות, ובצדק, מתוך אחריות לאומית ונאמנות לציבור העובדים, שהינו הציבור הטבעי של מפ"ם. יש להמשיך ולתת את כל התמיכה למזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר אשר הוכיח עצמו בהתנגדויותיו הצודקות למדיניות הממשלה. אך תמיכתה של מפ"ם אינה אוטומטית ולא בכל תנאי. מתפקידה של מפ"ם להיות הזרז (קטליזטור) ומפעיל הלחץ על הנהגת ההסתדרות להוביל את המאבק של העובדים, ולמנוע מהם את הכניעה ללחצים הבאים מחברי מפלגת העבודה בממשלה. מאחר וההסתדרות אינה מזדרזת, לפחות במקרים מסויימים, לצאת למאבק, מחובתה של מפ"ם לעשות זאת על אף שהדבר עלול לגרום לעימות עם חברי מפלגת העבודה במועצות הפועלים, כדוגמת חיפה.

המינימום שמפ"ם נדרשת לעשות במקומות שאין ההסתדרות עושה מספיק הוא להוביל ולעמוד בראש המאבק למניעת אבטלה.

מפ"ם מבצעת ומגשימה את המדיניות האמיתית של ההסתדרות, ואינה יוצאת לתמיכה במאבקי העובדים כפרובוקציה, כפי שטוענים חלק מחברי מפלגת העבודה. מפ"ם עושה את המוטל עליה ומנהיגה את המאבק באחריות, במקומות בהם מתמהמהת ההסתדרות מלנקוט עמדה ברורה ותקיפה.

מפ"ם, נדרשת לנצל את המשאבים האנושיים שלה, להתגייס במלוא העוצמה לימין העובדים, ולהביא את דבר המפלגה לכל אתר ומקום עבודה. העובדים זקוקים למפ"ם ומפ"ם זקוקה לעובדים.

מפרע מתמור —
חבר מזכירות המפלגה

העיניים של המדינה

התנגדות הממשלה לחקור את ראש השב"כ על שקריו בפרשת רציחתם של שני המחבלים השבויים בנימוק של פגיעה בבטחון המדינה הוא אבסורדי לחלוטין.

הרי העיתונים צילמו ודווחו ששני השבויים היו חיים ושלמים כשהועברו לידי אנשי השב"כ.

טשטוש רצח השבויים ע"י הממשלה הנוכחית והקודמת מתאים להכרזת שמיר (ארנס) שאמרו שמחבלים שיפלו לידינו לא יישארו בחיים. ההכרזה היא גזר דין מוות על חיילינו שייפלו בשבי במלחמות הבאות, והיא גם פגיעה בחוק הבינלאומי האוסר לרצוח שבויים.

חקירת הפרשה והענשת האשמים תשפר בהרבה את תדמית ישראל בדיוק כמו הפגנת ההמונים נגד טבח סברה ושתילה.

נוסף לכך, אי חקירת אשמה בעדות שקר מצד ראש־השב"כ, מסכנת את בטחון המדינה כי הרי השב"כ הוא העיניים של מוסדות הבטחון. דומה הדבר לנהיגת אוטובוס על־ידי נהג שראייתו לקויה.

גם סילוקו של זמיר מתפקידו, והחלפתו במישהו נוח לשלטון היא חרפה למדינת חוק. ובכלל, אבסורד הוא לצפות מעם כבוש, מדוכא שאדמותיו נגזלו ובריקע דורשים לגרשו, להפסיק את הטרור.

רבקה תל, קבוץ עמיר

בית־חולים מוטס — בסעודיה

מנהל המחלקה לפינוי נפגעים במשרד ההגנה והתעופה בסעודיה מסר על הקמת יחידה, שתשמש מעין בית־חולים מוטס. מדובר במטוסים חדישים שיצטרפו למטוסי הרקולס הממלאים כבר עתה משימות של הטסת נפגעים.

על־פי הנחיות המלך פאהד, האמיר עבדאללה והאמיר סולטאן — משרתת המחלקה לפינוי נפגעים את תושבי סעודיה, אורחים וחיילים כאחד.

בבית־החולים של הצבא בריאד הבירה, יש חדר מבצעים בו מתקבל מידע מגורמים שונים, כגון בתי־חולים ואחרים הזקוקים לחילוץ והעברה. לאחר שנמסרים הפרטים ההכרחיים להעברה, נקבע שם בחדר המבצעים סוג המטוס לחילוץ. המידע נמסר לצוות המטוס הנמצא בכוננות, והתהליך כולו נמשך בין 40 ל־70 דקות. שירותי הפינוי האוויריים ניתנים בסעודיה ל־32 ערים ו־25 כפרים בסעודיה.

דור ההמשך כבר לומד לאחוז בנשק

ללא מילים: קריקטורה שראתה אור בעיתון עיראקי

ברכת השמיים יקללת הסיוע

גשמים ממושכים הביאו ליבול־שיא באפריקה השחורה. מצב התזונה לא היה כבר שנים כה טוב כמו השנה. יוצאים מכלל זה מאשרים זה את הכלל.

המצב הכללי הוא כדלהלן: באפריקה המערבית, הדרומית והמרכזית מכסה הייצור את הצריכה. סודאן, שעוד במחצית הראשונה של 1985 הודיעה על גרעון של שני מיליון טונות תבואה, קצרה אשתקד למעלה מ־5 מיליון טונות, פי שלושה מאשר ב־1984. בארצות הסאהל, הידועות בבצורות רבות־שנים, עלה היבול ב־50 עד מאה אחוז על זה של אשתקד. בארצות המישור המזרח־אפריקניות היה שפע כה רב של תירס עד כי, מחמת מחסור במתקני אחסנה, נרקב חלק מן היבול בשדות.

על־פי החשבון גרידא, די היה בעודף של 1.2 מיליון טונות בזימבאבווה כדי לכסות את החסר לתצרוכת באזורי המשבר שנותרו עדיין. מחסור באספקה קיים עדיין רק בבוצואנה, באזורי מלחמת האזרחים של אנגולה, מוזאמביק ואתיופיה, וכן בחבלי דארפור וקורדופאן של סודאן, שהגישה אליהם קשה.

אך שנה גשומה אחת אינה הופכת עדיין יבשת־רעב לגן־עדן. הסיכויים הם קודרים והם מקדירים והולכים משנה לשנה. הפערים בין גידול האוכלוסיה והגידול בייצור גוברים והולכים, על־אף הירידה בילודה (בין 3 ל־4 אחוזים).

והרי אפריקה יכלה, באמות־מידה אסייניים, להזין אוכלוסיה העולה פי חמישה על זו הקיימת. ואולם שני שלישים מן השטח הניתן לעיבוד באפריקה אינם מנוצלים. ניתן היה להגדיל את היבול לדונם כמה מונים. אלו הוחלפו גידול של יאם, תירס ומאניוק בגידול סויה בקנה מידה גדול — סבור ביר בהאוורד סינג מאוניברסיטת אילינוי — היה בעיית הרעב נפתרת במאה הקרובה.

ואולם סויה כפופה לאותם חוקים של המציאות האפריקנית כמו יתר מוצרי החקלאות. כאשר הגידול אינו משתלם לאיכרים, אף היבולים הגדולים ביותר לדונם אינם עוזרים. בארצות בעלות כלכלת שוק, עם קשת רחבה של גידולים, כקניה, מאלאווי, קאמרון וחוף השנהב, מעולם לא שרר רעב. באופן הקשה ביותר נפגעו דיקטטורות מתכננות, המשתדלות להבטיח את השקט בקרב האוכלוסיה העירונית על חשבון האוכלוסיה הכפרית, על־ידי מחירי הערפה.

המכאניזם זהה בכל המקומות: המחירים מורדים על־ידי גורמים רחוקים מן השוק אל מתחת להוצאות, והחקלאים מסתפקים בגידול למען צריכה עצמית. גרעון הייצור מביא למחסור חדש ובמקרים חמורים — לרעב.

גם עודף עלול ליצור מצוקה. בהשפעת אספקת־החינם של התבואה מן המערב ירדו מחירי החיטה והתירס במערב־אפריקה במחצית השנייה של 1985 עד כדי כך, ששטח העיבוד הוקטן בשליש לעומת השנים הקודמות. שני מיליון טונות תבואה שסופקו חינם נמצאים עדיין בדרכם אל הצרכנים ולפי חוקי השוק יעובדו בעונה הקרובה עוד פחות אדמות. כך יוצרים מחסור מתמיד.

אשמים באספקת־יתר במידה שווה ממשלות הארצות המקבלות, העוסקות ביד רחבה במניפולציה של מספר הנצרכים, ואירגוני הצדקה, אשר ממשיכים, מתוך התחשבות באינטרסים הפוליטיים של המדינות המארחות ובצידוק קיומם־שלהם, לחלק נדבות במקומות שבהם ברכת הסיוע הופכת לקללה.

בסומאליה, למשל, הפך קארטל של פוליטיקאים שחורים ועסקנים לבנים את מרבית התושבים למקבלי סעד. להתפתחויות דומות אנו עדים בסודאן, באתיופיה ובסאהל. שמונה מדינות הסאהל קלטו בעשר השנים האחרונות למעלה מ־20 מיליארד דולר בסיוע חקלאי.

מה לעשות? בדרום־אמריקה ובאסיה גדל ייצור המזון מזה שנים בקצב מהיר יותר מן האוכלוסיה. ההודים עומדים לנצח את הרעב אחת ולתמיד. מדוע לא תוכל גם אפריקה — אשר בה התנאים טובים בהרבה — לנצח את הרעב?

מדעני פיתוח אמריקנים הציעו בסתיו האחרון רשימה של צעדים, האמורה להציל את אפריקה מהידרדרות לפורענות מאיימת. הם ממליצים על תוכנית של תיכנון משפחה, על קידום תוכניות — בעיקר בקנה מידה קטן — בחקלאות ובהשקיה, על סיוע בכספי לצמצום משק החי הדרסני, ולא בשורה אחרונה — על לחץ דיפלומטי ליישוב סיכסוכים השמים־לאל מאמצי פיתוח כלשהם.

ואלטר בראון, „ולטוכה"

אם אין לחם איכלו צדפות

במפרצון מבודד בחופה של קניה עמל ביולוג ימי מבלגיה וחולם על מזון עשיר־בחלבון — צדפות — למען המוני אפריקה הסובלים מתת־תזונה.

„יש להרוס את תדמיתן של הצדפות כמזון לסנובים", אומר פרופ' פיליפ פולק, דקאן החוג לביולוגיה באוניברסיטה החופשית של בריסל, שעובד יחד עם שני עוזרים בניירקניה, במים הירוקים של מפרצון גאזי, דרומית ממומבאסה. „תחולת החלבון של הצדפות עולה בהרבה על זו של בשר ארום, וכאן מצויות צדפות בכמויות בלתי־נדלות", אומר פולק ומבקש מסוכנויות הפיתוח הפרטיות והבינלאומיות לראות בצדפות מזון בסיסי.

„מן הדין היה לעודד משפחות בעולם השלישי להאכיל את ילדיהן בצדפות. צדפות הן מזון רב־צדדי וקל לתובלה. אפשר ליבשן, לאורזן, לשמרן בקופסאות ולערבבן עם סוגי מזון אחרים", אומר פולק.

פולק הגיע לקניה לפני כ־19 חודשים כדי לפקח על 20 פרוייקטים ימיים ותוכניות ל„אקוואקולטורה", במימון בלגי. החל בשימור שוניות אלמוגים וכלה במיון פלאנקטון ואצות.

הוא מצא שפע של צדפות הגדלות בר בחורשות מאנגרובים במפרצים ובשפכי נהרות בחופה של קניה. הצמיחה הטרופית והשפעת במקומות המיפגש של מים מתוקים ומי ים יצרו ריכוז גדול של מים מלוחים־למחצה השופעים פלאנקטון וחומרי מזון אחרים, ותנאים אידיאליים לגידול צדפות ורכיכות אחרות.

„מה שאתם רואים כאן הוא ראשית של ענף גדול מכניס בארץ הזאת", אמר פולק כהצביעו על 90,000 צדפות צעירות שהוא ועוזריו מגדלים אותן כאן. הוא מקווה, כי בעזרת פעולתו תוכל קניה לשבור את מונופול היצרנים היפאנים, הצרפתים והסודרים בשוק העולמי, הקולט מדי שנה 800 אלף טונות צדפות.

בגלל צפיפות מושבותיהן מגיעות צדפות־הבר של קניה אך למחצית גודלן של הצדפות האירופיות, ועל־כן אין הן מתאימות ליצוא. פולק ועוזריו מעבירים אותן עתה ל„ערוגות" שבהן יהיה להן די מקום לגדול, ולדעת המדען יגיעו לפחות לגודלן של הזנים האירופיים והיפאניים. את היבול הראשון הוא מתכוון לשווק לעשרות מלונות־פאר לאורך החוף, אשר בהם מבלים את חופשתם מדי שנה כ־380 אלף תיירים ממערב־גרמניה, איטליה, בריטניה וסקנדינביה. ההכנסות יאפשרו לצוותו ללמד את תושבי הכפרים ליד המפרצונים ושפכי הנהרות כיצד להכין ערוגות לגידול צדפות, שמאוחר יותר אפשר יהיה להרחיבן לשם גידול סרטנים וחסילונים.

פולק היה רוצה שהצעירים הכפריים ימכרו בעתיד צדפות, במקום מכירת צדפים יקרי־מציאות לתיירים, אשר בה הם עוסקים כיום. „אי־אפשר לדרוש מן הממשלה לאסור את מכירת הצדפים הנדירים הללו, אלא אם כן נמצא הכנסה חלופית לעוזבי בית־הספר, שהם ברובם מובטלים", הוא אומר.

פולק מאמין, כי אם קניה ומדינות אפריקניות אחרות יתחילו בגידול מסחרי של צדפות, יהיה להן יתרון על־פני ערוגות הצדפות האירופיות, הסובלות מזיהום על־ידי פסולת תעשייתית.

תושבי קניה עצמם אינם אוכלים צדפות. פולק רוצה לעודדם למצוא טעם בקיבה המזינה והמתרבה במהירות, לדעתו מקור זול זה של חלבון, שערכה מיעטו בערכה, עשוי לשפר במידה רבה את תפריטם. הוא מאמין באמונה שלמה כי שינוי תפריט יועיל מאוד לשוכני החוף. „הוא מנסה לשכנע את הממשלה ליזום תוכנית לקידום ייצור צדפות לצריכה מקומית".

אוסוני קינפו, כתב „רויטר"

עדיפות כלכלית להקמת המדינה במקום אחר

אין ארוחות חינם. לכל דבר יש מחיר. אולם לעתים, מחיר המחדלים גבוה בהרבה ממחיר המעשים. בשנים עברו הפתרון לכל בעיות התקציב והגרעון במאזן התשלומים היה אחד – קיצוץ בתקציבי ההשקעות הציבוריות. במסגרת זו קוצצו ההשקעות במפעלי מים של המדינה.

על־פי הכללים המקובלים לניצול המים, מותר להפיק כמות מים השווה לפוטנציאל המתחדש. לפי קריטריון זה מותר להפיק כ־1700 מיליון מטר מעוקב לשנה, לעומת ביקוש של כ־1850 מלמ"ק, כלומר, קיים פער בהיקף של כ־150 מיליון מ"ק לשנה.

ההידרולוגים דורשים לקצץ בהספקת המים לחקלאות ב־300 מלמ"ק, שיעור כפול מהגרעון השנתי, כתוצאה מקיום ניצול יתר וגרעון מצטבר של כ־1500 מלמ"ק. מלוא הקיצוץ צריך לבוא על־חשבון החקלאות, הצורכת כ־1300 מלמ"ק. כלומר, הקיצוץ המוצע הוא כ־25 אחוז מכמות המים המסופקת לחקלאות.

אגף תקציבים נגד השקעות ומים

קיצוץ רבע מכמות המים לחקלאות פירושו קיצוץ יותר מרבע של השטח המעובד, ולמעשה מדובר בהפסקה מוחלטת של עיבוד קרקעות בנגב ובדרום. פירושו של מהלך כזה גם קיצוץ 25־30 אחוזים מהכנסות החקלאים או אולי אף יותר, בהתחשב באובדן הון שהושקע בעבר בפיתוח גידולים חקלאיים עתירי־מים.

אין ספק, השימוש במים בישראל נקבע לא רק לפי אמות־מידה כלכליות, אלא גם על־ידי הרצון לעבד קרקעות בנגב ועל־ידי מדיניות פיזור האוכלוסיה והמוסכמה, כי יש צורך לאומי בקיום אוכלוסיה חקלאית. השאלה היא, אם בהנחה שבמחירי־מים כלכליים כל החקלאות, ליצוא ולצריכה המקומית, אינה רנטאבילית בהשוואה להשקעות אחרות – האם במקרה זה מוכן משרד האוצר להציע את חיסול החקלאות בכלל. קיצוץ הכנסות החקלאים ברבע עד שליש אינו רחוק מחיסול החקלאות, כי ברמה כזו של הכנסות ותרומה לעבודה החקלאות אולי לא תוכל לקיים את עצמה.

כלומר, הפתרון אינו יכול להתבטא בקיצוץ דראסטי של מכסות המים. הפתרון חייב לבוא על־ידי ביצוע השקעות במערכת המים, שיספיקו כמות המסוגלת לספק קיום חקלאות ברמה הרצוייה, עם הבטחת רמת קיום מינימאלית למתפרנסים מחקלאות. האוצר מתנגד למגמה זו ומעלה התנגדות נמרצת לכל השקעה בפיתוח מקורות מים חדשים במחיר שולי הגבוה מהשיקול הכלכלי הטהור.

גישה אחראית יותר ורחבת אופקים יותר גילה השנה דו"ח בנק ישראל, בפרק על ענף החקלאות. המחבר קבע כי לחקלאות יש יתרונות חיצוניים שהציבור מוכן לשלם עבורם, כגון עיבוד הקרקעות, יצירת נוף חקלאי ושימורו לרווחת הציבור כולו. הדו"ח גם קובע כי מחיר המים בארץ גבוה בהשוואה למחיר המים לחקלאות במדינות רבות אחרות, אם כי הוא משקף את העלות השוטפת של אספקת המים בשאיבה. מאחר שכרבע מהתפוקה החקלאית מיועדת ליצוא, מחירי המים מקשים על כושר התחרות של החקלאות הישראלית. חסרון זה מתאזן רק בקושי על־ידי יתרונות יחסיים במזג־האוויר.

באמצעות השקעות חדשות, לא גדולות במיוחד, ניתן היה להגדיל את הספקת המים ב־10־15 האחוזים החסרים או בכ־200 מלמ"ק. לשם כך היה צריך להשקיע במשק המים כ־100 מיליון דולר במקום כ־30 מיליון דולר השנה וכ־15־18 מיליון דולר בשנים הקרובות.

צנרת רקובה

הכרחי להשקיע בחידוש צנרת הספקת המים ליישובים עירוניים. עיקר הבזבוז באספקת מים לצריכה ביתית נגרם מדליפה בצינורות. הצרכנים הביתיים ברוב היישובים העירוניים נאלצים לשלם עבור כמות מים כפולה מהנצרכת בפועל, כתוצאה מגניבה ודליפה בצנרת הרקובה. ניתן היה להשקיע בניצול יעיל יותר למיחזור שפכים ומי־ביוב והפנייתם לשימוש חקלאי. ניתן היה לנצל עוד עשרות מיליוני מ"ק מים הזורמים בלתי־מנוצלים לים.

מ־1970 גדלה צריכת המים הביתית ב־250 מלמ"ק והגיעה ל־435 מלמ"ק, אף כי האוכלוסיה גדלה בתקופה זו בפחות מ־50 אחוזים. הגידול הזה בצריכת המים אינו מבטא דווקא גידול ברמת חיים של האוכלוסיה, אלא בעיקר העדר השקעה בצנרת הספקת המים העירונית.

ניתן גם, בהשקעה לא גדולה, להקים מתקני התפלת מים ליד תחנות־הכוח של חברת החשמל בחדרה ובאשדוד. התפלת מים עדיין מתבצעת במחיר שולי גבוה של כ־30־40 סנט, אך מחיר זה אינו רחוק מהעלות השולית של המים כיום. קרוב לוודאי כי פתרון כזה כרוך בפחות נזק לאומי מאשר קיצוץ עתק במספר הנפשות המתפרנסות מחקלאות.

לכן יש לדחות באופן עקרוני את עמדת אגף התקציבים באוצר, לפיה „יש לשאוף לפיתוח מקורות מים חדשים רק כאשר הם כלכליים". פיתוח מקורות מים אינו צריך לשקף רק את העלות השולית של המים ביחס למחיר השולי של המוצר החקלאי שהם משמשים לגידולו, אלא את התכנון הלאומי של קיום משק חקלאי בגודל רצוי.

מס מיוחד על העיסוק בחקלאות

כדי לפתור את בעיית המים לטווח ארוך יש לשנות את סדר הקצאת־המשאבים הלאומית על פי תכנון לטווח ארוך ולהרבות ביצוע השקעות, כולל השקעות במניעת בזבוז של מים. ההשקעות במפעלי מים יכולות לשמש גם את צמיחת המשק, הסובל מהעדר תוכניות השקעה ציבוריות. פיתוח התשתית של המדינה לצורכי כלל אוכלוסייתה חייב לבוא על־חשבון התקציב המבטא את צורכי כלל האוכלוסיה. לשם כך יש לשנות את סדר העדיפויות בתקציב ולהקצות משאבים לפיתוח, מעבר לצרכי היומיים. יש לדאוג גם לצרכני העתיד.

אין לקבל את הגישה, שכיוון שהמים הם מצרך במחסור, ההקצאה צריכה להיעשות באמצעות העלאת מחירים. העלאת המחיר יכולה כמובן להקטין את צריכת המים, אולם הקצאה באמצעות המחיר כרוכה גם בהעברת הכנסות מחקלאים למונופול הספקת המים, קרי המדינה. מבחינה זו, העלאת מחיר המים פועלת כמס מיוחד, המוטל על העיסוק החקלאי.

אין כל הצדקה לכך במשק פתוח כמו המשק הישראלי. ייתכן כי על־פי עלות המים היה כדאי להקים את המדינה במקום אחר. אך העתקת המדינה למקום אחר אינה נראית כרגע כפתרון בר־ביצוע, לכן יש להתאים את מחירי המים למחירי השוק הבינלאומי ולכסות את ההפרש על־ידי תמיכות מכלל הציבור בהשקעות בפיתוח התשתית. פתרון זה מבטא בצורה טובה ביותר את האינטרסים של קיום משק לאומי מגוון, הכולל גם חקלאות בשיעור סביר.

צבי טימור

גלגלי הבורסה

כל המניות ירדו

כל מדדי השערים של המניות ירדו אתמול. ערך השוק של כל המניות החופשיות ירד ב־1%. הירידה הגדולה ביותר – ב־3% – נרשמה במדד השערים של מניות חיפושי נפט.

במניות ההסדר היה עודף היצע של 0.7 מיליון ש"ח.

בשוק איגרות החוב הסתכמו עודפי הביקוש ב־6.8 מיליון ש"ח. מזה 6.2 מיליון ש"ח בצמודות למדד ורק 0.6 מיליון ש"ח בצמודות למט"ח.

בקרנות הנאמנות השקיע אתמול הציבור יותר מ־11 מיליון ש"ח. מזה מיליון ש"ח במתמחות במניות. קרנות הנאמנות של בנק הפועלים גייסו אתמול 4.5 מיליון ש"ח וסכום שיא של 65 מיליון ש"ח בשבועיים הראשונים של חודש יוני.

הדולר השחור הוסיף לנוע בין 1.585 ל־1.60 ש"ח.

במילווה קצר מועד נעו התשואות החודשיות בין 1.40% ל־1.55%, תוך מחזור של כ־19 מיליון ש"ח, ל־3 סדרות — ל־2, 51 ו־58 ימים — לא הוגשו פקודות.

בנק ישראל יציע היום לציבור סידרה חדשה של צמודים.

בשוק המניות ירדו אתמול 178 שערים, לעומת 104 שעלו ו־90 שנשארו בלי שינוי. מהם ירדו 33 ב־5% ויותר ו־16 עלו ב־5% ויותר. נרשמו 3 „מוכרים בלבד" ו־1 „קונים בלבד" (תגל 6).

המחזור בשוק המניות הגיע ל־7.8 מיליון ש"ח. מזה 2.7 במניות ההסדר.

במניות ההסדר עלו ב־%: פועלים מ' — 0.1; כללי — 0.1; מימון סחר 1 — 1.2; אגוד רג' — 0.7; דיסקונט ב' — 0.2; לעומתן ירדו ב־%: אי די בי רג' — 0.4; דיסקונט א' — 0.4; מזרחי ש' — 0.4. תשואותיהן השנתיות נעו בין 11.45% (דיסקונט א') ל־11.70% (הפועלים מ'), המזרחי ש' — 11.54%.

במניות הבנקים המסחריים שמחוץ להסדר שררה מגמת ירידה. ירדו ב־%: אוה"ח — 0.3; הספנות 0.1 — 0.8; הבינלאומי — 11.6; פיבי — 4.3. לעומתן עלו ב־%: הספנות 0.5 — 1.2; כללי מ"ר 1 — 0.1.

במניות החופשיות בלטו הירידות ב־10%: קונסורטיום 1, גלי זוהר 1־5, ארגמן, קופסות פח 5, טראויל 1 ו־5. לעומתן עלתה ב־5% רשנים 1.

בשוק איגרות החוב עלה ערך השוק של הצמודות למדד ב־0.23% ושל הצמודות למט"ח ב־0.31%. המחזור בשוק אג"ח התקרב ל־9.5 מיליון ש"ח. מזה 1.9 מיליון ש"ח בצמודות ב־80% למדד בלבד.

לודזיה רוטקס חברה לטקסטיל הודיעה שעקב שגיאה שנתגלתה בנתונים, תפרסם החברה את תמצית הדו"חות הכספיים רק ב־16.6.86 (היום). אתמול לא נערך מסחר בניירות הערך של החברה. המסחר יחודש לאחר קבלת הנתונים ופרסומם.

* „רובקי" הודיעה על הפסד של כ־1.9 מיליון ש"ח בשנת 1985, לעומת רווח של כ־6.3 מיליון ש"ח בשנת 1984.

החברה מסרה, שהעובדים הגישו „תביעות שכר חורגות, מעל ומעבר למקובל במשק ושלא במסגרת הסכם העבודה". הנהלת החברה דחתה את התביעות. בשל כך הפסיקו העובדים, לפני כשבוע, לעבוד שעות נוספות והתפוקה ירדה בכ־35%.

* „אינטר־גאמא" מסרה על הפסד נקי של כ־587 אלף ש"ח בשנת 1985, לעומת הפסד נקי של 1.5 מיליון ש"ח בשנת 1984.

אלחנן הורוביץ

אין אלטרנטיבות מבטיחות לכספים נזילים

בשבועות הקרובים יש לצפות לאיזון האווירה בשוק המניות החופשיות — מעריכים כלכלני אחד הבנקים הגדולים בסקירה ליועצי ניירות־הערך.

הם מציינים, כי הנטייה לירידות השערים בענפי המסחר השונים מבטאת במידה מסויימת תגובה טכנית לעליות השערים שהושגו מאז תחילת השנה. יחד עם זאת הם מעריכים, כי עודפי הנזילות הגדולים, וחוסר הכוונות של בעלי עניין במרבית החברות לשחרר חלק מאחזקותיהם במחירי השוק הנוכחיים, יגרמו לאיזון הפעילות.

לגבי שוק אגרות החוב, אומרים כלכלני הבנק כי השפעת עודפי הכספים הנזילים המשיכה לתת אותותיה בשוק אג"ח. המשך ירידת תשואות, אם כי בשיעורים לא משמעותיים, וגיוסי כספים על־ידי בנק ישראל וגופים תשייכים לקונצרנים, העידו על הביקוש הנמשך מזה זמן לאג"ח הצמודות למדד.

„היקפי הגיוסים הגדולים, להם היינו עדים בחודשים האחרונים, אינם משפיעים על שיעורי התשואה בשוק כפי שהיו משפיעים בעבר. כלומר, לא בא לידי ביטוי מעבר מהשוק המשני לראשוני, יתרה מזאת, ניכרה ירידה בתשואות הן בהנפקות והן בשוק המשני" — אומרים הכלכלנים.

לקראת סוף השבוע שעבר ניכר ביקוש לאג"ח מסוג „גלבוע" באפיק הדולרי. נראה כי שוק האג"ח „ממשיך להיות „אבן שואבת" לכספים נזילים, על אף שהתשואות לפדיון אינן ברמה אטרקטיבית. חוסר האלטרנאטיבות לכספים נזילים לפרקי זמן של מספר חודשים ממשיך לתת אותותיו ועל־כן נראה, כי הנפקות של אג"ח ימשיכו לזכות בתקופה הקרובה להצלחה.

א.ש.

● בהשוואה לשנת 1982/83 נמצאה ב־1984/85 ירידה במספר הספרים החדשים, במספר הספרים שיצאו לאור וכן במספר העותקים שהודפסו בשנה זו. בחלקם של הספרים שיצאו לאור במהדורה ראשונה או מחודשת נשמרה היציבות. 36 אחוז מהספרים היו בתחום הספרות והשירה, כשליש מהם ספרי ילדים, חלה עלייה בחלקם של הספרים שנכתבו במקורם בעברית. מספר המו"לים שפעלו בארץ ב־1984/85 היה 182, לעומת 206 ב־1982/83. מספר הספרים שהוצאו לאור 4160, לעומת 4480 ספרים בשנת 1982/83.

תגובות

מי מחליט על גובה הסיוע האמריקני

נתוני מאזן התשלומים לשנת 1985 מצביעים על שיפור ניכר בהשוואה לשנים קודמות. נמצא שלראשונה, זה 30 שנה נוצר עודף בחשבון השוטף, בסכום של כ־1.1 מיליארד דולר, לעומת גרעון שנע בין 1.5 ל־2.0 מיליארד דולר בארבע השנים הקודמות. השיפור הגדול בחשבון השוטף התבטא בירידת החוב החיצוני נטו של המשק מ־19.7 ל־19.2 מיליארד דולר ובהפסקת הצורך למקורות מימון לטווח הקצר — כך עולה מדו"ח בנק ישראל לשנת 1985.

נתונים מעודדים אלו מחייבים ניתוח של הגורמים שהביאו לשיפור, והסקת מסקנות לגבי מדיניות כלכלית. את הגורמים לשיפור בחשבון השוטף של מאזן התשלומים ניתן לחלק לשניים: גורמים שיש למעצבי המדיניות הכלכלית שליטה עליהם וגורמים חיצוניים שאין לנו השפעה על התפתחותם. לקבוצת הגורמים הראשונה אפשר לייחס את הפעלת המדיניות הכלכלית המרסנת החל במחצית השנייה של 1985 ואף לפני כן, אשר צימצמה את הביקוש המקומי יחסית לתוצר. הקטנת הביקושים המקומיים היתה תוצאה ישירה של מדיניות מאקרו־כלכלית, שהקטינה את הצריכה הפרטית והציבורית ומכן הביאה להקטנת עודף היבוא. בין הגורמים החיצוניים, שאין לנו עליהם כל שליטה, ואשר פעלו לשיפור תנאי הסחר, יש להזכיר את התחזקות המטבעות החשובים ביחס לדולר, ירידת מחירי חומרי הגלם בכלל והאנרגיה בפרט, וכן ירידת שערי הריבית בעולם. יש לזכור שגורמים אלו אינם מבורח פרמננטיים ויש להיערך לתקופות בהן התפתחות חלק מהם או כולם תשפיע דווקא בכיוון של הרעת תנאי הסחר.

השיפור — הגדלת המענקים

גורם נוסף, בעל חשיבות רבה בשיפור החשבון השוטף, הוא הגידול במענקי ממשלת ארה"ב במשך שנת 1985, בסכום של 1.6 מיליארד דולר. עודף היבוא (כולל שירותי הון) הסתכם ב־1985 בקרוב ל־4.0 מיליארד דולר וכזכור, היקף ההעברות החד־צדדיות (בעיקר הסיוע האמריקני), שהסתכמו בכ־5.1 מיליארד דולר, איפשר יצירת עודף בחשבון השוטף בסכום של 1.1 מיליארד דולר. על מספר כלכלנים ואנשי משק בישראל מקובלת ההנחה, שהסיוע האמריקני הוא למעשה גורם אנדוגני, כלומר, התאמת גודלו והיקפו על־ידי הממשל האמריקני תלויה בעומק עודף היבוא של ישראל. על־פי הנחה זו, נסיונות להקטנת עודף היבוא על־ידי מדיניות כלכלית מצמצמת בתחום הביקושים המקומיים — הפרטיים והציבוריים — אינה הכרחית ואולי אף תפגע בעתיד בתקבולי הסיוע האמריקני. אינני יודע אם גם הממשל האמריקני מקבל הנחה ותפישה זו, אך ברור שעל קברניטי המשק בישראל לנקוט מדיניות כלכלית עיקבית, שתאפשר התמודדות עם בעיית מאזן התשלומים ויציבות המשק גם בתקופות שהממשל האמריקני יקטין את הסיוע מסיבות כלשהן, שאולי לא יתקבלו „בהבנה" על־ידי גורמים שונים בישראל. כן יש להיערך לאפשרות של שינוי בתנאי התפתחותם של הגורמים החיצוניים שאין לנו כל שליטה עליהם (מחירי חומרי הגלם, יחסי המטבעות בעולם וכו'), שעשויים להקשות בעתיד על תנאי הסחר של המשק.

למרות הכל — לרסן

המדיניות שיש לנקוט נרמזת בצורה ברורה בדו"ח בנק ישראל. באחד הפרקים שלו נאמר ש„השיפור הגדול שנרשם במאזן התשלומים ב־1985 משקף איפוא בחלקו תיקון יתר זמני. אולם נראה שלחלק מגורמיו אופי מתמיד יותר". במגמה לשמור על יציבות המחירים במשק, תוך המשך השיפור במאזן התשלומים, יש לדבוק במדיניות של ריסון הביקושים המקומיים תוך הגדלת התוצר המקומי, מדיניות עיקבית כזו לאורך זמן יכולה ליצור בסיס להמשך השיפור במאזן התשלומים, להקטנת החוב החיצוני ולהקטנת נטל תשלומי החוב. גם בנסיבות משתנות של גורמים חיצוניים ותנאי סיוע אמריקני. השיפור הניכר בחשבון השוטף במהלך שנת 1985 מאפשר גידול בהשקעות, שיהוו ביסוס לחידוש הצמיחה במשק בלי לפגוע ברזרבות המט"ח של המשק או להגדיל את החוב החיצוני. אך אם ניתפש למחשבה או לאשליה ששיפור זה הוא פרמננטי ומאפשר הגדלת הביקושים המקומיים, יש סכנה שבעתיד ניקלע שוב למשבר במאזן התשלומים, אשר יחייב מדיניות ריסון חריפה ביותר תוך זמן קצר, בסידרי העדיפויות הרצויים של המשק ולנקיטת צעדים שיערערו את יציבות המחירים במשק.

על קברניטי המשק לנקוט מדיניות כלכלית התואמת את המטרות העיקריות, שהן המשך יציבות המשק תוך שיפור מאזן התשלומים. וזאת ניתן לעשות רק על־ידי ניצול גורמים זמניים וארעיים, אך תוך ביסוס הגורמים בעלי האופי הפרמננטי שמביאים להשגת שתי מטרות אלו בעת ובעונה אחת.

ע.י.

הכותב הוא כלכלן באחד המוסדות הכלכליים במשק.

ברונו נגיד

אין ספק, כי פרופ' מיכאל ברונו הוא המתאים ביותר מבין המועמדים שהוצגו לתפקיד נגיד בנק ישראל והוא ראוי לצפות לקרדיט עם כניסתו לתפקיד.

בתפקידו החדש יעבור מיכאל ברונו מתחום המחקר האקדמי לתחום של קביעת מדיניות וביצוע מדיניות. לכן יש לצפות כי, בניגוד לעבר, יתייחס ברונו גם לסדר העדיפויות הלאומי בביצוע קיצוצי התקציב, המוצעים לעיתים קרובות, ולא רק לגודלם הכמותי.

יש לקוות כי מיכאל ברונו ישים קץ למדיניות החד־צדדית של בנק ישראל, שכתוצאה מפאראנויה, פחד לקבל אחריות ושגיאות של המחלקה המוניטארית, גבה מהמשק מחיר גבוה בתקופת הייצוב וסיכן בכך את עצם ייצוב המשק.

השקפותיו של מיכאל ברונו, כפי שהכרנו אותן בתקופת פעילותו רבת השנים, מאוזנות יותר בתחום השכר, ההצמדות, שוק ההון ומיסוי הון ובעיקר הוא מחוייב אישית לביטול המדיניות של הסחרור האינפלציוני ביחד עם סטאגנלציה בפיתוח המשק. ניתן רק לקוות, כי הוא יתייחס בעתיד בחשדנות יתירה לנתוני האוצר בתחום השכר.

ברונו, בעל המוניטין הבינלאומי וקשרים בוושינגטון, הוא גם האיש הנכון להסביר לממשל האמריקני את צרכי ישראל לסיוע, הנוגעים מהוצאות בטחוניות בלתי מתקבלות על הדעת ומתשלומי ריבית על חוב לאומי, שנוצר כולו על־ידי ניהול מלחמות העבר באוברדראפט. יש לקוות, כי ברונו ידע לפעול למען חלוקה אחרת של הנטל בתחום זה בין ארה"ב לבין ישראל.

למרות מסקנות ועדת בייסקי, עיקר תפקידי הנגיד לא יהיו בתחום הארגוני אלא בתחום המדיני. יישום המלצות שונות של ועדת בייסקי בצורתן הנוכחית כרוך בזעזוע שוק הכספים תוך עלות גבוהה מדי, אין לתת לכך עדיפות ראשונית. לפתרון הבעיות שהתעוררו בעת משבר המניות יש למצוא כלים וולים יותר בתחום החקיקה והפרדת פונקציות ולא בתחום הארגוני. הבעייה המדינית שתעמוד בפני הנגיד היא מתן אפשרות לסקטורים הכלכליים להתקיים ולצמוח, תוך כדי שמירת רמת־חיים הוגנת ומקובלת של השכירים החקלאיים ויתר חלקי האוכלוסיה היצרנית.

צ.ט.

טור החדשות

בנק־הפועלים ביטל העמלה על תשלום חשבונות

בנק־הפועלים מנהיג החל מהיום פטור מלא מעמלת הגבייה המיוחדת, שחלה על תשלומים של חשבונות בסניפי הבנקים.

הפטור מעמלות יחול על כל סוגי החשבונות, כולל חשבונות חשמל, מים, מסים עירוניים, טלפון, ביטוח רכב וכל תשלום אחר של חשבונות שניתן לבצע באמצעות הבנקים.

ההסדר החדש, שהוא „ייחודי" לבנק־הפועלים, נועד להקל על הלקוחות בניהול ענייניהם הכספיים בבנק, והוא עשוי לחסוך להם סכומים משמעותיים למדי בהוצאות על תשלום עמלות בנקאיות.

העמלה המיוחדת שחלה על תשלום חשבונות אצל הפקידים בסניפי הבנקים היא גבוהה יחסית ועומדת על 0.71 ש"ח לכל תשלום.

עד היום היה נהוג בבנק־הפועלים הסדר מיוחד, של פטור מעמלות על תשלום חשבונות בשירות עצמי באמצעות מכשירי ה„בנקומט" ו„תיבות השירות". מעתה יהיו פטורים מעמלת הגבייה המיוחדת, כאמור, גם תשלומים שיבוצעו באמצעות פקידי הבנק בסניפים בכל רחבי הארץ.

תוכנית לסיבסוד יצוא בעלות יקרה מדי

תעשייני האלקטרוניקה ניהלו בשבועות האחרונים מערכה למען הגדלת הסובסידיות שהם מקבלים עבור היצוא לארה"ב. בתמיכת שר התעשיה אריאל שרון ושר הכלכלה גד יעקובי, מנסים תעשיינים אלה לקבל „פיצוי" עבור היציבות הכלכלית והעדר פיחות של השקל.

טענת התעשיינים היא, שבעיית מאזן התשלומים מחייבת להגדיל את היצוא. למען מטרה זאת, הם טוענים, חייבים לתת ליצואנים את הסכום שנדרש. רווחי היצואנים נפלו. היצוא קפוא, ולכן, אומרים התעשיינים, כדאי אף לסכן את יציבות המחירים למען מטרה זו.

שרון ויעקובי הם הלובי של התעשיינים בתוך הממשלה. ונושאים כיום את הדגל של הטעון „יצוא בכל מחיר". שרון אף הציג תוכנית המבוססת בעיקר על מתן סובסידיה מוגדלת ליצואנים לארה"ב, דרך מנגנון ביטוח שער ותמריץ עבור „יצוא שולי", כלומר, עבור הגדלת היצוא על־ידי מפעלים מעל למה שהיה ב־1985. נוסף על כך שרון תומך בהלוואות מוזלות וכמימון למאמצי שוק.

סיבסוד של 50%

מחיר „חבילת שרון", שנתמכה בעיקרה על־ידי יעקבי, הוא כ־200 מיליון דולר.

לדברי שר התעשיה, החבילה היתה אמורה להביא לגידול של כ־400 מיליון דולר ביצוא. גם אם נניח לרגע שחישובי השר נכונים, והיצוא אכן היה גדל בסכום המתוכנן, הרי ששיעור הסיבסוד בשוליים יהיה של 50 אחוזים (200 מיליון הוצאה לחלק ל־400 מיליון תוספת יצוא).

פירושו של שיעור סיבסוד של 50 אחוזים הוא שהממשלה תרכוש מהיצואנים את הדולרים הנוספים ב־2.40 או 2.50 ש"ח ותמכור אותם לציבור תמורת 1.65 ש"ח, השער האפקטיבי ליבוא ולנוסעים. במילים פשוטות, והממשלה תקנה ביוקר ותמכור בזול.

שני השרים הנכבדים היו צריכים לשאול כמה מפקידי משרדיהם על התוצאות הצפויות של התוכנית. אלה היו ספקניים למדי לגבי האפשרות שסובסידיות נוספות יביאו להגדלת היצוא. בטווח הקצר היצוא הינו פונקציה של הביקושים בחו"ל ושל מחירים בשווקים הבינלאומיים. הסובסידיות יביאו רק להגדלת רווחים ליצואנים, אך לא לגידול ביצוא.

על שרון ויעקבי לזכור שסובסידיה היא סובסידיה, לא משנה שהם יעדיפו לכנות אותה „פיצוי", „תמריץ" או „ביטוח שער". בסופו של חשבון תמריץ היצוא מסכן את היצוא הישראלי, שכן הסכמים בינלאומיים עליהם חתומה ישראל, כמו הסכם אזור הסחר החופשי עם ארה"ב, אוסרים עליה להעניק סיבסוד ליצוא, ולא כל שכן סיבסוד מפלה לארה"ב.

גם ללא הסכמים אלה, רשאי כל יצרן אמריקני, שירגיש נפגע על־ידי יצוא מסובסד ישראלי, לפנות לבית־משפט בארה"ב בתביעה להטלת מכס משווה בשיעור הסיבסוד, כל יתרון, אפילו מדומה, של הסיבסוד ליצוא נוסף פשוט יעלם, ולמעשה יסכן לא רק את השוליים של היצוא, אלא את היצוא כולו.

הבעייה היא באלקטרוניקה

בנוגע ל„בעיית מאזן התשלומים" עליה מדברים שרון, ויעקבי והתעשיינים, התשובה לכך ניתנה לפני שבוע, בפגישה של ועדת המעקב של התוכנית הכלכלית. על־פי נתונים שהוצגו באותה ישיבה העודף במאזן התשלומים יגיע ב־1986, שנה שנייה ברציפות, לכמיליארד דולר.

במילים פשוטות, שני השרים מבלבלים בין בעיותיה של תעשיית האלקטרוניקה לבין פעילות המשק. תעשיית האלקטרוניקה סובלת משנה קשה, תוצאה של החלטות לקויות ברמת הניהול, ירידה בערך הדולר וירידה בביקושים. אך ספק רב אם ניתן, וכדאי, לפתור בעיות אלו על חשבון יציבות המשק. התשובה היא בניהול נכון, לא בפיצוי תקציבי.

אילן אברהם

המכוניות יתייקרו בעשרות אחוזים

מחירי המכוניות ישוחררו ככל הנראה מפיקוח לקראת תחילת שיווקן של מכוניות מודל שנת 1987. שיווק מכוניות ממודל 1987 מתחיל באמצע אוגוסט, או בראשית ספטמבר.

שחרור המכוניות מפיקוח יביא לייקור של עשרות אחוזים במחירהן, ובמיוחד במחירי מכוניות יפאניות.

בימים אלה אושרה העלאת מחירים למכוניות „סובארו" ו„סיאט", ההעלאה היא בשיעור של 8 אחוזים ל„סובארו" ו־8.2 אחוזים למכוניות „סיאט" הספרדיות. העלאת המחירים לשני היבואנים אושרה לאחר שבהתייקרות הקודמת אושרה לשני יבואנים אלה העלאה של כ־10 אחוזים, שכן הם מייבאים בדולרים.

אולם, מאחר שחל שינוי ניכר ביחס בין הדולר לבין הין והמטבע הספרדית, התלוננו שני היבואנים כי נגרם להם הפסד בהתחשבנות עם היצרנים. טענתם נתקבלה, וכאמור אושרה להם העלאת המחירים.

א.ש.

יוקם גוף מרכזי של התק"ם — להנפקות

[illegible]

„יחידות זכות" — לשימוש הקשישים

10 אחוזים מכלל תושבי ישראל הם קשישים בגילי 65 ומעלה, ומספרם עולה עתה ל־400,000. כיצד ניתן לנצל פוטנציאל עצום זה של כוח־עבודה בתחום השירותים החברתיים, אשר סובלים ממחסור כבד בכוח אדם ובתקציבים?

בכנס בין־לאומי למשפט ולזיקנה, שנערך בראשית החודש מטעם האגודה הישראלית לגרונטולוגיה, ג'וינט ומכון ברוקדייל, סיפר פרופ' קאהן, כי יזם במדינת מיסורי רעיון חדש: קשישים מעל גיל 60 צוברים „יחידות זכות" עבור סיוע למשפחות המטופלות בקשישים. בתמורה יוכלו הקשישים המטופלים, או אחד מבני משפחתם, לקבל טיפול דומה או עזרה ביתית.

שיטת „יחידות־הזכות" פועלת בדומה לבנק הדם: אתה נותן היום ומקבל את התמורה מאוחר יותר, כאשר אתה נזקק לה. עשר מדינות בארצות־הברית בודקות עתה את האפשרות ליישם רעיון זה. גם בתחומינו נעשו גם כמה נסיונות לגוון את הרעיון הבסיסי: קשישים צברו נקודות זכות על־ידי עזרה בגני ילדים, או הסעת עמיתיהם המוגבלים בתנועה בשעות לילה ובסופי שבוע.

פרופ' קאהן סבור שיחידות הזכות הן מטבע מסוג חדש, הפועל לפי שיטת החליפין. מטבע זה מתווך בין פנסיונרים לבין צרכים חברתיים לא מסופקים. בדרך זאת ניתן לתרגם פוטנציאל בלתי־מנוצל לנכס בעל ערך ובעל כוח קנייה ממשי. באמצעות מטבע זה יכולים קשישים להגדיר עצמם מחדש כאנשים תורמים ויוצרים, ולא רק כנהנים מפרי עמלם בעבר.

יצחק שור

הריבית על פקדונות ג'אמבו — 15.5% — 16.5%

בבנקים חוששים שוב מגלישה לגרעונות נזילות כבר במרוצת שבוע זה. בעיקר בגלל תשלומי מס־ההכנסה ומע"מ.

יש לציין, כי בערב החג היתה המערכת הבנקאית כמעט מאוזנת, אף כי התמונה לא היתה אחידה בכל הבנקים. לחלקם היו עודפי נזילות, ולאחרים גרעונות.

מצב זה יצר פעילות ערה של מסחר בין בנקאי בתפ"ס.

כנראה מתוך חשש כי השבוע צפויה גלישה מחודשת לגרעונות — לא ירדה הריבית על פקדונות הג'מבו והיא נעה סביב 15.5 — 16.5 אחוזים. בסוף השבוע שעבר גברה הנטייה לשלם ריבית גבוהה יחסית.

בהלוואות הריבית של רוב הבנקים לא השתנה. להוציא בנק לאומי, אשר העלה את הריבית שהוא משלם למפקידים לתקופה של שבועיים ב־1.25 אחוזים, על־מנת לגייס כספים לתקופת הנזילות הקשה.

א.ש.

בעריכת עלינא תורי

קולנוע

פנטזיה רומנטית בבית־הכלא

נשיקת אשת העכביש – ב„דיזינגוף 2" בת"א

„נשיקת אשת העכביש" – סרט נאצי כמקבילה פוליטית.

מאת יעל ישראל

בתא חשוך ועלוב בבית כלא ארגנטינאי מרצים את עונשם שני אסירים, השונים זה מזה בתכלית השינוי. האחד הוא ולנטין (ראול חוליה מ„סערה", „אחד מהלב", „הרופא חולה אהבה") – עיתונאי שמאלני, סוציאליסטי ופציפיסטי, הכלוא בשל דעותיו הפוליטיות ובשל התנגדותו למשטר. השני הוא מולינה, הכלוא על סיתוי קטין (ויליאם הארט מ„בחום הגוף") – הומו מזוקן ופאתטי, רך לב ומגיע, חולמני ורומנטי, שמרגיש באשה המצויה בטעות בגופו של גבר. אל בית־הכלא מובאים מידי יום אסירים פוליטיים המעונים בעינויים שונים, אך מולינה וולנטין המיואשים, מעבירים את זמנם בסיפור סרט רומנטי נאצי משנות הארבעים. כשהקבלה בין הנעשה בסרט לבין הסרט שבתוך הסרט ברורה וחדה. (ואגב, בסרט הכמו־נאצי מופיעה השחקנית הברזילאית היפה, סוניה בראגה).

הכמאי הארגנטינאי יליד ברזיל, הקטור בבאנקו, בן הארבעים, עסק כבר בבית־סוהר בסרט „פישוטה", שפירסם אותו במערב.

ב„נשיקת אשת העכביש" ממשיך בבאנקו באותה דרך, עם אותה מחאה פוליטית וחברתית, אך אם חלקו הראשון של „פישוטה" התרחש בין כותלי הכלא וחלקו השני ברחובות ברזיל לאחר בריחת הילדים מהמוסד, ב„נשיקת אשת העכביש" יוצא בבאנקו מהכלא באופן מטאפורי בעזרת הסרט שבתוך הסרט: סוניה בראגה היא זמרת קאברטים צרפתיה, שמתאהבת בקצין נאצי בפריז הכבושה. סרט בשחור־לבן בגוון חום־ספיה, סרט כמו־נאצי, סרט בסגנון הסרטים של שנות הארבעים, אליהם בורחים ולנטין ומולינה בפנטזיות שלהם, וכך גם הצופים חוזים בה, והסרט הופך שילוב של השניים.

בבאנקו לא היה צריך להרחיק לכת כדי למצוא את סיפור הסרט. התסריט, אותו כתב לאונרד שרדר, מבוסס על ספרו של המספר הארגנטינאי מנואיל פואיג, שבפרוזה שלו מרבה לעסוק במריום של הקולנוע ושל הרדיו, כך בספרו „נבגד על־ידי ריטה הייוורת" וב„טנגו שברון הלב" שאף הפך לסרט. פואיג, כעמיתיו הסופרים, בני היבשת הלטינית, משלב פנטזיה עם ריאליזם, ודבר זה דירבן את בבאנקו לצאת מגבולות הניאוריאליזם לסגנון משולב עם קורט פנטזיה קסומה.

כאמור, כמו „פישוטה", גם סרטו הנוכחי הוא קריאת־תגר על חוליים חברתיים בדרום אמריקה, אך זו מחאה מורכבת: מה שקורה בין הזמרת לבין הקצין הנאצי הוא השתקפות מעוותת של מערכת היחסים בין מולינה לבין ולנטין. מולינה מספר לולנטין את סיפור העלילה של הסרט, אך מתעלם מהמשמעויות הנאציות שלו. אותו מעניינת הרומנטיקה, אך ולנטין כועס עליו מפני שהוא מתעלם מתגובות, מהשחיתות ומהפאשיזם של הסרט, שהם כבואה למה שקורה בין כתלי בית־הכלא. הוא מספר לו, שהנאצים הרגו יהודים וגם הומואים כמותו.

בינתיים, בסרט שבתוך הסרט מתאהבת הזמרת בקצין, וגם מולינה מתאהב בולנטין, שמתרכך ומוכן כבר לקבל את אהבתו ודאגנותו של שותפו לתא. הוא מתחיל לראות שיש עוד דברים בעולם מחוץ למחאה, ושגם אהבה ורגש אינם פחותי חשיבות לעומת דברים גדולים כמהפכה. מולינה מצידו, מקבל שיעור בפוליטיקה ומתחיל להתוודע לחומרת המצב הפוליטי בארצו, דברים שעד כה התעלם מהם כמו גיבורת „הסיפור האמיתי".

ובינתיים, בסרט הנאצי, רואה הזמרת בצידקת מעשיו של אהובה הנאצי ומצטרפת למחתרת, בדיוק על־פי דוקטורינת מיניסטריון התעמולה הנאצי בסרטים שנעשו על־ידו. גורמים במחתרת הצרפתית כופים עליה לבגוד במאהבה, אך היא אינה עושה זאת ונרדמת לעניין הנאצי, וגם מולינה, שבעצם הושם בתא אחד עם ולנטין כדי לרגל אחריו לטובת שלטונות הכלא, אינו בוגד בו.

במראה המעוותות מתה בראגה על קידוש הערכים הנאציים, ומולינה, שמשתחרר מהכלא, יוצא בשליחות ולנטין לפעילות נגד המשטר הפאשיסטי – ונהרג. בראגה מתה כי אהבה את הנאצי שלה, מולינה – כי אהב את ולנטין – שניהם היו אנשים שפוליטיקה לא עניינה אותם במיוחד, אך הפכו לקורבנותיה.

אבל בזה אין הסרט מסתכם. קטעי הסרט הנאצי משמשים לא רק כמקבילה פוליטית אלא גם כעיסוק במריום הקולנועי, כי מעל לכל זה סרט אודות הקולנוע: נושא שרבים עסקו בו (כ„שמונה וחצי", „שושנת קהיר הסגולה" ואחרים). סרט על הקירבה והריחוק בין חיים לקולנוע, סרט כמחווה לקולנוע, סרט על אשליית הקולנוע, והקולנוע כסם להמונים. וכמו בספרו של פואיג „טנגו שברון הלב" כן מושפעות הגיבורות השפעה הרסנית מהסרטים הרומנטיים של שנות השלושים, כך ב„נשיקת אשת העכביש" ברור, שאם הקולנוע הצליח לשמש ככלי נשק תעמולתי בידי גורמים פאשיסטיים כמו הנאצים ופעל כסם על מיליוני בני־אדם, כך הוא יכול לשמש ככלי רב־עוצמה למחאה פוליטית־חברתית.

ובבאנקו עשה זאת. סרטו עונה טוב על הרכבים הללו והוא אף הועמד ל„אוסקר" על הבימוי, התסריט והסרט הטוב ביותר, אך היחיד שזכה בפרס „אוסקר" הוא ויליאם הארט על גילום מולינה, וזה מוכיח שטוב שהוא האיש שנבחר לגלם את ההומו המעודן כי תחילה רצו לתפקיד את ברט לנקסטר, וכשרואים את הארט בסרט, יודעים שהתפקיד נולד למענו.

מבט ראשון

מופשט אירופי ומיסטיקה בודהיסטית

מאת דורית קדר

במוזיאון חיפה תערוכה יפיפייה, מומלצת בעיקר לאוהבי אמנות המזרח הרחוק. העבודות העכשוויות משתמשות בחומרים באמצעי הבעה לסוגיו השונים. (תחריט, תצריב, מצוטינטה, חיתוך עץ...) המידות קטנות, העידון והדיוק משולבים בסימבוליקה עתיקה ומוטיבים הלקוחים מהמערב.

„מראה נוף" או „העיר" ליוזו המאגוצ'י (יפני) משמרים את כושר ההתבוננות הכובשת את הפרטים הראליים, ומאידך זונחת את התפיסה הכוללת של הנוף, אשר בעבר התקשרה למיסטיקה.

הקליגרפיה הסינית – כמו גם היפנית – מהווה, על פי המסורת הארוכה בשנים, חלק אינטגרלי מהיצירה האמנותית, אך זאו־ווקי מעניק לכתב מימד אוטונומי, שכנראה הושפע מהמסורת הכתמית (Tachisme) המערבית. הכתיב, ששיקף את האוירה התמונתית, הופך למשתלט אבסטרקטי העומד בזכות עצמו.

נושא חשיבות טקסטורת הנייר נשמר אפילו בכותרת שמעניק חק־מקי ליצירותיו: „בשם", „רעם".

אבסטרקט גאומטרי משפיע, ללא ספק, על דרך החשיבה של הצייר ההודי ויזאר קומאר. ואולם שנות מסורת ארוכה של סימבוליקה רליגיוזית צרופה או ז'נר התמונות של האצולה מטביעים חותמת מסתורית ברגם הפנימי המאכלס את התצורות הנוקשות.

טיאן שי לונג אינה נרתעת מלהראות את נשיותה, והיא אכן מצהירה 'Moi - une femme' (אני — אשה). אשה עירומה זו ניתנה בצבעי הדרקון המיתי הסיני, שומר האוצרות הותיק, המאיים והנערץ.

סלואם סגיר כמו עמיתו קומאר מושפע מהמערב, וכך כבר סופג את הסביבה האירופית על מנת לפלוט משהו אחר. זהו מעין טורסו המאזכר את צורת ההבעה של Buffer, אבל האקספרסיה הדרמטית מפנה מקומה לאיפוק שקט.

שיו סינג לאו, ויושידה, תרדימה או יציעוזה בחרו בערוב שפת המופשט האירופי, והחדרת אמצעי הבעה המאזכרים סימבוליקה מיסטית מסורתית.

שיקינצא טאגירי בחר לו את הפופ כנקודת אחיזה, אבל פרח הלוטוס הבודהיסטי, הצמחייה והקשרי יסורות הבריאה מוקמים לתחיה באמצעות משחק של שריים פסיכודליים. אברי מין זכריים ונקביים הבאים לשמש כחד לעקרון היין יאנג, הנקבי והזכרי שבזכות זווגם מתקיים העולם... לאותה מסורת מתקשר ההירוגליף היפה מאוד של שו סינג לאו אלא שבמקרה האחרון בחר האמן דווקא במערך סמלי בעל צורה מודרנית וקונטקסט מסורתי.

במסדרון — ציורי נוף וחיות הקרובות מאוד לעבר אך המבוטאות — בשחרור וספונטניות יתר. הרקע, ביצירה כמו של קאזאמורי, זר לחלוטין לדמות החסידה. זהו מבנה אורבני המוצג כקולג' אורבני המאזכר את התרבות של מקס ארנסט...

אחת מהעבודות המצויינות ביותר הן „קטע מאין סוף" לציא סופקים. הזן בודהיזם ותפיסת מחזוריות החיים, תפיסת הנצחיות והכוללות באים לידי בטוי בסיוע של קטע אבנים ממשיות מאוד, המושכות את חבלי הדמיון לאסוציאציות של מאוכנים, גופות, פוטנציאל פתוח.

מפשט גאומטרי, סוראליזם, פופ ארט, עקרונות הבאוהאוז ובמידה מסויימת אפילו אסכולת ניו יורק משמשים בתערוכה זו כנקודות מוצא אך מה שמצויין כאן ויכול לשמש לנו כדוגמא הנה העובדה שהאמנים לא עשו מלאכתם קלה: הם ספגו את הנלמד, עיכלו אותו, הפכוהו לחלק אינטגרלי ממהותם העצמית ולבסוף פלטו — יהודיות. שעור מאלף כאן ועכשיו. צפייה חובה.

התערוכה תמשך עד סוף אוגוסט.

מקבץ מוסיקה

והאן צ'ונג במקום סינופולי

מאת דוד אור

המנצח האיטלקי סינופולי לא יגיע לקונצרט מס' 10. במקומו ינצח על הקונצרט הפסנתרן והמנצח הקוריאני יונג־והאן־צ'ונג — שהיה כבר אורח התזמורת בעונה זאת.

הוא ינגן מיצירות מוצרט ודבוז'ק. והאן צ'ונג יחליף גם את סינופולי בקונצרט

יונג והאן צ'ונג

שייערך בפרנקפורט, בהשתתפות גופים ישראלים נוספים. תהיה זו גיחה של הפילהרמונית ליום אחד בלבד — קונצרט ראשון ב־19/6 בת"א.

● התזמורת חזרה, לא מזמן, מסיור קצר באיטליה עם המנהל המוסיקלי שלה זובין מהטה. היא נגנה את הסימפוניה בדו מינור של ברוקנר, וקצרה שבחים רבים על הדיוק, היעילות וההתגברות הקלה והחופשית על קשיי הביצוע, הקהל הרומאי נסחף, בקונצרט בפירנצה נשמעו מעט הסתייגויות והרבה שבחים. המבקר שיבח מאד את הביצוע של ברוקנר, אך ברהמס נשמע לו קצת קפוא.

● התזמורת תארח, בתחילת חודש יולי, את ילדי הפלא של ימהה מיפאן בקונצרט מיוחד, בשיתוף עם חברת „כלי זמר" ונציגי „ימהה".

האמנים הצעירים, שגילם נע בין 10 ל־26, הם חניכי שיטת לימוד חדשה של קרן ימהה; הם יבצעו רק יצירות שלהם. השיטה של החברה דוגלת בפיתוח הכישרון הטמון בילד מגיל רך. ילדי ימהה מבצעים יצירות כבר בשיעור הראשון, ומלחינים כבר בשנה השניה ללימודים. השיטה גורסת כי בכל ילד טמון כישרון מוסיקאלי אותו ניתן לפתח, אך לא בתהליך מייגע של תרגול יבש ומשמעת קפדנית. זה נשמע, קצת, כמו תרופת פלא. אבל מי יודע...?

בחלק הראשון של התכנית יבצע כל נגן קטע סולו, ובחלק השני יבצעו שתי יצירות מקוריות: קונצ'רטו לסקסופון וסימפוניה לאלט סקסופון וסינטסייזר. (1/7/86, היכל התרבות).

ארומה חסידית

ישראל זוהר, נגן הקלרינט של הפילהארמונית, שמתמחה באחרונה במוסיקה יהודית, מכתיב את פעילותו לאחר הצלחת תקליטו הקודם „כזוהר הרקיע" הוא מפיק תקליט חדש, „זוהר הניגון", על שם ניגון חדש שלו. כמנהגו, שלח את הניגון „לגלות" של מספר חודשים אצל „כליזמרים" חסידיים והוא חזר ספוג בארומה חסידית, מזוקק מכל שמץ יורמיות. הוא כותב בימים אלה מוסיקה לסרטו של אבי כהן, „הצפירה", שנושאו הוא הכיסופים לגאולה וביאת המשיח של הבאה שעברה.

ד.א.

אירוע

קצת אחרת

„ערב טוב" – כמיהה למשהו יותר פילוסופי

מאת ציפי שוחט

לקראת שבוע הספר העברי יתקיים בצוותא ערב של יוצרים צעירים, בחסות הירדן לספרות והגות „שופרא". אחרי ההצלחה הגדולה של „מטוצים" — ערב שהוקדש ליום הולדת השנה לירדן — ממשיכים עורכיו צבי מרמלשטיין ואילן שיינפלד את המסורת, ומנסים להעביר ערב שירה בצורה קצת אחרת.

לשם כך גוייס קלוד אבירם; שחקן („כולם היו בני חוץ מנעמי") וצייר שחור מארה"ב ביים את חלקו הראשון של הערב, שיוקדש למשוררים וסופרים, שיצירתם התפרסמה במהלך השנה. השירים יוקראו וישוחקו על־ידי משה בכר, אסתי זקהיים, סיגל השילוני וארנה כץ לפי מוסיקה שהולחנה על־ידי מקסים לוי. כן ישתלב כאן מייצג של תמר רכן.

בחלקו השני של הערב יעלו משוררים ויקראו משיריהם, בין המשתתפים: ואליד חליף משורר ערבי מנצרת, אייל מגד, אילן שיינפלד ולאה עייני.

מה היה המוטו בבחירת החומר? קלוד אבירם: „זהו חומר שמתעסק באהבה. אהבה לאדם ועד אהבה לאלוהים — כמיהה למשהו יותר פילוסופי. אילן שיינפלד הגדיר זאת מיותר ליותר".

מי הקהל שאתם מצפים לו, אבירם: „אוהבי שירה ואוהבי ספרות. החומר נכתב על־ידי אנשים צעירים ושייך לאנשים צעירים".

בכניסה לאירוע יש לשלם 5 ש"ח כ„דמי משתה" ולהגיע היום (16.6) בשעה 21.00 לצוותא תל־אביב.

קלטת

שרלוק הולמס, כמו לפני הטלוויזיה

מאת עופר ניר

יום חמישי, תשע בערב. אם אני זוכר היטב, בימים שלפני הטלוויזיה, יומו של פול טמפל. משך שנים האמנתי שנעימת „העיר הנסתרת" של לחקת „הצללית" נקראת בעצם פול טמפל. זה היה זאת. אחריו בא בצלאל לוי המנוח, בקול עמוק, טמטומי, קולו של בלש בריטי כמי שהצטייד בדמיונם של אלפי מאזינים. בצלאל לוי כבר איננו ותסכיתי מתח רדיופונים, ירדו מגדולתם לטובת סיטוי ומתח בפרוטה, תוצרת ארצות־הברית ואנגליה. אבל באחרונה הוחלט בחברת „הד ארצי" לנסות ולהשיב את כבודו האבוד של תסכית המתח, אם לא ברדיו, לפחות בקלטות.

„בלש באוזן", כך נקראת סדרת קלטות, שיצאה לא מכבר. עיצוב נעים לעין, תוכן נעים לאוזן. גיבורן של ארבע הקלטות הראשונות בסדרה אינו פול טמפל, אלא שרלוק הולמס, אבי־אבות הבלשים שכוחם במוחם. תיסכת ראובן מורגן, מי שהיה אחראי גם להצלחה הגדולה של פול טמפל, אי־אז באמצע שנות ה־60. שרלוק הולמס, במקרה הזה, הוא מנשה בראכאן, שחקן תסכיתים מוכר. ווטסון, עוזרו הנאמן ורושם קורותיו, הוא עוזרא הס, גם הוא שועל ותיק של תסכיתים. בראכאן מצטרף בכך לשורה ארוכה של שחקנים שניסו כוחם בגילום דמותו של הולמס, מבאזיל רתבון וכריסטופר פלאמר בקולנוע ועד ליוסי גרבר ברדיו.

חמישה סיפורים בסך־הכל בקלטת הראשונה „תעלומת הרצועה המנומרת" ו„פרשת המשקפיים המוזהבים". בשלוש הקלטות האחרות שלושה סיפורי־מתח ארוכים יותר — „סימן הארבעה", „הרקמה באולם השני" ו„עמק האימה". שמות נאיביים לסיפורים נאיביים למדי, אבל מהנים כל חובב הולמס מאשר הוא. אגב, מתחיל קטנצ'יק ב„הרוקמת באולם השני". זהו, למי שאינו יודע, הסיפור בו נפגשים לראשונה הבלש הרופא והמפקח ידידים ושמתכנים לגדלה. אבל פרט זה כלל אינו נזכר בתסכית הילדים, שום קהל המטרה של הקלטות, עלולים, הס־ושלום, להאמין לוורסיה של שפילברג ו„פירמידת הפחד", הסרט, על־פיה נפגשו ווטסון והולמס בנערותם בבית־הספר. שטויות.

אבל, באמת, פרט קטן. העיקר שארבע הקלטות הללו מחזירים משהו מן הקסם הפרה־טלוויזיוני שהלך לאיבוד. בראכאן, הס, מורגן ושלום וינשטיין, האחראי לאפקטים הקוליים, נשמעים כאילו הם נהנים בעליל לקחת חלק בפרוייקט הזה. כך גם שחקני המשנה, ביניהם אירים לביא, מאיר שטיין, יעקב בודו ואחרים, כולם „בוגרי" מחלקת הדראמה של הרדיו.

„בלש באוזן" נשמע פרוייקט חביב מאוד והפוטנציאל בלתי־נדלה, החל בגבוריה של אגתה כריסטי — גברת מארפל והרקול פוארו — עבור בפרי מייסון של ארל סטנלי גרדנר, נירו וולף של רקס סטאוט ועד אלרי קווין. אהבתי את ארבע הקלטות הראשונות. אני בטוח שגם הקלטות הבאות בסדרה ימצאו חן באוזניי...

שר־החוץ של ליבריה – לביקור רשמי בישראל

שר־החוץ של ליבריה, ד"ר ברנרד בלאמי, אמר אתמול, בבואו לביקור רשמי בישראל, שארצו תמכה מאז ומתמיד בזכות ההיסטוריות של העם היהודי לארץ־ישראל.

במסיבת עתונאים שנערכה בנמל התעופה אמר האורח בתשובה לשאלה, שהוא מצפה שישראל תפעיל את השפעתה על ממשלת דרום־אפריקה כדי שזו תנהג באיפוק. האורח, שהתקבל על־ידי שר־החוץ יצחק שמיר, העלה על נס את יחסי הידידות בין שתי המדינות, ואמר, שתמיכתה של ליבריה בישראל באו"ם עם הקמתה, ובאירגון מדינות אפריקה כיום, עוררו נגדה לא פעם דברי ביקורת מצד חברותיה האפריקניות.

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה — 1965
הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז תל־אביב
תכנון מקומי רמת־השרון
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מתאר מקומית מאושרת

ניתנת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה־1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז תל־אביב, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה רמת־השרון הופקד, ביחד עם התשריט הנלווה אליו, שינוי תכנית מס' 643 שינוי מס' 318. השטחים הכלולים בשינוי התכנית ומקומם: שטח התכנית 6,650 מ"ר, גוש: 6551 חלקה 361, 368, 369, 370, 375, רחוב ריינס. עיקרי מטרת התכנית: [illegible]
כל המעוניין רשאי לעיין בשינוי התכנית ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל. [illegible]

מרדכי כהנא, יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז תל־אביב

הועדה המקומית לתכנון ובניה העיר חיפה
הודעה עפ"י סעיף 109 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה ע"י אדם מזגני אוויר, לאיחוד החלקות 18, 19 בגוש 11662, את. חיפה. למגרש בניה אחד, בסטיה מתוכנית חפ/86/א. אשר לעיין בבקשה במחלקה לתיכנון עיר, בבנין העיריה, רח' ביאליק 3, חיפה, בימים א, ג, ה בין השעות 08.00—11.30. המעוניין להגיש התנגדות לבקשה ימציאה לפי הכתובת דלהלן, תוך שבועיים מיום פירסום זה.

איתמר יעבץ, מהנדס העיר

חוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
מרחב תכנון מקומי, קריות

נמסרת בזה הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965, כי במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה קריות הוגשה בקשה לשינוי ייעוד המבנה מתעשיה ומלאכה למסחר בשד' ירושלים 77 קרית־ים גוש 10444 חלקה 976. מהות הסטיה: שמוש חורג. כל המעוניין רשאי להגיש התנגדות למשרדי הועדה המקומית שד' ויצמן 5 קרית מוצקין, תוך שבועיים מיום פרסום הודעה זו.

ע. לוי, יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה קריות

הועדה המקומית לתכנון ובניה מרחב רמת־השרון

ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965 שהוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב תכנון רמת־השרון בגוש 6416 חלקה 114 ברחוב ביאליק 35 המסומן כאזור מגורים ג' בקשה למתן אישור להקלה באחוזי בניה במספר קומות ובקוי בניה צד לקומת עמודים מפולשת.
ההקלה המבוקשת באחוזי בניה מגיעה ל־16% בקוי בניה צדדיים של 10% במספר קומות 5 קומות במקום 4 קומות.
כל מי שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אישור ההקלה, במקום זה, רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב תכנון רמת־השרון, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדויקת.
ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך קבלת הודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

ת.ב. 4112 — מ. ורבין, יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב רמת השרון

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה – 1965
הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז תל־אביב
מרחב תכנון מקומי רמת־גן
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מתאר מקומית

ניתנת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה – 1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז תל־אביב ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה רמת־גן הופקד, ביחד עם התשריט המצורף אליה, תכנית מס' ר"ג/919. השטחים הכלולים בשינוי התכנית ומקומם: גוש 6255 חלקה 666, רחוב ד"ר אליה. עיקרי מטרת התכנית: לשנות את האזור ממגורים א' לאזור מגורים א' מיוחד.
כל המעוניין רשאי לעיין בשינוי התכנית ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
כל המעוניין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית, וכן כל הזכאי לכך על פי סעיף 100 לחוק, רשאי, תוך חדשיים מיום פרסום הודעה זו ברשומות: להגיש התנגדות במשרדי הועדה המקומית האמורה.
התנגדות לתכנית לא תתקבל ולא תידון אלא אם כן הוגשה בכתב בפירוט הנמקות ובלווי תצהיר המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.

מרדכי כהנא, יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז תל־אביב

חוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965
הועדה המקומית לתכנון ולבנייה תל־אביב־יפו
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו בקשה ליתן אישור לשימוש חורג למשרד למקצוע חופשי ברח' סמיר מס' 16 גוש 7111 חלקה 37 תיק בניין 345־016.
כל בעל קרקע או בניין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אישור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו, שד' בן גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדויקת וטלפון.
ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

י. כספי, סגן ראש העירייה, יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו

מרחב תכנון מקומי כפר־סבא
הודעה עפ"י סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965
בדבר בקשה להקלה ושימוש חורג

הועדה המקומית לתכנון ולבניה כפר־סבא מודיעה בזה כי הוגשה בקשה להתיר על חלקה/ות 465, 466, 475 בגוש 6428 המשך רחוב המעפילים הקלות כלהלן:
1) חלקה 466 — בנייה בחלל הגג בשתי יחידות דיור. 2) חלקה 465 — בנייה בחלל הגג ביחידת דיור אחת. 3) חלקה 475 — בנייה בחלל הגג בשתי יחידות דיור.
כל המעוניין יוכל לעיין בבקשה הנ"ל ובתכניות המצורפות אליה, במשרדי הועדה המקומית כפר־סבא, רחוב ויצמן 137, בשעות קבלת־קהל, ללא כל תשלום וכן רשאי להגיש התנגדות למתן ההיתר המבוקש.
התנגדויות מנומקות בשני העתקים אפשר להמציא לועדה המקומית לתכנון ולבניה כפר סבא, עד לתאריך שבועיים מיום הפרסום.

יצחק ולד, יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה כפר־סבא

חוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965
הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז ת"א מרחב תכנון מקומי בת־ים
הודעה על הכנת שינוי תכנית מתאר מאושרת

ניתנת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 77 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז ת"א החליטה על הכנת תוכנית מס' א/287 שינוי לתוכנית מפורטת א'/25, תוכנית מס' 128 ולתוכנית מתאר 2 א'. השטחים הכלולים בתחום התוכנית המוצעת: גוש 7130 חלקה 299 מקום רחוב בן־ציון ישראל, בת־ים.
כן קבעה הועדה תנאי למתן היתר בניה לפי סעיף 78 לחוק דהיינו, שהיתר בניה ינתן רק באופן שלא יפגע במטרת התוכנית לייעוד הקרקע לשטח ציבורי פתוח.
תנאי זה יעמוד עד להפקדת התוכנית.

מרדכי כהנא, יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז ת"א

הועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב רמת־השרון

ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965 שהוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב רמת־השרון בגוש 6414 חלק 21 (חלק) ברחוב הגנים 24 המסווגת כאיזור חקלאי ע"פ ת.ב.ע. ר"ש 210 א' בקשה למתן אישור לשימוש חורג לתקופה של 5 שנים.
מהות הבקשה: 1) שימוש במבנה עזר חקלאי לשימוש מגורים. 2) שימוש במבנה עזר חקלאי לטיפול בחוות סוסים.
כל מי שיש לו התנגדות למתן אישור כנ"ל, במקום זה, רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב רמת־השרון, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדויקת.
ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

משה ורבין, יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב רמת־השרון

מה ● מתי ● היכן

טלוויזיה

08.40 כלי סורות — ביניים צירה 09.00 אנגלית ה' 09.20 חשבון פשוט ד' — שברים שקולים 10.05 ארץ מולדת — מזרח ומים למולדת 10.30 הגיל הרך — רגע עם דודלי — מי שמע מי ראה 11.00 ערבית מדוברת — אלערס 11.15 אנגלית ו' 11.30 מדעי הטבע ז'־י"ב — ניסוי באימון 12.00 תלמוד — שניים אוחזין — ורמינגו, חלק 25 12.1 אנגלית ז' 12.45 צרפתית — העשרה 13.00 אנגלית ח' 14.00 בבית של פיסטוק — הכוורון המכוער 14.20 החיים במדינות הרי הרוקי — תיאור הכלכלה באיזור 14.35 צער ההנפשה הראשון — הסרט מתאר את התפתחות אמנות ההנפשה 15.00 קסם קסם — מכוניות 15.25 כלי סורות — ביניים 5 15.50 מאה ציורים מפורסמים — תמונות מספרות — ג'ורג' דה לה טור. ניתוח הציור מגדלת העתידות מאת ג'ורג' דה לה טור 16.00 זכרון דורות — הרוזנת דה סגיר — הרוזנת דה סגיר מספרת לנכדיה המקובצים סביבה את תולדות חייה וקוראת מתוך ספריה המתבססים על חוויות ילדותה 16.30 שניים אוחזין — בעיה ב' 17.00 ערב חדש — מנחה רפי רשף 17.30 עליזה בארץ הפלאות — שם הפרק: לאן נעלמו הצדפות? מישהו מסתורי מתכנן לצדפות הים והוצף אותן. עליזה ונכי נרתמים לעזרת הצדפות 18.00 באותו ענין — סדרה שבועית המעלה בעיות של תלמידי תיכון בדרך של פסיכודרמה ומשחקי תפקידים. מנחה: אלידן אלירן 18.30 קיצור החדשות (ערבית) 18.32 סקירת תכניות (ערבית) 18.35 ספורט (ערבית) 19.30 חדשות (ערבית) 20.00 אין כמו בבית — הפרק השביעי: הברתו של פול, בכור הבנים, הדה. ארתור יהיה בקרוב לסבא. ורה, השכנה, גם היא מצפה לאירוע מרגש 20.30 מבט לחדשות 21.00 גביע העולם בכדורגל, מקסיקו 1986 — שידור ישיר של משחק מס' 40 בשלב שמינית הגמר 22.50 זה הזמן — תכנית אירוח, מנחה: רם עברון 23.50 חדשות 24.00 דמפסי ומייקפיס — שם הפרק, הנהג. מייקפיס ודמפסי מצטרפים אל כנופיית פשע צרפתית, המבקשת לשדוד חנות תכשיטים בלונדון, ובתוך כך גם מסתבכת עם כנופיות מקומיות. צמד הבלשים מסכנים אמנם את מסקרם, אך מביאים לידי לכידתו של מנהיג הכנופיה 00.50 גביע העולם בכדורגל, מקסיקו 1986 — שידור ישיר של משחק מס' 39 בשלב שמינית הגמר 03.00 פסוקו של יום.

רדיו

קול המוסיקה

07.07 בוקר טוב — באך: סוויטה מס. 4 ברה מג'ור לתזמורת 07.30 שחרית מוסיקלית: מוצארט, פגניני, מסו'ה 09.30 קונצרט בוקר — פרנק בריג': קיץ — פואמה סימפונית; בריטן: אפולו הצעיר אופ. 16 לפסנתר, רביעיית כלי קשת ותזמורת כלי קשת; ראבל: בולרו; לואיג'י ג'אלה: קונצ'רטו מס. 1 ברה מינור לחליל ותזמורת; בטהובן: רביעיה מס. 12 במי במול מג'ור, אופ. 127; שוברט: סימפוניה מס. 9 בדו מג'ור (הגדולה) 11.57 מגישים שיר 12.05 מאוצר הסרטיה — שלישית וידום: בטהובן: הרוזות; שומאן: קטעי פנטסיה לכנור, צ'לו ופסנתר, אופ. 88 13.00 קונצרט צהריים — מנדלסון: סימפוניה מס. 3 בלה מינור אופ. 56 הסקוטית; ציפור: קונצ'רטו בסול מג'ור לצ'לו ותזמורת; היידן: רביעיית כלי קשת, ברה מינור; הנדל: טריו סונטה בסי מינור, לחליל, כנור וקונטינואו; ולנקה: סימפוניה קונצרטית בלה מינור 15.05 מוסיקה ויזה — חלק א': יצירות מנוסדים המלחינים הבינלאומי 1985 וילפריד וסטרלינק — (בלגיה): מטמורפוסים לתזמורת; רייויר מוט (קנדה): מעטי שיחה קלילה; חלק ב': דקלין סונטין כותרות 16.00 קונצרט מנחה — באך: קונצ'רטו ברנדנבורגי מס. 5, ברה מג'ור; שיק: שלושה שירים כנסייתיים; בטהובן: סונטה מס. 24 בפה דיאז מג'ור „להתרזה"; דבוז'ק: סונטינה בסול מג'ור, אופ. 100 (במקור לכנור ופסנתר); פורה: רביעיית פסנתר מס. 2 בסול מינור 18.30 קונצרט מהקלטות התזמורת הסימפונית 20.05 ערב טוב 20.27 מגישים שיר 20.30 מאולמי הקונצרטים בעולם. 22.00 מן המקורות — המוסיקה העממית של מקסיקו ב' 23.00 מידקס — רצף מוסיקלי — (ש.ח.)

רשת א'

08.05 הגה — עם בני הנדל 09.05 השיר לא תם: שירים עבריים 09.30 מפגש — מגוון לבעיות משפחה וחברה בשידור חי 10.30 רדיו קל 11.05 רגע של עברית 11.10 השידור היומי לבתי"ס — סיפור אני שומע — לכתות ב', ג' צלילון — תכנית לחנוך מוסיקלי — טיול שתי — מאת זאב לנגר 11.30 השכלה הדעת לכל — התיישבות בנגב — פרדת פשרים המטע הגנב בעתיד 12.05 היסמין פורח 14.06 לכה ולבן ולכל המתעניין 15.00 לילדים הגדולים — המשך יבוא — שעשועון בשידור חי 15.25 הכדור עגול — ספורט לנוער 15.53 מאוצר הספרים 16.05 מקום — לרדת מן הגג או המשפט מאת יצחק אורפז־אורבוך, בימוי: ערן בניאל 17.10 רגע של עברית 17.12 מגישים שיר 17.20 האוניברסיטה הפתוחה — אתרים בחיפה — בהדרכת ד"ר יוסי בן־ארצי 18.06 מנחת ערב 18.50 פרקי היום בתנ"ך 19.05 עיונים בפרשת השבוע 19.30 שידורים לעולים 22.05 קשר לולו — מאזינים מחלקים בחוויות ומורשים קשר.

רשת ב'

07.45 הבוקר הזה 08.00 זמן מבסיקו 09.05 ביקור בית, עם רבקה מיכאלי 10.05 כל צבעי הרשת — מגוון יומי [illegible]

12.10 גל פתוח — חדשות ופזמונים 13.00 בחצי היום 14.06 יש ענין — עם גבי גזית 16.05 רגעי קסם 16.05 שירים וקעורים 17.10 יומן כלכלה 17.30 על מספרים ואנשים 18.06 שעה חופשית — מגוון שבועי לעניני חנוך 18.45 היום בספורט 19.00 היום הזה 19.35 דין ודברים — מגוון לעניני חוק ומשפט 20.05 סולם הזמירות 22.05 פינת הג'אז 22.58 רגע של עברית 23.05 מחפשים את המטמון 00.10 יומן מבסיקו 00.20 מחפשים את המטמון, המשך

גלי צה"ל

05.05 באופן מילולי — אבשלום קור 05.05 אוניברסיטה משודרת: ציוני דרך בחקר המח — התעוזה שבכפירה. מרצה: פרופ' פרץ. פוקחים עין — מידע ומוסיקה 06.30 לבא שבע 07.07 לתחילתו של יום. עם: לאה עוז. בוקר 05.08 אסס שבע — עם אלכס אנסקי. טוב ישראל — שעת אקטואליה יומית. אילה בוקר — עם אלי יזראלי 05.09. 05.11 — עם מיכל ניב. 10 הפסקת 06.10. קשר 05.13 נכון לעכשיו — עם רפי רשף. דו רה יומי 05.14 רדיו — עם אברי גלעד. פגישה — 05.15 עם רובי לנץ ודני קרפל. ארבע אחרי 05.16 יומית — עם אורלי יניב 55.16 הצהריים — שעה של שירים עבריים. באופן מילולי — פינתו של אבשלום קור. משווה עולמי — 30.17 יומן גלי־צה"ל 00.17 יומן 50.17 מגאזין גלי־צה"ל לעניני חוץ. שנה 40 ליל הגשרים — 05.18 ספורט. לפיצוץ הגשרים ע"י הפלמ"ח, תוכנית. מה 05.19 הודעות לחיילים 55.18 ראשונה. בלוו רה לוקס — 05.20 יש — עם ארז טל. 30.21 מבט לרשת 00.21 עם דני קרפל. אוניברסיטה משודרת: ציוני דרך בחקר המח על הדבש ועל העוקץ (ש.ח.) — 05.22. לילה לילה 05.23 שירים שהחבר'ה אוהבים. שיחת חצות — 55.23 — עם יואב קוטנר. ציפורי 05.00 עם המשוררת מאיה בודראנו. לילה עם גילת מואב. תוכנית מוסיקלית. לא רוצים לישון — 05.02 בנימה אישית. 05.08 מוסיקה לשעות הקטנות של הלילה. צלילי בוקר

רשת ג'

06.11 בחורת לאושר — להיטים ותיקים 07.07 שיר בבוקר בבוקר — שירים ופזמונים ישראליים 08.05 מה, כבר תשע? — עם אבי אתגר 10.05 דברים טובים עם שמירה אמבר 11.05 רק מוסיקה 12.05 שעה תמימה — עם מלאכי חוקיה 13.05 רק בימי חול — עם מנחם פרי 14.06 לי ולך — שיר וברכה 15.05 חדש, חדיש ומחודש — עם שוש עטרי 16.05 מוסיקה לענין 17.05 הצגה יומית 18.06 אתם זוכרים את השירים 20.05 קצת אחרת — פופ מתקדם — עם אורלי מורג 22.05 משלנו — שירים עבריים 23.05 הלילה הוא שירים.

קולנוע

תל־אביב

אסתר: חופשה מטורפת 4.30, 7.15, 9.30
באירופה 5, 7.30, 9.40
אורלי: קמורה 5, 7.30, 9.40
בית לסין: פנגראנגו 23.15
בן־יהודה: רכבת אל החופש
גת: שגעון של לילה
גורדון: סיפור אמיתי
דקל: בעקבות אוצר הנילוס
דרייב אין:
רמו 7.45, 9.45
סקס 12
הוד: חתיך, חתיך
מוזיאון תל־אביב: „שואה"
לימור חדש: 9½ שבועות של שכרון חושים 7.00, 9.30
מאר: צעירים וקשוחים
סינמה 1: מלחמת החלומות
סינמה 2: מורשת הולקרופט
פאריס: מונטי פייטון בריאן כוכב עליון 12, 2, 4, 7.30, 9.30
סרטי חצות: העולם עפ"י גארפ 23.30
רב־חן:
חן 1: כוכב על המסלול 5, 7.20, 9.45
חן 2: סלכרור 5.00, 7.25, 9.40
חן 3: מרגלים שבאלה 5, 7, 9.40
חן 4: נאטי גאן 10.30, 1.30, 5, 7.20, 9.40
חן 5: תרגיל לרופאים מתחילים 10.30, 1.30, 5.00, 7.30, 9.40
שחף: זכרונות מאפריקה 5.45, 9.15
תל־אביב: מתנה שברים
תכלת: נאריה 5, 7.30, 9.40
צוותא: סופו של מילטון לוי 8.00

רמת־גן

אואזיס: בעקבות אוצר הנילוס 5, 7.15, 9.30
לילי: מטרה 7.15, 9.30
ארמון: כוכב על המסלול 5, 7, 9.30
רב־גן:
גן 1: שגעון של לילה 5, 7.20, 9.40
גן 2: מסע עסקים של אבא 4.15, 6.50, 9.30
גן 3: אלני 5, 7.30, 9.40
גן 4: חלומות מתוקים 7.20, 9.45

ירושלים

אדיסון: רכבת אל החופש 4.30, 7.30, 9
אורנע: בגידה בטריאסטה 4.30, 7.30, 9.30
בית אגרון:
בחורה לעתיד 16.00
עיניים גדולות 18.00
הקדושים והתמימים 20.00
להתאהב 24.00
בנייני האומה: זכרונות מאפריקה 5.45, 9.15
כפיר: 3 רווקים וילד 5.45, 9
חביריה: חתיך, חתיך 4.30, 7.30, 9.30
מיטשל: נשיקת אשת העכביש 7.15, 9.30
סמדר: שכרון חושים 4.30, 7.30, 9.30
אורגיל: פנטויה 4.30, 7.15, 9.30

חיפה

ארמון: סלוהדור 4.30, 6.45, 9
אורה: תשעה וחצי שבועות של שכרון חושים 6, 9
חן: נשר הברזל 7, 9.15
עצמון: מתנה שברים 4.30, 7.00, 9.15
פאר: חופשה מטורפת באירופה 4.30, 6.45, 9

קרן אור המודריה: מסע העסקים של אבא 4, 6.30, 9.00
רון: רכבת אל החופש 4.30, 6.45, 9.00
אמפי: השוטר ממנהטן 4.30, 7.00, 9.15
אורלי: חלומות מתוקים 7, 9

נתניה

שרון: גברתי המאמן 7.00, 9.15
סטודיו: השוטר ממנהטן 7.00, 9.15

חולון

כבוי: זכרונות מאפריקה 6.00, 9.00
מגדל: גברתי המאמן 4.30, 7.15, 9.30
ארמון: יחסים אסורים 7.30, 9.30

בת־ים

עצמאות: שכרון חושים 5, 7.15, 9.30

הרצליה

היכל: שודדי השחקים 5.00, 7.30, 9.30
מלון דניאל:
מחץ הדלתא 7.00, 9.30

באר־שבע

חן: זיכרונות מאפריקה 6, 9.15

חדרה

תוף חדרה: פעמיים במשך החיים 7.15, 9.30

תיאטרון

תיאטרוני ישראל

הערב, יום ב' 16.6

תיאטרון הבימה
המלך מתיא הראשון: 16.00, 18.30
הבית ברחוב שינקין: 20.30
חדוד וניה – בכפ"ס: 20.30

התיאטרון הקאמרי
קסטנר: 20.30

צוותא
לתרבות מתקדמת

יום ב' 16.6 בשעה 18.00
היכרות עם תנועת אמנסטי
בשעה 21.00 – „ערב טוב"
עם שופרא בצוותא. משתתפים: קלוד אברהם, לאה אוני, שלי אלקיים, משה בכר, גיא ברזולאי, ארץ דרור־בנאי, אסתי זקהיים, ואליד חליף, אורנה כץ, אייל מגד, צבי מרמלשטיין, ליאת נרגד, טובי שגיגר, תמי רבך, איתן רון, יוסי שוורץ, אילן שיינפלד ושמעון שלוש

שרותים ● עזרה ● תחבורה

תורנות בתי־מרקחת

בת־ים
קופ"ח עין יהב — חולון
חולון
קופ"ח עין יהב: אהרון — הופיין 52
ירושלים
הרצל — יפו 36
נתניה
קופ"ח כללית — ברודצקי 31
פתח־תקוה
אסותא — ברון הירש 21
רמת־גן
השרון — ירושלים 23
תל־אביב
לב העיר — אחד העם 69
קופ"ח לאומית — הסטמן 4
חיפה
יכנה — אבן סינא 7

משטרה

ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה — טל' 100. באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת — טל' 100, אילת — 244, חדרה — 22444.

רכבות

מירושלים לתל־אביב דרום: בימים א'–ה' בימי ו' וערבי חג: 7.30.
לבני־ברק ולחיפה: בימים א'–ה': 16.00. בימי ו' וערבי חג: 11.30.
מתל־אביב לירושלים: מת"א דרום בימים א'–ה': 16.00.

מבני ברק 8.18
לחיפה: בימים א'–ה': 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.30, 20.00. בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00.
לנהריה: בימים א'–ה': 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00. בימי ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00, 15.00.

מחיפה, בת־גלים:
לירושלים: א'–ה': 7.00.
לתל־אביב: א'–ה': 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 19.30. בימי ו' וערבי חג: 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30.
מנהריה לחיפה ולתל־אביב: 6.35, 9.00, 10.40, 14.35, 16.35, 18.38.
לירושלים: 5.35.

תורנות בתי־חולים

תל־אביב והמרכז
● בית החולים ע"ש שיבא תל־השומר - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים בילינסון, פתח־תקוה - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים ע"ש רוקח, תל־אביב - בימים ב', ד', ו' - כירורגיה ופנימית, ילדים - כל השבוע.
● בית החולים איכילוב, תל־אביב - בימים א', ג', ה' שבת - כירורגיה ופנימית.
● בית החולים וולפסון, חולון - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים אסף הרופא - כל המחלקות - כל השבוע.

נתניה
● בי"ח לניאדו נמצא בתורנות למקרים דחופים - כל השבוע, כולל שבת.

ירושלים
הדסה ע"כ - פנימית, כירורגית, א.א.ג., אורטופדית
שערי צדק - עיניים
ביקור חולים - ילדים
משגב לדך — נשים

מוקד קופ"ח כללית

המוקד ימסור מידע טלפוני בימים א'-ה' ב־08.00-20.00, בימי ו': 08.00-15.00, טלפונים: 03־433300, 03־433500.

יד ביד - ארגון קשבת בטלפון לילד ולנוער - קו לנוער במצוקה ת"א - 226027 (24 שעות), חיפה - 04־229488 (11.00-20.00), נהריה - 04־920014 (11.00-20.00).
קו פתוח להורים במצוקה בימי ב' דרך - טל. 222732.

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לשיניים שליד ההסתדרות לרפואת שיניים בישראל
בתל־אביב — בימים א'–ה' בין השעות: 21.00—23.00, בלילות שבת ובערבי חג בין השעות: 18.00—24.00, בשבתות ובחגים בין השעות: 15.00—21.00. הכתובת: רח' בר־כוכבא 49, טל' 284619.
בחיפה: רחוב הנמל 26, קומה ג', טל' 523566. פתוחה מדי יום ביומו, כולל ערבי שבתות, שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00 בערב.

מרפאת שיניים לעזרה ראשונה
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 9.00—24.00, אחרי חצות בתאום טלפוני בלבד. דיזנגוף סנטר שער 3 (ליד המשביר) קומה א', טל' 294869, 03־285822.

מרכז סיוע לקרבנות אונס
לרעננה והאיזור השרון, טל' 052־32452 בימים א'–ה' בשעות 17.00—21.00.

עזרה ראשונה נפשית
ער"ן ירושלים — טל' 02־227171
ער"ן תל־אביב — טל' 03־261111
ער"ן חיפה — טל' 04־672222
ער"ן באר־שבע — טל' 057־418111
ער"ן נתניה — טל' 053־35316

סיוע מיטרדים
מוקד עת"א למקרים דחופים — טל' 106.

מד"א

ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101, רמת־גן, בני־ברק, גבעתיים — טל' 781111, לוד, רמלה — 101, טל' 08־321022; עפולה טלפון 065־93354, טבריה — 101, טלפון 04־931401, נהריה — טל' 04־923333, בת־ים — טל' 5511111, באר־שבע — טל' 057־74767.

מקסיקו לרבע־הגמר בשני מטחים

נגרטה (35 במספרת) וסרבין (61 בנגיחה) הכניעו 0:2 את בולגריה, שהתעוררה רק בסיום, והצהילו 115 אלף צופים נלהבים באצטקה

הנבחרת המארחת את מש־חקי אליפות העולם, מקסיקו, היתה אמש הראשונה שהב־טיחה את מקומה בשלב רבע־הגמר. בשני מטחים לרשתו של הבולגרי בוריסלאב מיכאלוב נתנו המקסיקנים את האות לחגיגות שנמשכו עד שעות הבוקר המוקדמות — 0:2.

מקסיקו לא הצטיירה אמש כנבחרת גדולה: היא אמנם שאפתנית ובעלת כושר גופני גבוה למדי אבל אם צריך להשוות אותה לנבחרות כדנמרק, ברה"מ, צרפת או ארגנ־טינה, בראזיל, או אפילו מרוקו, הרי שעדיין רחוקה מאד מגגיעה בגביע העולמי.

מזלה הגדול של מקסיקו אתמול היה בכך שמולה התייצבה נבחרת הססנית כבולגריה שבמחצית הרא־שונה לא נראתה כלל על כר־הדשא והתעוררה רק לאחר ההפסקה. לייתר דיוק, בדקות הסיום. היה זה שלב מאוחר מדי. את מקסיקו כבר אי־אפשר היה להכריע.

הרבבות יצאו אתמול מכליהם ברחבי מקסיקו. היעד הבא של הנבחרת יהיה איפוא מרוקו או מערב־גרמניה, בשבוע הבא.

עד אז אין ספק שעל המקסיקנים להשתפר בצורה קיצונית כדי לא להפסיק את הפסטיבל.

שער נהדר

מנואל נגרטה, גיבור היום של מקסיקו, רמז על יכולתו כבר בדקה ה־3 למשחק כאשר בעט מ־20 מטר. השוער הבולגרי, מיכאלוב, מתח את אבריו והדף בקושי רב מעל למשקוף.

מקסיקו, בסיוע העידוד הקולני של 115 אלף הצופים באצטקה, שטפה את המגרש. הבולגרים נראו נבוכים. בדקה ה־7 פרץ הוגו סאנשז — משמאל, בעט ימינה והשוער הבולגרי שוב היה עירני והדף.

אותו סאנשז, שהחטיא כדור־עונשין מ־11 מטר בדקה האחרונה למשחק עם פאראגוואי היה קרוב בדקה ה־28 לכבוש. הוא קיבל כדור ברחבת בולגריה, הורידו מהחזה לרגלו, התקדם מול השוער ובעט אבל שוב הדף מיכאלוב בצורה מרשימה.

השער הראשון במשחק שהיה אחד היפים באליפות כולה נכבש בדקה ה־35. נגרטה מסר לתומאס בי. זה מיהר להחזיר לו ונגרטה בבעיטת־מספרת נפלאה שילח את הכדור לפינת השער הבולגרי וקבע — 0:1.

האצטקה נראה כאילו עבר רעידת־אדמה. כמעט כל 115 אלף הצופים יצאו מכליהם. 0:1 — ועוד איזה שער!

נגרטה הנערץ עמד בדקה ה־38 על סף כיבוש שער נוסף לאחר שכדור קרן נהדף לרגליו, הוא בעט בעוצמה רבה אבל הכדור פגע בכלם הבולגרי דימיטרוב והורחק.

בולגריה פתחה את המחצית השנייה במתקפה וגוספודינוב ניסה לירט מ־20 מטר אולם הכדור טס מעל למשקוף.

מישגה — ושער שני

נסיונות התקיפה של בולגריה עלו לה בשער חובה נוסף. בדקה ה־61 הוגבה כדור־קרן מימין וסרבין הקדים את חברו מונוז ונגח מקרוב פנימה, בעוד השוער מיכאלוב עסוק ברחיפה חברו ברחבה — 0:2.

יתרון זה שיחרר סופית את הבולגרים. הם עברו למשחק התקפי. מקסיקו החלה להתגונן ונהנתה מיכולתו המעולה של שוערה. זה מילט אותה משני כיבושים לפחות.

בדקה ה־62 הגיע יורדנוב לעמדת הבקעה מצויינת, אך השוער מתח את כל אבריו ואיגרף לקרן.

בולגריה החליפה כוחות. פאשה יצא ומרקוב נכנס.

הלחץ הבולגרי בא לידי ביטוי גם בדקה ה־74 כשפטרוב נגח נפלא לע־ המקסיקני. הכדור פגע במונח אך לא היטעה את השוער, שהצליח להדוף לעור קרן.

חלפו דקתיים והשוער המקסיקני לאריוס שוב היה במיטבו כשסיכל נסיון כיבוש בולגרי בבעיטה מ־20 מטר של דימיטרוב.

אותו דימיטרוב ששיחק בחולייה האחורית המשיך לסייע לחוליה הקידמית ובדקה ה־79 שוב ניסה כוחו. אולם הכדור שוב חלף מעל למשקוף.

כו ממקסיקו יצא ולוסיקובוס נכס בדקה ה־80.

דקה לאחר כניסתו כמעט שלוס־קובוס קבע 0:3. הוא בעט מ־22 מטר והכדור האדיר זיעזע משקוף שער בולגריה. אספנה ניסה להשתלט על הכדור החוזר, אך התקשה ונגיחתו שילחה את הכדור מעל למשקוף.

● מקסיקו: לאריוס, אמארור, פליקס קרוז, קיראטה, סרבין, מונוז, נגרטה, כו, (לוסיקובוס), אספנה, אגואירה, סאנשז.

● בולגריה: מיכאלוב, דרבקוב, אראבוב, פטרוב, דימיטרוב, ראדקוב, יורדנוב, קוסטדינוב, גוספודינוב, פאשב (אוסקרנוב), גטוב (מרקוב).

מלך מרוקו יטיס 4 כדורגלנים למונטריי

מלך מרוקו, חסן השני, הזמין לארמונו ארבעה כדור־רגלנים שנמנע מהם מלהופיע במקסיקו, אך סייעו לנבחרת מרוקו להעפיל לגמר.

המלך מסר לכדורגלנים, כי ייצאו על חשבונו למונטריי, מקסיקו, כתיירים.

ארבעת הכדורגלנים – לאג־ריסי, דאחאן, חוידאמו ולאביד – סבלו מפציעות ובגלל עובדה זו נופו מהסגל.

● מלך השערים

1.	אלטובלי (איטליה)	4
–	אלקיאר (דנמרק)	4
3.	ואלדאנו (ארגנטינה)	3
–	ליניקר (אנגליה)	3
–	קארקה (בראזיל)	3
6.	ייספר אולסן (דנמרק)	2
–	אלופס (גרמניה)	2
–	חיירי (מרוקו)	2
–	ירמצ'וק (בריה"מ)	2
–	קאבאנס (פאראגוואי)	2
–	קוויארטה (מקסיקו)	2
–	קלדרה (ספרד)	2
–	רומרו (פאראגוואי)	2

כאב צרפתי: הכדורגלן פאפין נפגע באימון לפני המשחק מחר עם איטליה תצלום איי. פי.

ארגנטינה ואורוגוואי בקרב לטיני סוער

אורוגוואי, ללא מאמן על הספסל, תיתקל הערב במאראדונה וחבריו

★ רוב שחקני אורוגוואי משחקים ב... קבוצות ארגנטיניות ★ לבראזיל „חשבון" עם פולין

הדו־קרב הדרום־אמריקני, בין ארגנטינה ואורוגוואי, ש־ייערך הלילה ב־1, שעון ישראל, ירתק במיוחד בשלב שמינית־הגמר בגביע העולם בכדורגל במקסיקו. קודם־לכן, הערב ב־9, שעון ישראל, יתמודדו ב־גוואדלחארה נבחרות בראזיל ופולין.

אכן, שני מאבקים מרתקים, במיוחד זה בין ארגנטינה ואורוגוואי.

אורוגוואי, שמשחקה חריף כ־יותר, תצטרך לרסן את עצמה. פיפ"א מאיימת לנקוט בצעדים נגדה ואף אסרה על מאמן אורוגוואי, עומר בוראס, לשבת על הספסל, לאחר שכינה את השופט הצרפתי במשחק בין אורוגוואי וסקוטלנד — „רוצח". פיפ"א קנסה את אורוגוואי ב־25 אלף פרנקים שוויציים.

להט ונוקשות

אורוגוואי, שזכתה פעמיים בגביע העולמי, ב־1930 במונטבידיאו, וב־1950 בריו, עדיין לא ניצחה במקסיקו. היא עלתה לשמינית־הגמר עם הפסד (6:1 לדנמרק), ושתי תוצאות תיקו (מערב־גרמניה 1:1 וסקוטלנד 0:0). משחקה חריף ביותר ולה „שיא" שאינו מחמיא: שחקנה המצטיין ג'וסה באטיסטה, המופיע באספניול הארגנטינית, הורחק אחרי 53 שניות, דבר שטרם אירע בגביע העולמי.

ארגנטינה, גם היא אלופת עולם (1978), גילתה בינתיים יכולת נאה. היא ניצחה את בולגריה 0:2 ודרום־קוריאה 1:3, וסיימה בתיקו 1:1 עם איטליה. דייגו ארמנדו מאראדונה וחבריו יצטרכו לשמור על רגליהם מול הלהט והנוקשות של אורוגוואי. יחד עם זאת יהיה עליהם להקפיד על המסוכן בחלוצי אורוגוואי, אנצ'ו פרנצ'סקולי, אותו הם מכירים מהופעותיו המזהירות בקבוצת ריבר־פלייט. אגב, רבים משחקני אורוגוואי מופיעים ב...ליגה הארגנטינית.

במשחק זה תהיה יוקרה רבה. לכן צפוי מאבק ללא פשרות בין שתי נבחרות לטיניות תוססות.

סופר־פייבוריטים

המשחק השני הערב ב־9 יהיה בין בראזיל ופולין. בראזיל גילתה עד כה יכולת משכנעת. היא ניצחה בשלושת משחקיה (ספרד 0:1; אלג'יריה 0:1 וצפון־אירלנד 0:3). לעומת יכולת פולנית מאופקת ביותר (נצחון 0:1 על פורטוגל; 0:0 עם מרוקו ותבוסה של 0:3 לאנגליה).

לבראזיל חשבון עם הפולנים שהנחילו להם ב־1974 הפסד 0:1, בקרב על מקומות 3־4. בראזיל הגיעה אז למערב־גרמניה כדי להגן על תארה, בו זכתה ב־1970 במקסיקו.

בראזיל פייבוריטית. משחקה נמרץ יותר. בשורותיה כוכבים רבים והעובדה שזיקו כבר החל לשחק, אם־כי לא בהרכב הפותח, עלולה להקשות על הפולנים עוד יותר.

ההתקפה הפולנית, על־אף שבשורותיה מופיע אחד מטובי החלוצים באירופה, זביגנייב בוניק, טרם גילתה מאומה. בסך־הכל הבקיעה שער אחד בשלושה משחקים...

נראה שהמצב החברתי בנבחרת פולין התערער אחרי התבוסה לאנגליה, האשמות כבדות הוטחו.

במוצאי־שבת הודיע המאמן הפולני אנטוני פייצ'ניצ'קי על השעייתם של חמישה משחקניו. אלה לא יורכבו כלל נגד בראזיל: טנקל, קומורניצ'קי, קוביצ'י, זגוצ'ינסקי ושוער המילואים וונדריק. לעומת זאת ייתכן שילובו, גם אם לא בהרכב הפותח, של הוותיק זמודה, בן ה־32 המשחק בקבוצת הליגה האיטלקית מהליגה השנייה, קרמונזה.

הקפטן הפולני בוניק אמר אמש: „אין ספק שבראזיל מצויה בכושר טוב יותר מאשר פולין, והם סופר־פייבוריטים. אבל המשחק הוא בשיטת נוקאאוט והכל יכול לקרות".

● השופט האיטלקי אגוליני, ששפט במשחק ישראל־אוסטרליה במוקדמות הגביע העולמי, ינהל הערב את המשחק בין ארגנטינה ואורוגוואי. במשחק בין בראזיל ופולין ישפוט המערב־גרמני רוט.

★ משחקי הערב ★

★ בראזיל – פולין (גוואדל־חארה, 9).

★ ארגנטינה – אורוגוואי (פואבלה, 1).

★ הערב בטלוויזיה ★

★ טלוויזיה ישראלית: בראזיל – פולין; ארגנטינה – אורוגוואי.

★ טלוויזיה ירדנית: כנ"ל.

סימונסן: כדי לזכות בגביע העולמי צריך הרבה מזל

מאת מנחם נייסטרום, כתב איי. פי. בקוורטארו

„לדנמרק יש נבחרת טובה מאוד אבל במקסיקו יש נבחרות טובות נוספות. צריך הרבה מזל כדי לזכות בגביע העולמי. [illegible]

סאנשז – עמידת ידיים, אות שמחה (תצלום: איי.פי.)

אורוגוואי עירערה

משלחת אורוגוואי לגביע העו־למי בכדורגל עירערה אמש על הקנס הגבוה שנפסק לה — 12 אלף דולאר — על התנהגותה במשחק נגד סקוטלנד.

הערעור האורוגוואי הוגש לועדת הערעורים העליונה של פיפ"א, וידון כנראה היום (ראה גם תחזית).

● אחר חצות החל בליאון ה־משחק בשמינית־הגמר בין ברית־המועצות ובלגיה.

בדנמרק חוגגים: 400.000 כובעים מוחאי כף נמכרו

דינמית מדנמרק

מאת א. כהן, כתב „על המשמר" בקופנהגן

השתוללות הדנים משמחה בעקבות נצחונם השלישי באליפות העולם במקסיקו הגיעה במוצאי יום שישי לשיאים חדשים כאשר כל התנועה במרכזי הערים הגדולות השתבשה לחלוטין. המהומה דמתה (במעט) לשמחת שחרור דנמרק מן הכיבוש הנאצי ב־1945.

שעות ארוכות הידהדו החוגגים בשאגות השמחה שלהם, בקריאות קצובות ובשתיה כרת וכדיין. במסעדות ובתי הקפה שנים הענקיו למקומיים ששתו שם אותה שעה כוסות בירה חינם על כל שער מ־6 השערים שנבקעו.

העיתונים כותבים, בעקבות הניצחון, כי הגרמנים מבקשים עכשיו שהמאמן הגרמני של דנמרק, סיפ פיונטק, יחזור למולדתו כדי להחזיר לנבחרת המערב גרמנית את התהילה.

כותרות העיתונים הדניים בבוקר יום שבת היו בעיקר „נצחון רורבי". כזכור — שריינה נבחרת דנמרק מקום בטוח בעליה לשלב הבא כבר לאחר המשחק השני.

המצאה הדנית של הכובע עם הידיים מוחאות הכף בצבע הלאומי אדום־לבן העשיר את ממציאו והפך אותו למיליונר לא קטן. עד כה נמכרו מן הכובע המשונה הזה למעלה מ־400.000 כובעים, והפטנט רשום.

הדנים קוראים לנבחרתם המעולה בתואר „רוליגן", על משקל „הוליגן", אלא שהמילה „רוליגן" בדנית פרושה הפוך „שליו".

העובדה שנשות וחברות שחקני הנבחרת הדנית מצויות במקסיקו עשויה להביא להידורי „חטא" דומים כאליפויות העולם הבאות כ„קמע" לניצחון...

ההימנון הדני האהוב ביותר כרגע הוא לא „יש לנו מדינה אהובה" כי אם „אנחנו אדומים, אנחנו לבנים, אנחנו דינמית מדנמרק".

בתוך שבועיים בדיוק נדע לאן יגיעו הציפיות הדניות מן הנבחרת במשחקי העולם בכדורגל.

חיוך ברזילאי לפני המשחק הערב נגד פולין: ד"ר סוקרטס — אין מה לחשוש תצלום איי. פי.

בירזוט: אני מוכן להתחלף עם מישל

„אני מקנא במאמן הצרפתי הנרי מישל. אני מוכן להתחלף עמו. יש לו נבחרת מגובשת, הרכב מתואם, טקטיקה מעולה ומשחקנים מנוסים" — כך המאמן האיטלקי אנצו בירזוט, לפני המשחק המסקרן מחר בין צרפת ואיטליה, אלופת העולם, בשמינית־הגמר.

לדעתו של בירזוט הרי שמישל צריך רק לוודא ששחקניו יהיו בכושר טוב. „אבל יש לו שחקני ספסל טובים, כלי שיצטרך לערוך שינויים טקטיים בנבחרת" — הדגיש המאמן האיטלקי.

על נבחרתו אמר המאמן האיטלקי: „לנבחרתי חסר קצת נסיון. עשיתי כמה שינויים והכנסתי שני צעירים: פרננדו דה־נאפולי (22) וג'וזפה גלדריסי (23)".

בירזוט סבור: „איטליה מוכנה למשחק אם־כי צרפת פייבוריטית במידה מסויימת".

רומא זכתה בגביע האיטלקי

קבוצת הכדורגל של רומא זכתה אתמול בגביע האיטלקי לאחר שניצחה במשחק־גמר הגומלין את סמפדוריה גנואה — 0:2, ומחקה הפסד של 2:1 במשחק הראשון בגנואה.

את השער שהעניק לרומא את הגביע, כבש הברזילאי אנטוניו סרצו בדקת הסיום, לאחר שרוסידרי הבקיע את השער הראשון בדקה ה־45 בבעיטת־11.

רומא לא תייצג בעונה הקרובה את איטליה במפעל האירופי, לאחר עונש השעייה בת עונה שהוטל על המועדון בגלל נסיון נשיא המועדון לשחד שופט צרפתי, באפריל 1984.

ברצלונה זכתה בגביע הליגה

קבוצת הכדורגל של ברצלונה זכתה אתמול בגביע הליגה הספרדי, לאחר שניצחה בגמר־הגומלין את בטיס סביליה — 0:2, ומחקה הפסד 1:0 במשחק הראשון.

דינמרק מתלוננת על ספרד

המלחמה הפסיכולוגית בין נבחרות שמינית־הגמר כבר החלה בסוף השבוע. כך, למשל, התלוננה דינמרק בשבת בפני פיפ"א על שספרד, עמה תשחק מחר, השתכנה באותו מלון בקירבת קוורטארו. „הדרישות שלנו „נפגעו" — טוענים הדנים ותובעים להעביר את הספרדים למלון אחר.

מנוחה עם אשה: הכדורגלן הגרמני לותר מתאוס נופש בגואדלינדה, מקסיקו, עם רעייתו סילביה. הגרמנים ישחקו מחר עם מרוקו תצלום איי. פי.

הולנד – היריבה הבאה של ישראל בגביע־דייויס

● טניס

נבחרת הטניס של הולנד תהיה שוב יריבתה של ישראל בחצי־גמר בית ב' של האיזור האירופי בגביע־דייויס, לאחר שההולנדים ניצחו אתמול בעיר בנין, ניגריה, את הנבחרת המארחת — 1:3.

צנו הוסטינג (הולנד) גבר על סאדיק עבדולאהי (ניגריה) — 8:10, 3:6, 0:6, ובמשחק הזוגות ניצחו אתמול הוסטינג והוב ואן־כוקל את טוני מו וסאדיק — 6:8, 7:9, 6:2, 4:6, לאחר שהמשחק הופסק בשבת בגלל גשם.

במשחק האחרון אתמול ניצח הניגרי מו את ההולנדי גייסן — 7:9, 3:6.

ישראל ניצחה אשתקד את הולנד ועלתה לגמר הבית. הפעם ייערך משחק חצי־הגמר נגד הולנד בחוץ החל מ־16 ביולי.

צרפת הכניעה באיסטנבול את תורכיה — 0:5. בשורות צרפת הופיעו שחקנים צעירים ולא מוכרים.

תוצאות נוספות: אוסטריה — פורטוגל 0:5; הונגריה — מונקו 2:3; שווייץ — יוון 0:5.

● אלוף הולנד בטניס, מיכאל סחייפרס, שיופיע במדי ארצו נגד ישראל בגביע־דייויס, מדורג שמיני בטורניר בבריסטול, שיחל היום. הצרפתי הנרי לקונט מדורג ראשון.

איש לא ניחש 13

איש לא ניחש את כל התוצאות הנכונות במחזור המשחקים בסוף השבוע בטוטו והפרס הראשון — 260 אלף ש"ח — יועבר לחשבוע. 7 מנחשי 12 תוצאות נכונות יקבלו כ־7400 ש"ח כל אחד, 129 מנחשי 11 תוצאות נכונות יקבלו כ־400 ש"ח ו־1264 מנחשי 10 תוצאות נכונות יקבלו כ־40 ש"ח.

בהגרלת „טוטו־אוטו", השלישית במספר, זכה אבי כחלון מבת־ים.

הניחוש הנכון בשבת: א, 2, 1, 2, 1, 1, 1, א, 2, 2, 2, א, 2.

דיון ברשות לספורט ייצוגי בהפועל גם בהסתדרות

מזכירות מרכז הפועל, בישיבתה אתמול, סיימה את הדיון הראשוני בהצעה להקים רשות לספורט ייצוגי בהפועל.

מטרת הקמת רשות: לגרום לייתר מעורבות של מרכז הפועל בחיי אגודותיו, להיות גורם דומיננטי ומוביל של קבוצות הפועל בספורט הישראלי ולשחרר את מועצות הפועלים מאחריותן.

ההצעה להקמת הרשות תועלה לדיון גם בועדת הספורט של ההסתדרות.

● את הישג השנה בריצת 100 מטר משוכות, קבעה אתמול בברטיסלבה, המזרח־גרמניה קורנליה אושקנאט, שעברה את המרחק ב־12.50 שניות. בקפיצה לגובה ניצח הצ'כי יאן זוואררה את השיא העולמי, הסובייטי איגור פאקלין, כשניתר ל־2.34 מטר.

פרישה כואבת של קונורס

הטניסאי האמריקני ג'ימי קונורס, בן ה־33, פרש אתמול ממשחק־הגמר בקווינס־קלאב בלונדון, מול בן־ארצו, טים מאיוט לאחר פגיעה במשענה (ראה תמונה). מאיוט ניצח במערכה הראשונה — 4:6, והוביל 1:2 במערכה השנייה.

פרידלנד נטלה שלוש מדליות־זהב נוספות

● אתלטיקה

מאת אריה גיטלים

אורית פרידלנד, בת ה־14 וחצי מהפועל ת"א, היתה האתלטית המצטיינת באליפות ישראל לנוער שנסתיימה אמש בהדר־יוסף. לאחר שנטלה שלוש מדליות זהב ביום הראשון ושברה שיא, הוסיפה אתמול שיא נוסף בגילאי 16 ב־200 משוכות — 29.45 שנ'. היא ניצחה גם ב־200 — 25.69 וסייעה לאגודתה לזכות במירוץ־שליחות 4×100 — 49.61 שנ'. בסיכום זכתה בשש מדליות־זהב.

את התוצאה האיכותית באליפות קבע רמי לב־דן מרמת־השרון שקפץ לרוחק — 7.41 מ'.

שאר התוצאות אמש:

● נוער, 18: 200 — אבי ניסקורן (אס"א ת"א) 22.11; 800 — עדי הלילי (הפ. מגידו) 1:52.80 דק'; 400 משוכות — יהודה מורלי (הפ. ירושלים) 53.66; 3000 — רוני פילו (אס"א ת"א) 8:45.23.

● נערות, 18: 200 — איריס גלעד (הפ. ת"א) 25.69; 800 — סביאן גרינבוים (הפ. עמק־חפר) 2:21.92.

● נערים, 16: 200 — צחי מגר (הפ. ת"א) 22.97; 800 — אסי גיל (אס"א ירושלים) 2:00.52; 200 משוכות — אורן יעקובוביץ (רמת־השרון) 26.68; 3000 — איתן נחשון (הפ. בני־שמעון) 9:15.24; דיסקוס — שריר פלר (הפ. באר־שבע) 34.64; 4×100 — הפועל ת"א 44.96.

● נערות, 16: 800 — גלית נצר (הפ. ת"א) 2:24.21; גובה — אפרת גרטש (הפ. ת"א) 1.65; כדור־ברזל — טלי קלדרון (רמת־השרון) 10.43; הטלת כידון — מיטל בראל (רמת־השרון) 33.78 מ'.

ששה אדומים בשלב המוקדם

שישה שחקנים הורחקו בשלב הראשון של גביע־העולם בכדורגל. אורוגוואי צועדת בראש עם שני אדומים אותם ספגו, בוסיו ובאטי־סטה; אחריה: אנגליה (וילקינס), קנדה (סוויני), דנמרק (ארנסן) ועירק (באסיל).

לאיריס ועמי רוזנברג
שפע ברכות
להולדת הבן
מדור הספורט

מאחורי הקלעים

רוני רוזנטל נגד שר המשטרה ב...חץ וקשת

ליאור ורוני – כדורגלנים במכבי חיפה אבל אבא ישראל רוזנטל ישחק בהפועל חיפה ב...ליגה לשחמט ● דידו נשאר בחוץ ● כדורסלנית בלגית באה למסיבה בחיפה ● אהוד דקל – מאמן הפועל בת־ים; דוד כפרי לא הופיע למסיבת האליפות ● ראש ממשלת ליכטנשטיין סירב לקום

★ ★ רוני רוזנטל, החלוץ המסוכן של מכבי חיפה, הוא אחד מסמליה המסחריים של הקבוצה המצטיינת. גם אחיו ליאור משחק עמו במכבי חיפה. יוסף גלזר מספר כי האב, ישראל רוזנטל, הצטרף דווקא להפועל חיפה, אבל בענף ה...שחמט, בו מופיעה הקבוצה החיפנית בליגה ב'. אגב, רוני היה ילד־פלא בשחמט ★ ★ האם ישחק רוני רוזנטל בעונה הבאה בבריז' הבלגית? בישיבת הנהלת מכבי חיפה שדנה בשבוע שעבר בנושא התנגדו חמישה משישה חברי ההנהלה לשחרר, או למכור, את רוזנטל. רק מזכיר המחלקה, נועם רשף, תמך. לרשף היתה טענה מקורית: ממילא כל הישראלים שהולכים לאירופה חוזרים מייד.. ★ ★ ★ רבים מכדורגלני חיפה נפשו בשבוע שעבר בבית־מלון אחד באילת. היו שם האחים רוני וליאור רוזנטל, אברהם אבו־קרט, גבי אמסלם, מיקי בן־שיטרית, ששיחק העונה במכבי שעריים, מנשה מזרחי, המופיע במכבי יפו, ושלושה שוערים — צדוק אברהמי, יהודה כהן ועומר קרן. הם פגשו באותו מלון כמה שחקנים תל־אביבים כמו אבי כהן, מוטי איוניר, בוני גינזבורג, אלי דריקס ושני ירושלמים — אורי מלמיליאן ואורי סוסה, רוני רוזנטל ערך תחרות חץ וקשת נגד...שר המשטרה, חיים בר־לב, שגם הוא שהה באילת ★ ★ קבוצת מכבי חיפה תיכננה לבחון במשחקי האינטרטוטו את הברזילאי דידו. אולם התברר — מגלה יוסף גלזר — שלפי תקנון המשחקים מנוע להופיע שחקן שאינו בעל כרטיס ליגה, לעומת זאת ניצלו החיפנים את ההזדמנות לבחון את ירון פרסלני, ששיחק שנה במכבי פ"ת. במשחקים אלה התגלה כדורגלן שהצטיין נגד הפועל ת"א (פעמיים 2:2). זהו המגן גדי אוחיון, שחזר משנת השאלה בהפועל עכו וכבש את שער־השוויון מול הפועל ת"א במשחק השני ברמת־גן. אוחיון הוא תושב עתלית ★ ★ במסגרת שידוד־המערכות שתערוך מכבי חיפה בעונה הבאה תשחרר שלושה חלוצים — צדוק מלכה, רפי אוסמו (הקטן) ועופר מזרחי. לעומת זאת תעלה לקבוצה הלאומית את מלך־השערים של הליגה לנוער, איתי מרדכי וכן שוקלת לצרף את רונן רוקמן מהפועל חיפה ★ ★ ★

לוד, רוזן ורפי שמואל

★ ★ ★ לכדורגלן הפועל ת"א, רפי שמואל, יש בעייה. בתחילת העונה שעברה הושאל להפועל לוד והיה שותף פעיל לעלייה לליגה הלאומית. שמואל עזב את הפועל ת"א מאחר שלא הסתדר עם המאמן צבי רוזן. בהפועל לוד היו מרוצים מהכדורגלן ורצו להשאירו עונה נוספת. אבל מה עושה הגורל? צבי רוזן הוחתם כמאמן הפועל לוד. ולכן אפשר ששמואל ייאלץ לעזוב. בהפועל לוד מנסים להביא את השניים לשתוף־פעולה ★ ★ ★ מי שמכיר את מאמן הכדורגל, נסים בכר, יודע שהוא „חולה טלוויזיה", מרבה לצפות בסרטים, אינו מוותר על מהדורות חדשות, שלא לדבר על דבקותו בתכניות הספורט. בימים אלה שוהה נסים בכר עם רעייתו חיה בארה"ב. בשיחה טלפונית אמר: „טוב שיש כאן 27 תחנות. כל היום אני רואה כדורגל בגביע העולמי. ראיתי גם את הבוסטון־סלטיקס זוכה באליפות ואת גמר תחרות הגברים בטניס ברולאן־גארוס". לקראת השלבים המכריעים בגביע העולמי לא מתכוון נסים להסתפק בצפייה מעל למרקע, הוא אמור לטוס בסוף השבוע למקסיקו ★ ★ ★ אורי ויינברג, שאימן העונה את הפועל טבריה, לא נח בפגרה. הוא שימש כיועץ מיוחד למכבי קרית־אתא שעלתה לליגה ב' בתום מבחנים. אחת מיריבותיה היתה מכבי צופי חיפה, בה מופיע כדורגלן־העבר של מכבי חיפה קארל רוטנר, בן ה־40 ★ ★ הדשא באיצטדיון קרית־חיים קמל ומצהיב בגלל חוב מתמשך וטופח של מועצת פועלי חיפה, בעלת המתקן, לועד קרית־חיים עבור שימוש במים. יו"ר הוועד וסגן ראש עיריית חיפה גיורא פישר (מערך), הורה לנתק את זרם המים, כך שאי־אפשר להשקות את הדשא ★ ★ בית"ר נהריה, העולה החדשה לליגה הארצית, ביצעה רכש ראשון: עודד בלוש, בלם הפועל חיפה. את הקבוצה ימשיך לאמן חיים טל, שהעלה אותה ★ ★ בית"ר חיפה שירדה לליגה א' החתימה כמאמן את מי שהעלה אותה בעבר לארצית: אריה בוק, מגן מכבי חיפה בתחילת שנות השבעים.

קליין נוסע למקסיקו

★ ★ ★ שופט הכדורגל החיפני הבין־לאומי, אברהם קליין, מי ששפט בשלושה משחקי שלב הגמר בגביע העולמי (1970, 1978, 1982), מתקשה לראות את משחקי הגביע העולמי מביתו על הכרמל ובימים אלה יטוס למקסיקו, שם שפט במשחקים האולימפיים ב־1968 ובמשחקי הגביע העולמי ב־1970 ★ ★ על שני כדורגלני־העבר הנדירים של הפועל בית־שאן, יהודה עמר, המשחק בהפועל ת"א ואלישע לוי, שהופיע במכבי פ"ת, הופעלו בימים האחרונים לחצים שישובו לקבוצת־האם שלהם, שעלתה לליגה הארצית. עמר ששיחק העונה בהפועל ת"א ועמה זכה בתואר האליפות, מסרב לחזור, בשלב זה, ויישאר כנראה עונה נוספת בהפועל ת"א. לוי עדיין לא החליט היכן ישחק ★ ★ ★ הפועל חיפה התלוננה בהתאחדות לכדורגל שקבוצת הפועל ת"א מנהלת מו"מ עם שוערה המצטיין גיורא אנטמן. אולם — מגלה יצחק וישהוף — להפועל חיפה שתי פנים. האגודה החיפנית ניהלה מו"מ עם הכדורסלן המקושר שני כהן, בן ה־15 וחצי מהפועל בית־אלפא, תוך התעלמות מאגודה זו. החיפנים הציעו לכדורסלן הצעיר, בן קיבוץ חפציבה, הצעות מפתות ביותר. בעמק בית־שאן קיבלו, איפוא, בפליאה את הרוגז החיפני על הפועל ת"א ★ ★ ★ ראשי קבוצת הכדורגל של הפועל ת"א הופתעו כשהגיעו למשרד נסיעות כדי להוציא את הכרטיסים לאינטרטוטו. הם היו צריכים לקבל 22 כרטיסים, אבל קיבלו רק 21. הסתבר שהמאמן דרור שרייצר, לפני שנסע למשחקי הגביע העולמי במקסיקו, דאג לכרטיס שיביא אותו בהמשך למשחקי קבוצתו באירופה ★ ★ ★ ביום חגו של מועדון הנכים אילן, במלאת 25 שנה להיווסדו, צעדו עם דגל המועדון כמה מותיקי המאמנים המתנדבים המוכרים כספורטאי־עבר מצטיינים, ובראשם מאמן הכדורסל שמעון (ציגנה) שלו, מאמן המשקולות אברהם ברונר ומאמני האתלטיקה יצחק (איציק) לוי ועדנה מדליה. כן בלטה מרים לוי, מורה ומאמנת ג'ודו שהתפרסמה לאחרונה כשהתגברה על טרמפיסט־מחבל שניסה לפגוע בה ★ ★ ★

הכדורסלן והדוגמנית

★ ★ ★ המוזמן החדש־ישן לנבחרת ישראל בכדורסל, עופר יעקבי, עומד לשאת ב־28 באוגוסט את חברתו, הדוגמנית פזית כהן — מספר יצחק ויסהוף. פזית, שהופיעה בפירסום של בגדיים שהרגיזו את החוגים החרדיים, נמצאת במסע של דוגמניות ישראליות במערב־גרמניה. כשהגיעה לשם הסתבר כי מזוודתה ובה כלי האיפור שלה נשכחו בנמל התעופה בן־גוריון בלוד. עופר קיבל טלפון בהול מגרמניה ולאחר התרוצצויות נמצאה האבידה ונשלחה לדוגמנית ★ ★ ★ קרי וינטר, חברתו האמריקנית של הכדורסלן הבין־לאומי מוטי דניאל, צפתה בשבוע שעבר באימון נבחרת הנשים של ישראל, שנערך לפני אימון נבחרת הגברים. וינטר, כדורסלנית מכללת ג'ורג' וואשינגטון, עקבה בעניין במתאמנות והירבתה לשאול את המאמן מרק זלצר. בתום אימון הגברים כשהאורות באולם הפועל ת"א כמעט שכבו נטלה כדור וערכה אימון קל, בו גילתה יכולת טובה ★ ★ הכדורסלנית הבין־לאומית הוותיקה שרה יערי הופתעה ביום הולדתה ה־30 כשחברותיה אירגנו לה מסיבת „חיים שכאלה", בה בירכו אותה מעל גבי קלטות אנשים שליוו אותה בכל דרכה. יוסף גלזר מציין כי הרגע המרגש היה כאשר נכנסה כדורסלנית נבחרת בלגיה, נדין, שהתיידדה עם יערי באחד הטורנירים והגיעה במיוחד למסיבה. היא באה עם הכדורסלנית הוותיקה ישראלה מלחי־ידירקס, ששיחקה הן בנבחרת בלגיה והן בישראל ★ ★ בעמק־הירדן הגשימו חלום ישן: הוקמה קבוצת כדורסל אזורית אחת שתקרא הפועל עמק־הירדן. קבוצה זו תורכב משחקני הפועל דגניה והפועל כנרת. את הקבוצה יאמן דני ענבר וישחקו בה, בין היתר, הוותיקים בועז ינאי ושאול לוסי ★ ★ איתן שלח, חבר קיבוץ מזרע, יאמן בעונה הבאה את הפועל בית־אלפא שהעפילה לליגה הארצית בכדורסל ★ ★ ★

המאמן לא בא למסיבה

★ ★ ★ אלופת המדינה ומחזיקת גביע־הכדורעף, קבוצת הפועל בת־ים, ערכה נשף מפואר לסיום העונה המוצלחת באולמי רון בבת־ים. רבים מראשי הספורט בארץ השתתפו במסיבה. השחקנים קיבלו גביעים על הישגם הגדול. רק שני גביעים נותרו מיותמים על שולחן הנשיאות: המאמן המודח דוד כפרי לא בא למסיבה, וכמוהו הכדורעפן שלמה מיורוציק. כפרי כבר ידע שלא ימשיך לאמן ובמקומו התמנה אהוד דקל. מיורוצ'יק מבקש לעבור לקבוצה אחרת. אורי חבר, שגם הוא לא ימשיך לשחק בקבוצה, סחט תשואות. במסיבה נטלו חלק גם כדורעפניות הפועל בת־ים שזכו בגביע־המדינה ובסגנות האליפות. לכל החוגגים הותר להביא בת/בן זוג. לגבי משפחת חרשקי לא היו בעיות. יעקב וענת הם הקפטנים של קבוצות הפועל בת־ים. זוג ספורטיבי נוסף היה הכדורעפן הבין־לאומי רפי רולניק וחברתו הכדורעפנית מירנה. פסלון מיוחד הוענק לחיים טל, בעל האולם, שתרם את הערב להפועל בת־ים — ריווחו של מוטי חביב ★ ★ ★ קבוצת הפועל עין־המפרץ/כפר־מסריק מוכנה לממן גדול כדי לצרף לשורותיה את הכדורעפן אורי חבר, שהיה מהגורמים המרכזיים לזכיית הפועל בת־ים באליפות ובגביע. לאורי חברה בעין־המפרץ והוא יהיה כנראה שחקן־מאמן ★ ★ על תקרית דיפלומטית, עליה נודע רק עכשו — מדווח יוסף גלזר. הדבר היה באליפות העולם לבתי־ספר בכדורעף בליכטנשטיין. האחראי על קבוצת בנות תיכון קרית־חיים, שזכתה במקום שני, דוד גושן, ביקש מקבוצת צופים שישבה על ספסל קבוצתו לקום. רק אדם אחד לא זז וגושן ניסה להקימו. התברר שזה היה... ראש ממשלת ליכטנשטיין ★ ★ לא בכל יום מעפילה קבוצת בית־ספר לליגה הלאומית. אבל זה בכל זאת קרה לקבוצת הבנות של „הקריתיים" קרית־חיים בכדורעף. המורכבת מבנות תיכון קרית־חיים, אותה מאמן גרשון הלר ★ ★ לעתים נדירות מנצחות קבוצות ותיקים קבוצה צעירה, במפעל הכדורסל המסורתי באוניברסיטת חיפה, לזכרם של איתן שרון ומשה דיניץ, שנפלו במלחמת יום־הכפורים, ניצחו הוותיקים, בניצוחם של מרקו פרדמן ומאיר ברזילי, את קבוצת ההווה 44:45 ★ ★ ★

המידע שארה"ב מפיקה מישראל עולה על הנזקים של „הפולרדים"

אמרו פקידי מימשל אמריקנים — לדברי ה„וושינגטון פוסט" ■ פקידים פרו־ישראלים בכל הדרגים משמשים צינורות להעברת מידע לישראל ■ פקידי הרשות סבורים שגם בעתיד יהיו יחסי ביון הדוקים עם ישראל

מאת זאב בליצר, כתב „על המשמר" בארה"ב

וושינגטון. — צוות של סוכנים מיוחדים מן הבולשת הפדראלית בארה"ב פרץ באחד הימים לשגרירות ערבית בוושינגטון, כדי להטמין בה מכשירי־האזנה. וכהיכנסו פנימה נתקל בצוות ישראלי, שכבר הספיק להתקין מכשור דומה ועתה היה בדרכו החוצה.

סיפור זה פירסם אתמול „וושינגטון פוסט", במאמר ארוך, המוקדש כולו לריגול הישראלי בארה"ב.

„הם נופפו בידיהם אלה לאלה" — אמר פקיד רשות אמריקני, בספרו לכתב העתון על הפגישה הבלתי־צפויה בין הצוות האמריקני והישראלי בשגרירות הערבית.

בעל המאמר טוען, כי זה עשרות שנים מתמקדת ישראל בחשיפת כל הסודות על מדיניות־החוץ האמריקנית במזרח־התיכון, ולמעשה עלה בידיה לגלות הכל. עם זאת טוען העתון, כי „יבול־ביון עשיר זה הושג במידה רבה לא באמצעות סוכנים שסעלו תמורת תשלום, אלא באמצעות רשת בלתי־רשמית של פקידי־רשות אמריקניים אוהדים, העובדים בפנטאגון, במשרד החוץ, במשרדי הקונגרס, במועצה לבטחון לאומי ואפילו בסוכנויות הביון של ארה"ב.

בהביאו דברים מפי יותר מ־20 אנשי ביון אמריקניים בעבר ובהווה, כותב העתון: „זו אחת התופעות המרהימות ביותר של מה שמכונה היחסים המיוחדים שהתפתחו בין ארה"ב לבין ישראל בעשרות שנות קיומה של המדינה היהודית."

„הופתעתי מפרשת פולארד, אך לא מן העובדה שאמריקנים מוסרים מידע לישראלים," אמר ויליאם קוואנדט, מומחה לענייני המזרח התיכון, ששרת במועצה לבטחון לאומי במימשלו של הנשיא קארטר. „דברים מעין אלה קורים לעתים תכופות," אמר האיש.

אדם ששרת בעבר בסוכנות הביון המרכזית של ארה"ב, ואשר נפגש תכופות עם אישי־קשר מן ה„מוסד", אמר: „שום מדינה אחרת אינה מקרבת עצמה לארה"ב בתוקפנות כה רבה. הישראלים פועלים במאמץ ליצור יחסים אינטימיים, וזה מה שמבדיל אותם מאחרים..."

רוברט ניומן, שגרירה לשעבר של ארה"ב בסעודיה, אמר: „הממשלה (האמריקנית) שורצת אנשים העושים זאת (מוסרים מידע לישראל) אין הם מרגלים בתשלום, אך הקו המבדיל בין זה לבין ריגול דק מאוד."

אישיות בכירה במימשל הנשיא רייגן, שהעתון אינו נוקב בשמה, אמרה, כי מסירת חומר מסווג לישראל הוא דבר שכיח זה שנים. „כמובן שזה מטריד וכמובן שהכל יודעים על כך. אך איש אינו עושה דבר בעניין זה. זו פוליטיקה ברמות הגבוהות."

ווילבור קריין איוולנד, שהיה בעבר איש הביון הצבאי של ארה"ב, אמר, כי נשיא ישראל, חיים הרצוג, שהיה נספח הצבאי הישראלי בוושינגטון בשנות ה־50 המוקדמות, יצא מארה"ב בחפזון ב־1954, אחרי שנודע לו מפי פקיד ידידותי במשרד החוץ האמריקני, כי הבולשת הפדראלית גילתה שהוא גייס קצין צבא ירדני. איוולנד השמיע האשמה זאת כבר בתחילת השנה שעברה. הרצוג הכחיש כל מעורבות בפרשה, אך פקידים ישראליים אישרו, שדיפלומט אחר מהשגרירות הישראלית בוושינגטון נאלץ לנטוש את ארה"ב באותה עת בגלל הפרשה הזו. „איוולנד התבלבל בין הדיפלומטים הישראליים," אמר הפקיד הישראלי.

לדברי „וושינגטון פוסט" אמרו פקידי רשות אמריקניים, כי אין הם מודאגים כל כך מהריגול הישראלי בארה"ב, משום שהתועלת הביונית שמפיקה ארה"ב מן היחסים המיוחדים עם ישראל עולה על הנזק.

לא אחת פורסם, כי ארה"ב הפיקה תועלת רבה מן הגישה שישראל איפשרה לה לציוד סובייטי שנתפס ע"י צה"ל מידי הצבאות הערביים, ופעמים רבות פורסמו ידיעות, כי ישראל מסרה לארה"ב מידע, שסייע לה ללחום בטירור. פקידי רשות אמריקניים אמרו עוד, כי במשך שנים הפיקה ארה"ב מידע ביוני רב על בריה"מ מתחקור יהודים שעלו לישראל מארצות מעבר למסך הברזל.

„במשך שנים רבות", מוסיף העתון וכותב, „סיפקה ארה"ב סיוע חשאי של מיליוני דולר למימון פעולות ישראליות באפריקה, בכללן הקמת שירותי־ביון אפריקניים שונים והכשרתם... הישראלים סיפקו גם סיוע — וגם כלי־נשק שלכדו מידי מחבלי אש"ף בלבנון — לאנשי ה„קונטראס", הלוחמים נגד המשטר הסאנדיניסטי בניקאראגואה."

העתון מסכם, כי יחסי הביון האמריקניים־ישראליים נשארו הדוקים. „פקידי רשות אמריקניים תמימי דעים, שכך זה יהיה גם בעתיד, למרות הנשורת השלילית הנובעת מפעם לפעם מתקריות, כגון פרשת פולארד."

שניים מלוחמי המיליציה השיעית עושים הפוגה במלחמתם עם המחבלים הפלשתיניים, סביב מחנות הפליטים במערב־ביירות. מאזינים לרדיו ומעשנים נרגילה, כשהם חוסים בצילה של ערימות שקי חול. תמונה זו צולמה במבואות מחנה הפליטים שאתילה, אתמול. (צילום אי.פי.)

משטרת איראן תוקפת את השוק השחור

טהראן. — משטרת איראן פתחה במיתקפה על סוחרי השוק השחור בטהראן, פשטה על 150 חנויות ו־32 מחסנים וסגרה אותם ועצרה 200 איש — מסרו אתמול עתוני טהראן.

השווקים השחורים במוצרים, החל בתה עיראקי מוברח וכלה במנועים למקררים, התרבו והתפתחו מאז החלה המלחמה עם עיראק, ב־1980. אולם המטרה העיקרית של המשטרה היא החרמת תרופות. אחד העתונים מסר, כי ספסרים מסויימים מוכרים תרופות במחיר העולה פי 800 על המחיר הרשמי.

● קבוצה של מנהיגים בכירים מן המפלגה הסוציאל־דמוקרטית קראה לפרלמנט המערב־גרמני להקים קרן של 200 מיליון מארק, כדי לאפשר מתן פיצויים לקורבנות הנאצים, שלא קיבלו עד כה פיצוי כלשהו.

● ניו־יורק. — ארה"ב וסעודיה הגיעו להסכם המאפשר לסעודים לקבל לידיהם החודש את הראשון מבין חמשת מטוסי ה„איוואקס" שקנתה בארה"ב — מסר אתמול „ניו־יורק טיימס".

ביום ד' — משפטם של חוטפי ה„אקילה לאורו" ובהם אבו־עבאס

אבו־עבאס ו־8 פלשתינים אחרים המואשמים בקשר עם החטיפה יישפטו שלא בפניהם

גינואה. — משפטם של שלושה פלשתינים, המואשמים בחטיפת האוניה האיטלקית „אקילה לאורו" באוקטובר 1985, ושל 12 נאשמים נוספים, ביניהם המנהיג הפלשתינאי אבו־עבאס, ייפתח כאן ביום ד'.

אבו־עבאס, יחד עם 8 פלשתינים אחרים, החשודים שהיו שותפים לחטיפה, יישפטו שלא בפניהם.

בכתב האישום נאמר, כי אין כל ספק באשר להשתתפותו של אבו־עבאס בחטיפה. אחרי שבחר את הצוות שעליו הוטל לחטוף את האוניה, דאג אבו־עבאס לאימון האנשים במחנה באלג'יריה, לפני ששלח אותם לאיטליה מטוניסיה. הוא תיכנן את החטיפה כדי להבאיש את ריחו של „הארגון לשחרור פלשתין", ושל מנהיגו יאסר ערפאת, מציין המיסמך.

כתב האישום דוחה ככוזבת טענה של אבו־עבאס, כאילו התכוונו החוטפים לערוך התקפת התאבדות על נמל אשדוד, אך שינו את תוכניותיהם כאשר איש־צוות האוניה גילה אותם כשהם מנקים את כלי־הנשק שלהם בתאם.

יחד עם שלושת הנאשמים בחטיפה, יובאו לבית־המשפט שלושה אנשים אחרים, וביניהם אחיינו של אבו־עבאס, מוחמד עבאס, המואשם שסייע לחוטפים באיטליה לפני שעלו על סיפון האוניה. (עד)

חוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965

הועדה המקומית לתכנון ולבניה „המרכז" רחוב וולפסון 10 פתח־תקוה טל. 902051

הודעה לפי סעיף 148 לחוק

ניתנת בזה הודעה כי הוגשו לדיון הועדה בקשות ל„שמוש חורג", „הקלה" ו„תשריט חלוקת קרקע בסטיה מתכנית" כמפורט להלן:

ישוב	חלקה	גוש	רחוב	מס'	שם המבקש	תיק מס'	מהות הבקשה
גבעת שמואל	194	6189	רמבם		ישראלי אקסלרוד	1025/94	הקלה בשטח הבניה עד 6% ושטח תכסית הקרקע
באר יעקב	72	3785	גבעת חוטר		הירש איזון	1919/22	הקלה בקו בנין צד עד 10%
גבעת שמואל	592	6189	יהודה הלוי	40	גולדיאן רחמים	539/94/ב	הקלה בשטח הבניה עד 6%
נחלת יהודה	95	6092	השקד	29	יפת סעדיה	136/109	ניצול שטח ע"ח יח"ד שניה
סביון	72	6725	הנוף	4	בן צור	480/148	הקלה בשטח הבניה עד 6%+ קו בנין צד עד 10%
גבעת שמואל	918	6189	העבודה	4	אורנפלד רב		הקלה במס' הקומות
באר יעקב	141	3785	גבעת חוטר		מועצה מקומית באר יעקב מינהל מקרקעי ישראל חב' לפתוח לוד רמלה	ממ/1001	תשריט בסטיה מתכנית לפי סעיף 138 לחוק

כל המעונין אם כבעל זכות מבחינה אחרת בקרקע, בבניינים או בנכסים אחרים שהתכנית משפיעה עליהם יוכלו לעיין בהעתקי התכנית במשרדי הועדה המקומית בשעות העבודה ולהגיש התנגדויותיהם תוך 14 יום מתאריך פרסום זה.

י. ויקטורנסקי, יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה „המרכז"

האמריקנים תופסים טרמפ על „המצעד הסיני הארוך" לחלל

פקינג. — סין קיבלה על עצמה לשגר לחלל, באמצעות טילה מדגם „המצעד הארוך 3", לוויינים אמריקניים אזרחיים, שיגורים בחוואי — מסרה אתמול סוכנות הידיעות הסינית הרשמית.

חברת התקשורת האמריקנית „טראסאט" חתמה על חוזה עם סין, שלפיו ישגרו הסינים שני לוויינים לחלל, האחד בשנה הבאה והשני ב־1988. הסינים הבטיחו שיגור חוזר, ללא תשלום נוסף, במקרה תקלה בלתי־צפויה של כשלון המבצע.

לפי ידיעות שפורסמו בעתונות, דורשים הסינים בין 20 ל־25 מיליון דולר לשיגור, כ־15 אחוז פחות מהמחיר שגובים האמריקנים והאירופים.

פקידים במשרד הסיני לאסטרונאוטיקה אמרו, כי סין מסוגלת לשגר לחלל 10 עד 12 לוויינים מדי שנה. רוב השיגורים האלה יוצעו לחברות זרות.

נודע, כי 12 מדינות התקשרו עם סין בקשר עם שיגור לוויינים, כולל ארה"ב, בריטניה, הולנד ואפילו אינדונזיה, שעמה אין סין מקיימת קשרים דיפלומטיים.

הטיל הסיני „המצעד הארוך 3" הוא טיל תלת־שלבי, המסוגל להכניס לחלל, בגובה 36 אלף ק"מ, מטען של 4 טונות. הטילים האמריקניים וטיל „אריאן" מסוגלים להכניס לחלל מטען כבד יותר, אך הסינים מבטיחים להגיע בקרוב ליכולת של שיגור מטען בן 2.5 טונות. (ע"צ, עד)

רגיעה בקרבות בביירות
הקומנדו הסורי שם קץ להתנגשויות במאשגרה

ביירות. — הפסקת־האש, שהושגה אתמול בתיווך סורי, בין השיעים והפלשתינים בשלושה מחנות פליטים בביירות המערבית, נשמרת לפי שעה — אמרו אתמול תושבים ומקורות של המיליציות.

מקורות פלשתיניים אמרו, כי אמנם נמשכים עדיין יריות של צלפים במחנות ומדי פעם מופעלות גם רקיטות, אך לדברי אנשי „אמל" השתרר שקט באוור.

בינתיים אומרים משקיפים, כי הבחירות העומדות להערך היום במפלגת הפלאנגות עשויות לשנות את מהלך העניינים בלבנון. מצפים, שחוגים צעירים בהנהגת רפורמות במפלגת הפלאנגות ינסו ליטול לידיהם את הסמכויות מהדור הוותיק, הנאמן לנשיא ג'ומאייל. אם יצליחו במשימתם, יתכן שיעשו מאמצים חדשים להגיע להסדר עם המוסלמים, אך יתבעו קו נוקשה יותר כלפי התפקיד שממלאת סוריה בלבנון — אמר מקור נוצרי.

מתיחות מסויימת עדיין הורגשה אתמול בעיירה מאשגארה, המרוחקת 10 ק"מ מרצועת הבטחון הישראלית בדרום לבנון, לאחר ש־175 חיילים סורים ולבנוניים נכנסו לעיירה ושמו קץ לקרבות שנמשכו בה שמונה ימים, בין מיליציה פרו־סורית למיליציה פרו־איראנית של תנועת חיזבאללה.

700 אנשי המיליציה של המפלגה הסוציאלית הלאומית הסורית, שכיתרו את העיירה, סילקו מהגבעות המשקיפות עליה את נשקם הכבד, וביחוד הקטיושות, אולם כ־500 אנשי מיליציה חמושים של חיזבאללה, שרובם באו מאיזור בעל־בק, עדיין נמצאים במרכז העיירה.

12 המשפחות הנוצריות האחרונות במאשגארה, שבה היו לפני שנה כעשרת אלפים נוצרים מבין 20 אלף תושבים, ארזו אתמול את חפציהם והתכוננו לצאת, למרות שההסכם שהושג קובע ש„כל" התושבים רשאים לחזור אליה, כולל הנוצרים ואנשי המפלגה הפרו־סורית. (עד, ע"צ)

הליגה הערבית החליטה לדחות ועידת הפיסגה

רבת־עמון. — הליגה הערבית החליטה לדחות את ועידת הפיסגה שתוכננה לראשית יולי, וקיומה יהיה תלוי בגורל התיווך הירדני בין סוריה לעיראק — מסרו אתמול מקורות דיפלומטיים ערביים ברבת־עמון.

מזכיר הליגה הערבית, שאדלי קליבי, שחזר בשבת לתוניס בתום סיור ארוך בעולם הערבי, התקשר אתמול עם שרי־החוץ הערביים, כדי להודיע להם על החלטת הליגה לדחות למועד בלתי־ידוע את ועידת השרים, שהיתה אמורה להתכנס בסוף החודש, כדי להכין את ועידת הפיסגה.

המשך חילוקי הדעות החריפים בין סוריה לעיראק, בעניין המלחמה נגד איראן, גורם לכך, שאין תועלת בוועידת שרים, ולכן העדיף קליבי לדחות את הפיסגה הערבית עד שתכונס ועידה סורית־עיראקית, אמרו המקורות הדיפלומטיים.

הם ציינו, כי התיווך הירדני בין בגדאד לדמשק, יימשך, ברגע שהמלך חוסיין, המבקר עתה בלונדון, ישוב לרבת־עמון, ב־20 ביוני. (ע"צ)

● הנוצרים הדמוקרטים של הקאנצלר המערב־גרמני הלמוט קוהל עומדים לנחול נצחון בבחירות חשובות שנערכו אתמול במדינת סקסוניה התחתית — מוסרות תחזיות ראשונות של הטלוויזיה.

שערי מטבע־חוץ בנק הפועלים — 12.6.86

	היחידה	בנקנוטים: קניה	בנקנוטים: מכירה	העברות והמחאות: קניה	העברות והמחאות: מכירה	שיקים יציגים
דולר אמריקני	1	1.47	1.53	1.4907	1.5093	1.4993
לירה שטרלינג	1	2.24	2.34	2.2761	2.3045	2.2880
מרק גרמני	1	0.66	0.69	0.6727	0.6811	0.6773
פרנק צרפתי	1	0.20	0.22	0.2112	0.2139	0.2126
גילדן הולנדי	1	0.59	0.62	0.5982	0.6057	0.6014
פרנק שוייצרי	1	0.80	0.84	0.8137	0.8239	0.8200
כתר שבדי	1	0.20	0.21	0.2083	0.2109	0.2093
כתר נורווגי	1	0.19	0.20	0.1974	0.1999	0.1985
כתר דני	1	0.18	0.19	0.1820	0.1842	0.1829
מרק פיני	1	0.28	0.30	0.2896	0.2932	-
דולר קנדי	1	1.06	1.11	1.0740	1.0874	1.0809
דולר אוסטרלי	1	0.99	1.07	1.0266	1.0394	1.0320
ראנד דרום אפריקני	1	0.32	0.54	0.5367	0.5433	0.5405
פרנק בלגי	10	0.32	0.34	0.3302	0.3343	0.3316
שילינג אוסטרי	10	0.94	0.99	0.9588	0.9708	0.9642
לירה איטלקית	1,000	0.96	1.02	0.9787	0.9909	0.9854
ין יפני	100	0.88	0.92	0.8953	0.9065	0.9014

„המציאי כל מיני דברים כדי לשבור את האליבי של ויוי"

כתבה חוה יערי לאחותה בפתק שניסתה להעביר מבית המעצר

מאת ירדן אליוסף, כתב „על המשמר" וסוכנות עתי"ם

פתקים שניסתה חוה יערי להעביר מבית המעצר באבו־כביר לאחותה בתל־אביב באמצעות עצירה שישבה איתה, צפורה רימר, הגיעו לידי המשטרה והוגשו אתמול לבית־המשפט המחוזי בתל־אביב, בהמשך משפטן של חוה יערי ואביבה גרנות המואשמות ברצח התיירת מלה מלבסקי.

התובעת, עו"ד פנינה דבורין, הגישה את הפתקים כמוצג משפטי לשופטים חנה אבנור, ישראל גלעדי ויוסף גולדברג. הפתקים היו מיועדים לציפי קבליו, אחותה של חוה יערי, ובהם מבקשת חוה להפריך את הטענות והאישומים שלדעתה מעלה נגדה אביבה גרנות.

„ויוי (אביבה) מלשינה נגדי והפכה להיות עד מדינה למרות שהיא האשמה ולא אני. היא והעורך־דין שלה עשו עסק עם הפרקליטות", כותבת חוה יערי לאחותה. „אני חושבת שפקד חדד יקרא לך לחקירה ואת חייבת לומר לו שאני צילצלתי אליך בשעה 5 בערב, קבעתי אתך אך התנצלתי שלא אוכל להגיע. אני מוכרחה שויוי תהיה בתמונה. היא המציאה עלי שקרים וטענה שלא היתה אתי באותו זמן, כאשר היא בעצם עשתה את הכל. אם ויוי תהיה עד מדינה היא תצא נקייה ואני אהיה במאסר עולם".

בפתק אחר כותבת חוה יערי: „אני זקוקה לעדות כדי לשבור את האליבי של ויוי שטוענת שלא היתה אתי. היא טוענת שהיתה בבית. המציאי כל מיני דברים שעולים במוחך, ספרי על התלות שלי בויוי, על כך שלא הייתי זזה לשום מקום בלעדיה. לא יכול להיות שאני עשיתי משהו בלי שויוי תהיה המוח המתכנן, היא עשתה את הכל והיא זורקת הכל עלי והופכת עד מדינה ותוקעת לי סכין בגב. אני מקווה שאצא חיה מכל העניין".

פתולוג נוסף, ד"ר בירטולון לוי מהמכון לרפואה משפטית באבו־כביר, הועלה אתמול על דוכן העדים. ד"ר לוי ביצע, יחד עם ד"ר בלוך מנהל המכון, את הנתיחה בגופה של מלה מלבסקי. לוי העיד, שלא חתם על חוות הדעת שלאחר הניתוח, שכן הסתייג מחוות דעתו של ד"ר בלוך, שגלגלי מכונית עברו על גופת התיירת וכן הסתייג מן הטענה של המנתח השני, ששטפי הדם בראשה של המנוחה נגרמו לאחר מותה.

בחקירת הנגד טענו הסניגורים, כי ד"ר לוי הסכים בעבר עם מסקנותיו של ד"ר בלוך ושינה את דעתו לאחר ששמע את גירסת המשטרה. בתשובה לשאלת עו"ד קנת, פרקליטה של אביבה גרנות, אמר לוי: „הסכמתי עם בלוך כי מדובר בפגיעה של רכב, לא הסכמתי לדריסה".

עו"ד קפלן, המייצגת את יערי, חזרה, אף היא, בתקיפות רבה על הטענה כי ד"ר לוי הסכים בעבר עם מסקנותיו של בלוך.

שילנסקי ווירשובסקי — „עצורים" ליום אחד

חברי הכנסת שילנסקי ווירשובסקי באולם המעצרים של בית־משפט השלום בתל־אביב (צילום: שי אבריאל/י.פ.פ.א.)

יו"ר ועדת הפנים של הכנסת, ח"כ דב שילנסקי, ויו"ר ועדת המשנה לענייני משטרה, ח"כ מרדכי וירשובסקי, ביקרו אתמול בבוקר בבית־משפט השלום בתל־אביב.

הביקור הוגדר על־ידיהם כביקור עבודה. הוא החל ב־06.45 בבוקר בבית המעצר באבו־כביר, שם סיירו השניים בחדרי המעצרים, ואחרי כן עברו יחד עם העצירים לבית־משפט השלום בתל־אביב. השניים סיפרו, כי ביקשו לנסוע יחד עם העצורים בניידת, אולם מטעמי בטחון נסעו ברכב משטרתי מיוחד, מאחורי הניידת המובילה את העצורים.

בבית־המשפט ירדו השניים לחדרי המעצרים, עלו עם החשודים לאולם המעצרים והתארחו בלשכתו של שופט השלום עמיקם פיאלקוב. אחרי כן ישבו באולם המעצרים שבו היה השופט פיאלקוב תורן, ולאחר מכן נענו להזמנתו של נשיא בית־משפט השלום, השופט יצחק רביבי, ועלו ללשכתו.

ח"כ דב שילנסקי אמר בשיחה עם כתב עתי"ם, כי הוא ומרדכי וירשובסקי החליטו לעשות עבודה יסודית. הוא אמר, כי הבחין בשיפור רב בתנאי המעצר וביחס לעצורים. אך יש גם לזכור, שבהרבה מקרים מדובר באנשים חפים מפשע שעצם הליך המעצר מהווה השפלה עבורם.

ח"כ מרדכי וירשובסקי אמר, כי בפגרת הקיץ תיפגש ועדת הפנים של הכנסת עם שופטים, קציני משטרה בכירים ועורכי־דין, כדי לגבש הצעה לנוהל מעצר חדש שיהיה כרוך בפחות השפלה לאנשים חפים מפשע. הצעת חוק בעניין זה, תוגש לכנסת מיד לאחר פגרת הקיץ.

עיסקת טיעון עם משה שטרן — משפטו יופרד מזה של מונסה

משה שטרן, לשעבר מנהל סניף בנק צפון אמריקה, הגיע לעיסקת טיעון עם התביעה במשפט המתנהל נגדו בבית־המשפט המחוזי בירושלים.

בראשית הדיון המשפטי הודיע בא־כוח המדינה, עו"ד שמעון רולן, כי הושגה עיסקת טיעון עם משה שטרן וביקש מהשופטים להפריד את משפטו ממשפט הרסה מונסה, מנכ"ל הבנק. שופטי בית־המשפט המחוזי נענו לבקשה. פרטי העיסקה יימסרו לבית־המשפט במועד מאוחר יותר.

כתב עתי"ם מציין, כי לאחר שהופרדו שני המשפטים יוכל משה שטרן לשמש עד תביעה במשפטו של מונסה, לאחר שייגזר דינו.

העובדים שיתפו פעולה

לאחר שהוצא שטרן מהאולם החלו טיעוני התביעה במשפטה של מונסה. התובע תיאר בפני שופטי בית־המשפט המחוזי — אליהו נעם, צבי טל ושלום ברנר — כיצד הצליחה מונסה, לטענת התביעה, לבצע במשך תקופה של שנתיים שורה של עבירות ולהוציא מיליוני דולרים מהבנק, מבלי שהדבר התגלה. „רוב העובדים שיתפו פעולה, חוקה, עליהם מצוות המנכ"לית גם אם הדברים לא נראו להם, היו עובדים, שהרימו גבה והביעו תמיהה, אך מהר מאוד הוברר להם שלא יתערבו בעניינים שאינם נוגעים להם. אותם עובדים הבינו, כי הדברים אינם כשרים למהדרין, אבל משום דאגה לפרנסתם העדיפו לקבל המרות באופן עיוור מבלי לעורר שאלות", אמר התובע.

התובע פירט גם את שיטות הפעולה שבהם נקטה מונסה, לטענת התביעה, להוצאת כספים מהבנק. הוא טען כי מונסה ניצלה את האמון העיוור שנתנו בה הלקוחות, היא הסיחה את דעתם של חברי הדירקטוריון ומועצת המנהלים, שרובם שיכחו את פעולותיה, הוא הוסיף, כי מונסה גם הצליחה בדרכים שונות להניח את דעתו של המפקח על הבנקים בבנק ישראל, על־ידי זיוף פרוטוקולים והגשת מסמכים כוזבים.

באי־כוחה של מונסה, עו"ד מיכאל קירש, טען כי באישומים נאמר שכסף רב הועבר מהבנק לחשבונות בשוויץ ובארה"ב ועל כן פנה ליועץ המשפטי לממשלה בבקשה כי יפנה לבנקים הללו. (עתי"ם)

השירותים בישוב מיתר הושבתו כליל

מאת שלי יחימוביץ', כתבת „על המשמר"

אגודת מתיישבי מיתר שבדרום הר חברון השביתה אתמול בבוקר את השירותים המוניציפאליים לתושבים, במחאה על כך שמשרד־הפנים מונע העברת כספים המגיעים לישוב. במסגרת ההשבתה, שתימשך עד להודעה חדשה, הושבתו כל שירותי החינוך בישוב והופסקו פינוי האשפה, תאורת הרחובות וכל שירות ציבורי נוסף.

יו"ר אגודת מתיישבי מיתר, יצחק לבנון, אמר אתמול, כי האגודה מימנה עד כה את השירותים המוניציפליים מכספים שנועדו לביצוע עבודות הפיתוח בישוב. זאת כאשר סכום של למעלה מ־700 אלף ש"ח הועבר לזכות הישוב על־ידי משרדי הממשלה. אך משרד־הפנים מעכב את הזרמת הכספים עד אשר יוכרז הישוב כרשות מקומית.

טלקס

● **תובע לחקור פשעי שרון במלחמת לבנון**

ח"כ רן כהן (ר"ץ) דורש מהכנסת לקיים דיון דחוף, בצורך בהקמת ועדת חקירה ממלכתית לנושא פשעי השר שרון במלחמת לבנון, בעקבות הגילויים החדשים בספרו של מי שהיה מזכיר הממשלה באותה תקופה, אריה נאור.

לדברי כהן, עולה מהגילויים כי שרון, בהורותו לכוחות צה"ל „לאחל לתוך העיר ביירות", בהחלטת אוגוסט 1982, פעל בניגוד להחלטות הממשלה וגרם למותם המיותר של עשרות חיילים ועשרות מתושבי ביירות. מוטי בסוק

● **דגל פלשתין הונף ליד קיבוץ איל**

דגל פלשתין נתלה על־ידי אלמונים על עץ ליד קיבוץ איל הסמוך לקלקיליה.

חברי הקיבוץ הזעיקו את המשטרה, למקום יצאה ניידת של שוטרי משמר־הגבול שהורידה את הדגל מהעץ. משטרת כפר־סבא פתחה בחקירה. ניצה רימון

● **שיכלה משפחתה וזכתה להנצחת שם בעלה**

קשישה מצפת, יקוטה מדר, ששיכלה את בעלה בתוניס, בנה ובתה נהרגו באסון מעלות לפני תריסר שנים ובן נוסף נהרג באסון צור השני לפני כשנתיים, זכתה להנצחת שמו של אבי המשפחה: בן הזקונים שלה ינון הכניס את בנו בבריתו של אברהם אבינו והנציח בשמו של הרך הנולד את אביו סאסי שנפטר בטוניס.

אבי הפצועים שמחה הולצברג התכבד בסנדקנות והמוהל הוותיק של צפת, שמואל חסידה, הכריז בשמו של הרך הנולד „אסף", כשמו של אבי המשפחה. מעל ל־60 קרואים השתתפו בשמחה הצנועה והמאופקת שהתקיימה במלון החדש „בית יוסף" שבמרכז צפת. (עתי"ם)

● **חסידי אומות העולם יתארחו בלוחמי הגיטאות**

מוזיאון לוחמי הגיטאות יארח ביום רביעי וחמישי השבוע את 40 חסידי העולם המתגוררים בישראל. זו הפעם הראשונה שמתקיים אירוח מסוג זה לכל חסידי אומות העולם, שנועד להביע תוקרה והערכה לתרומתם לעם היהודי.

ביום רביעי יתארחו חסידי אומות העולם בבתי־מלון בנהריה ואחר־כך יוסעו באוטובוסים לטיול בגליל. למחרת יבקרו במוזיאון לוחמי הגיטאות וייפגשו עם חברי הקיבוץ.

האירוח בבתי־המלון של נהריה היא תרומתם של בעלי בתי־המלון. חברת „אגד" תורמת את האוטובוסים לטיול. יהודה צור

● **אושרה תוכנית מיתאר למסילות הברזל**

הממשלה אישרה אתמול תוכנית מיתאר ארצית למסילות הברזל. התוכנית קובעת מסלולים עקרוניים לבניית מסילות ברזל לאורך הארץ ולרוחבה.

לאורך הארץ מדובר במסילת ברזל מקריית־שמונה ועד אילת, ולרוחב הארץ מחיפה לצמח, דרך עמק יזרעאל. דליה שחורי

● **ששון שילה — מנכ"ל משרד־השיכון**

הממשלה מינתה אתמול, לפי המלצת שר־השיכון והבינוי, דוד לוי, את תת־אלוף (מיל.) ששון שילה למנכ"ל המשרד, במקום אלי נסף שעזב את התפקיד לאחר חצי שנה בלבד.

שילה, 47, ממושב אביחיל, היה בעבר מועמד „חרות" לראשות עיריית טבריה. עד כה היה מנהל איזור הצפון במשרד־השיכון והבינוי. דליה שחורי

בפלילים

אורי דרור נאשם ברצח אשתו תוך ביום תאונה

לבית־המשפט המחוזי בנצרת הוגש כתב־אישום נגד אורי דרור (36) מבית־הספר מירון, שנעצר ע"י המשטרה לפני כ־6 שבועות כחשוד ברצח אשתו נוגה (35) תוך הסוואת המעשה כתאונת דרכים.

על־פי החלטת ביהמ"ש, כתב האישום נגד דרור הוא חסוי ואינו ניתן לפרסום בשלב זה. פרקליטו של הנאשם, עוה"ד שמואל קינן, הגיש לבית־המשפט בקשה לקיים את הדיון המשפטי בדלתיים סגורות כדי למנוע פגיעה במשפחה. נשיא ביהמ"ש השופט יוסף בהלול והשופטים מיכה לינדנשטראוס ואביגדור משעלי, שבפניהם יתברר משפטו של דרור, יקיימו כ־ו ביולי דיון בבקשה זו. עד להחלטתם יישאר בעינו הצו האוסר את פירסום כתב־האישום ויותרו לפרסום אך ורק הפרטים שבית־משפט השלום התיר לפרסם בזמנו.

ב־8 לחודש תהיה הקראה בבית־המשפט, בה יצטרך הנאשם להשיב על ההאשמה המיוחסת לו.

4.5 שנים לסוחר סמים שסייע בפענוח רצח כץ

תושב כפר יאסיף, עיסא יוסף עמאר (30), שסייע למשטרה בפיענוח פרשת רצח הנער התיפני דני כץ, נידון אתמול בבית־המשפט המחוזי בחיפה למאסר 49 חודשים בפועל, באשמת מעורבות בעיסקת סמים.

הנאשם הורשע עפ"י הודאתו באשמת סחר בסם מסוכן והחזקתו. בזמנו, בעקבות הסיוע שהגיש הנאשם למשטרה בפיענוח רצח הנער, הורה היועץ המשפטי לממשלה, פרופ' יצחק זמיר, לעכב את ההליכים המשפטיים נגדו. אך הם חודשו לאחר שהנאשם הפר את התנאי שהציב לו היועץ המשפטי לממשלה: להימנע מהסתבכות בפלילים. הנאשם נעצר כעבור זמן מה ע"י המשטרה כמעורב בפרשת יבוא וסחר בסמים, שבגינה הוא עומד עתה לדין בפני בית־משפט המחוזי בנצרת. בעיקבות זאת חודשו ההליכים גם בפרשת הסמים הקודמת ועתה נגזר דינו.

הנאשם נכלא בזמנו בהסכמתו בתא אחד עם אחד החשודים ברצח דני כץ, הוא הצליח לדובב אותו למקום המעצר ולהקליט תוכן שיחה, שהביאה לתפנית בחקירת רצח הנער.

הנאשם הורשע בסחר ובהחזקת 700 גרם חשיש. בגין האשמה זו גזר עליו בית־המשפט 25 חודשי מאסר בפועל, ואל אלה צירף השופט, ד"ר דן ביין, 24 חודשי מאסר נוספים, שהיו תלויים נגד הנאשם על תנאי בפרשה אחרת. (עתי"ם)

14 חשודים בסחר־סמים נעצרו בבית־שאן

מאת כתב „על המשמר" בעמק

14 חשודים בסחר בסמים נעצרו במשיטה שנערכה אור לאתמול על־ידי משטרת מרחב העמקים בסיוע שוטרי משמר הגבול.

השוטרים נעזרו בכלבים מאולפים לגילוי הסמים ונתפסו כמויות ניכרות של סם.

חלק מהעצורים חשודים גם בנסיון לרצח שאירע בחג העצמאות בעיר, בו נפצע קשה תושב העיר ואחיו שחש לעזרתו נדקר בחזהו. התלונה הוגשה באיחור בגלל איומים על הפצועים.

במשיטה הוחרם רכוש החשוד כגנוב, כגון טלוויזיות צבעוניות וצמיגי מכוניות.

מעצרם של החשודים הוארך אתמול ב־10 ימים.

ציוד מיוחד נגנב מבי"ס למשותקי מוחין

מאת שלמה גלזר, כתב „על המשמר"

בית־ספר לילדים משותקי מוחין בעפולה נפרץ בחג ונגנבו ממנו אביזרים שונים המשמשים את הילדים, כמו אורגן חשמלי, מחשב עם מדפסת ומשחקים אלקטרוניים שנבנו במיוחד עבור הילדים.

מנהלת בית־הספר, שלומית גל, הביעה זעזוע עמוק מהמקרה ואמרה, כי הציוד ברובו מבוטח, כך שהבעיה אינה הנזק הכספי אלא גניבתו של ציוד יחודי שנבנה עבור הילדים, שחלקם סובל גם מבעיות של שמיעה וראייה. לדבריה, חסרון הציוד עלול להביא לשיתוק כמעט מוחלט של פעילות המוסד, בו לומדים 35 ילדים מאזור העמקים.

תובע 10 ש"ח מבנק על החזרת צ'קים

מאת ניצה רימון, כתבת „על המשמר"

בבית־משפט השלום בכפר־סבא התבררה אתמול תביעה עקרונית נגד סניף הבנק הבין־לאומי ראשון בכפר־סבא ומנהלו טוביה שטרן.

יהודה אביטן, בעל פאב מכפר־סבא, תבע 10 ש"ח מהבנק כפיצויים על הפרת תנאי הסכם בחשבון עיסקי שלו המתנהל בסניף, על מעילה באמון, על גרימת בושה וחרפה כלפי ספקים ונותני שירותים, על גרימת טירדה ועוגמת נפש ופגיעה בשמו ובעסקו. כל זאת בגין צ'קים שהוחזרו לו על־ידי הבנק.

הנתבעים, סניף הבנק ומנהלו, הודיעו באמצעות באי־כוחם, שהם מוכנים לשלם 10 ש"ח עבור עילת תביעה זו בלבד. השופט יהודה פרגו אמר, כי מאחר והסכום הוא בסך־הכל 10 ש"ח הרי די בכך כדי להוציא פסק־דין על מלוא סכום התביעה.

צנון וכרובית ב־50 אג' עלו לגנבות 150 ש"ח

מאת ניצה רימון, כתבת „על המשמר"

שתי תושבות רעננה בנות 50 הורשעו אתמול בבית־המשפט בכפר־סבא על־פי הודאתן בגניבת כרובית וצנון בשווי חצי שקל משדה ברעננה.

השתיים ללא הרשעות קודמות, טענו בבית־המשפט כי עברו דרך השדה בתום עונת האסיף והבחינו באנשים רבים שמלקטים כרובית וצנון. „היינו רעבות ולקחנו מעט. זאת היתה טעות חד־פעמית", אמרו הנשים והתלוננו כי בעל השדה היכה אותן.

העבירה בוצעה לפני שלוש שנים ובהתחשב בנסיבות הזמן שחלף מאז קנס השופט את שתי הנשים ב־150 ש"ח ובהתחייבות על 500 שקל שלא יעברו עבירה דומה תוך שנתיים.